

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MODERN TÜRK EDEBİYATI

ORHAN PAMUK'U
ÖLDÜRMEK

bir öykü kitabı

KIVANÇ NALÇA

KIVANÇ NALÇA

ORHAN PAMUK'U ÖLDÜRMEK

Genel Yayın No: 170
Türk Edebiyatı Kitaplığı: 31

Orhan Pamuk'u Öldürmek

© Kıvanç Nalça, 2016
© Altın Bilek Yayınları, 2016

Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Altın Bilek Yayınları'na aittir.
Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı
izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınlar Genel Koordinatörü İlker Balkan
Dizi Editörü Emel Balkan
Kapak Tasarımı Çağla Songül Baş
Tasarım ve Uygulama Altın Bilek Yayınları
Baskı Ozan Yayıncılık Matbaacılık Bilg. Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.
Alemdar mah. Güzel Sanatlar Sok. No:13 D:3
Cağaloğlu – Fatih İstanbul
Matbaa Sertifika No: 11329
Yayınevi Sertifika No 23274

Birinci Basım Ekim 2016, İstanbul (2000 adet)

ISBN 978-605-9824-54-5

ALTIN BİLEK YAYINLARI

Taksim, İstiklal Cad. Zambak Sok. No:12/4 Beyoğlu İstanbul

Tel: 0212 292 18 80 Faks: 0212 292 18 60

web: www.altinbilekyayinlari.com

e-posta: info@altinbilekyayinlari.com

KIVANÇ NALÇA
Orhan Pamuk'u
Öldürmek
-ÖYKÜ-

altın bilek yayınları

Yazarın yayınevimizden çıkan kitapları

Çıplak

Hiç Masal

El Âlemin Sözleri

Tuz

Aşk Yolunda Bir Derviş: Yunus Emre

Orhan Pamuk'u Öldürmek

KIVANÇ NALÇA

İlk kitabı “Mutsuz Anneler Kulübü” Kültür Bakanlığı tarafından 1997 yılında yayınlandı. Mitos Boyut Yayınları tarafından 2004’te basılan “Toplu Oyunları 1” de, ulusal yarışmalarda ödüllendirilen ”Dermeyan Masalı’, “Eşya ile Münasebeti Tayin Problemi”, “Mutsuz Anneler Kulübü” ve “Büyüdüğüm” adlı oyunları yer aldı. 1999 yılında TRT İstanbul Radyosunda Prodüktör olarak görev yapmaya başladı. Orhan Pamuk “Benim Adım Kırmızı”, İnci Aral “Mor”, İhsan Oktay Anar “Puslu Kıtalar Atlası’ gibi romanların radyo uyarlamalarının yanı sıra iki yüzden fazla radyo dramasının yapımını gerçekleştirdi. İlk romanı “Çıplak” 2006 yılında, ilk şiir kitabı “Hiçmasal” 2007 yılında Altın Bilek Yayınları tarafından yayınlandı. “El Âlemin Sözleri” adlı romanı 2008 yılında yine aynı yayınevince yayınlandı. Raftakiler dergisinin editörlüğünü yaptı. 2009 yılında kurulan Dramafon Radyo Oyunu ve Ses Kültürü Derneği’nin kurucu başkanı olan Kivanç Nalça, “Mestur” adlı romanı 2011 yılında, “AŞK YOLUNDA BİR DERVİŞ; YUNUS EMRE” 2014 yılında yayınlandı. Yunus Emre’nin hayatını ve şiirlerini içeren “Yunus Bir Söz Söylemiş Hiçbir Söze Benzemez” adlı tek kişilik gösterisiyle Türkiye’de ve Avrupa’da yüze yakın gösteri gerçekleştirdi.

**ORHAN PAMUK'U
ÖLDÜRMEK**

ORHAN PAMUK’U ÖLDÜRMEK

“Ne tuhaf okurlarsınız siz, ne tuhaf ülke burası.”
Kara Kitap (s.128) Orhan Pamuk

BİR SABAH TEDİRGİN düşlerden uyanan Gregor Samsa devcileyin bir böceğe dönüşmüş buldu kendini. Fakat bizim böceğimiz öyle devcileyin bir böcek değil. Çünkü kederli ve tutkulu hayatının bir bölümünü sizlerle paylaşacağımız Samsa'mız açıkçası ufak tefek bir adamdır. Zaten başlangıçta okuduğunuz o bildik cümle de bizim hikâyemizin ilk cümlesi değil. (Güzel oldu. Fakat daha çarpıcı bir hale getirmek lazım... Biraz düşünelim.)

Bütün bu okuduğunuz cümlelerin üzerinde yazılı olduğu o pahalı not defterinin ilk sayfası, birden bire bastıran kış yağmurunun iri damlalarıyla bir anda sıırıslıklam oldu. "İstanbul'un baharı yoktur," demişti Orhan Kemal. "Ama lanet bir kışı vardır," diye ekledi Burhan, yağmurda ıslanmış not defterine bakarken. Belli ki bu tuhaf, manasız, mesnetsiz notlar yine en az o not defteri kadar pahalı bir dolma kalemle tutulmuştu. Yağmur damlalarıyla ıslanan sayfanın üzerindeki lacivert ve biraz sağa yatık harfler, bir anda dağınık mürekkep lekelerine dönüşüyordu. Kötü bir el yazısı... Az evvel okudu-

ğunuz dört cümle, işte şimdi nemli bir mavi lekeye dönmüştü. Gel de şimdi kadere inanma... Not defterinin daha fazla sayfasını ziyan etmemek için mi yoksa diğer sayfalardaki ipe sapa gelmez saçmalıkları sıcacık evinde birasını yudumlarken okumak istediğinden mi bilinmez Burhan, yağmurda biraz ıslanmış o pahalı not defterini üzerindeki pahalı paltonun sol iç cebine özenle yerleştirdi. Hepsini teker teker kontrol etti. Paltonun diğer cepleri boştu.

Siz de isimlerinin insanların kişilikleriyle ve kimlikleriyle bir ilişkisi olduğuna inananlardan mısınız? Ya da şöyle soralım; bir insanın ismine bakarak onun hakkında fikir sahibi olunabilir mi? Belki. Tabii ki mantık yürüterek bazı varsayımlarda bulunabiliriz bir insanın isminden yola çıkarak. Fakat kimilerimiz rastlamış olabilir, tırsık bir Mert'e, anasının gözü bir Melek'e, sıradan bir Feridun'a, şen şakrak bir Nalân'a, muhafazakâr bir Devrim'e... Bununla birlikte sözlüklerde yazılı birer anlamları olsa da kimsede herhangi bir duygu ya da düşünce çağrıştırmayan isimler de vardır. İşte, Devlet Demir Yolları'na yirmi beş sene hizmet ettikten sonra Yol Kontrolörü kadrosuna terfi eden ve bu kıymetli kadroyu neredeyse dört yıldır hakkıyla işgal eden birinci derece birinci kademe devlet memuru Burhan Demiryol, isminin Arapça manasını bilse de, kendi isminin bu sonuncu tür isimlerden biri olduğunu düşünürdü.

"Hakkı batıldan, doğruyu yanlıştan ayıran delil... İlahi aydınlık." İsminin bilinen manası buydu. Manalı bir isme sahip olmak güzel bir duyguydu.

Burhan hızlı hızlı yürüyordu yağmurun altında. Yıldız Sarayı'nın bahçesindeki tarihi topun yanından tedirgin bir halde sessiz adımlarla adeta süzülüp güzel ve görkemli bahçe kapısından çıkmış, uzun ve sessiz Serencebey Parkı'nın içinden geçiyordu. Geçenlerde bir gazetede okumuştı herhalde, kısa bir süre önce Serencebey Parkı'nın adını, Yahya Kemal Beyatlı Parkı olarak değiştirmişlerdi idareciler. Adı değişmişti ama park aynı parktı. Heykel dışında... İyi de etmişlerdi aslında.

Soğuk kış yağmurunun altında bir koltukta hayallere dalmış, Yahya Kemal Beyatlı'nın heykelinin yanı başında bir müddet duraksadı. Acelesi olmasa burada bir sigara yakıp o da bir süre hayallere daldı. Islak bronz heykelin arkasından Hamidiye Camii'nin gölgeli minaresi görülüyordu.

Pahalı, heybetli devetüyü palto Burhan'ın üzerinde kelimenin tam anlamıyla emanet gibi duruyordu. Pahalı kumaştan, iyi dikilmiş, şık bir paltonun herkese yakışacağına dair bir kural yoktu bu hayatta. Güzelim paltonun omuz dikişleri neredeyse dirseklerindeydi Burhan'ın. Etekleri yağmurda yerleri süpürmekten sıırıslam olmuştu. Lakin Burhan ne bunların farkındaydı, ne de ne kadar komik görüldüğünün. Halinde, üzerinde iğreti duran giysiden kaynaklanan bir rahatsızlık, bir tedirginlik görmek mümkün değildi. Barbaros Bulvarı'ndan denize doğru yürümeye devam etti bir süre, kendinden emin kısa adımlarıyla. Sonra bu küçük adam birden bire bir kayaya çarpmış ya da akan bir video görüntüsündeyken tanrısal bir dokunuşla *pause* tuşuna basılmış gibi duruverdi. Birkaç saniye öyle heykelsi bir halde kalakaldı, ıslandı, ıslandı... Yağmur damlalarını sünger gibi emen güzelim paltosu git gide daha da ağırlaşıyordu. Kendine has bir koku yükseliyordu ıslanan kumaştan. Bu Burhan'ın kokusu değildi. Ardından kollarını iki yana açıp gökyüzüne, biraz da şıkır şıkır ışıklarıyla Beşiktaş'a, hatta karanlık boğazın ötesine, karşının evlerinin sarı yıldızlar gibi parlayan pencerelerine bakarak haykırdı:

"Ben buradayım okur! Ya sen neredesin?"

Dudaklarından dökülenleri, kendi sesinden, kendi kulaklarıyla duyduğunda ne kadar da etkilenmişti. Bu herkesin başına hayatı boyunca nadiren birkaç sefer gelir. Fakat Burhan kendi fikirleri ve sözleriyle kendisini sıklıkla etkileyebilen maharetli adamlardandı. Bu lacivert İstanbul manzarasında, bu dondurucu sağanakta, bu bir görenin bir daha unutamayacağı bambaşka haliyle, Beyaz Mantolu Adam'a ne kadar da benziyordu. Etrafta yağmurdan kaçan telaşlı ve sıradan insanlar

vardı tek tük. Şiddetli poyraz, yağmur damlalarını oradan oraya ahenksiz bir biçimde savurup duruyordu. Adamlar, kadınlar, çocukla, gençler, ihtiyarlar... Gel gör ki kimsenin kimseyle ilgilendiği yoktu. İşte Burhan belki de tam da şu an Beyaz Mantolu Adam gibi kalabalık içindeydi ve başarısızdı.

“Oğuz Atay’ı bilmeyen birine Beyaz Mantolu Adam’ı anlatmak... İşte benim çileli hayatım bundan ibaret...”

Bu cümleleri aklından geçirdikten sonra kendine biraz daha şefkatle davranmaya hakkı olduğuna karar verdi. Hayır, ne münasebet? Hiç de başarısız biri değildi o. Hatta tanıdığı ve kendisiyle benzer fırsatlara sahip nicelerine göre birçok açıdan başarılı bir adam bile sayılırdı. Geçtiğimiz yıl eserleri iki ayrı şiir yarışmasında jüri tarafından mansiyona layık görülmemiş miydi?

Esasında bu hiç de azımsanacak bir başarı değildi. Burhan, hayat kendisine adil davranmadığında, onu yoksullukla ve yalnızlıkla hatta liyakatsiz amirlere itaat etme mecburiyetiyle cezalandırdığında hep şiire sarılır, iç huzurunu hep şiirde bulurdu. En umutsuz zamanlarda bile şiir güvenli bir limandı Burhan’ın hayatında. Gerçi o ilk gençlik yıllarından beri kendisinin, çağına tanıklık edecek büyük romanlar yazmak gibi yüce bir amaca hizmet etmek için yaratıldığına inanırdı. Bu, onun hem yazgısı hem de asıl vazifesiydi. Gel gör ki günde sekiz saat mesai çilesi, geçim derdi ve bankalardan gelen tehdit mektupları oturup da rahat rahat zihninde yankılanan büyük romanları kaleme almasına bir türlü müsaade etmiyordu. Burhan da mecburiyetten ve imkânsızlıktan bazen kısa bazen uzunca öykülerle çağına tanıklık etmeye gayret ediyordu. Tabii bir de şiir vardı Burhan için... Ruhundaki ve kalbindeki fırtınaları şiirle ifade edebilme maharetinin farkına daha ilkökul yıllarındayken varmıştı. Ortayı da liseyi de Eskişehir’de yatılı okumuştı. Eskişehir Devlet Demir Yolları Meslek Lisesi’nde... Fakat o yılları hatırlamak bile istemeyenler- dendi. Kimileri hayatlarındaki kötü, sıkıntılı, acılı dönemleri aradan

yıllar geçtikten sonra ibretli bir hikâye hatta sevimli, gülünç bir hatıra olarak anlatıp dururken Burhan o leyli günleri ve geceleri fırsatı olsa geçmişinden silip atardı. Biz de haddimizi bilelim ve kahramanımızın mahremini fazla aşikâr etmeyelim ve sadece Burhan'ın şiir sevgisiyle hikâyemize devam edelim. Sınıf ve yatakhane arkadaşları -tabii ki hepsi de erkekti-, Olgunlaşma Enstitüsü'nden, Öğretmen Okulu'ndan ya da Süleyman Çakır Kız Lisesi'nden bir vesileyle karşılaştıkları kızlara hiç vakit kaybetmeden âşık olurlardı. Bu bir gelenektir. O vakitler bir kıza âşık olan delikanlı, içinde bulunduğu hormonal ve duygusal durumu karşı cinse ağdalı bir mektupla ifade etmek mecburiyetindeydi. Bu da bir başka gelenektir. Bu yazırlara aşk mektubu denilirdi ve iyi bir aşk mektubu da şiirsiz olmazdı. İşte bizim Burhan da sevdiği bazen de hiç hazzetmediği halde kendisine kötü davranma ihtimallerinden dolayı tırtığı sınıf ve yatakhane arkadaşlarına aşk mektuplarında kullanabilecekleri aşk şiirleri yazardı. Bu şiirlerin tamamı akrostişti. Burhan zaman içinde akrostiş şiir yazmakta o kadar ustalaşmıştı ki Müveddet, Rukiye, Habibe gibi isimlerin baş harflerinden dahi bir çırpıda büyümlü şiirler kurar olmuştu. Çoğu zaman yüzünü bile görmediği kızlara hormonları tavana vurmuş ergenlerin ağzından yazdığı bu şiirleri bir deftere kaydetmek o vakitler aklına bile gelmemişti. Gençlik işte... Diyeceksiniz ki Burhan o ilk gençlik yıllarında bir kıza âşık olmadı mı? O kıza aşk kokan akrostiş şiirler yazmadı mı? Hayır. Bizimki talebelik yıllarında âşık olmaya fırsat bulamamıştı. Burhan, gizli gizli kendisine akrostiş şiirler yazardı. Adının harflerini alt alta çizgisiz bir kâğıda yazar, ardından da hayal kurmaya başlardı. İşte tam da şu an onlardan birini anımsadı;

Beni benden aldın şair
Usul usul yanaştın yanıma
Rahatımı kaçırıyor derin sözlerin
Hayaldi benim için senin şiirin

Aşk okyanusunda kayboldum şimdi
Nasıl da âşık oldum mısralarına

Küçücük bir burnu vardı ama tam bir Cyrano'ydu o ilk gençliğinde. Belki de onun şiirleri vesilesiyle evlenip mesut olanlar bile vardır şimdi Eskişehir'de. İşte böyle...

İnsanlar Burhan'ın demiryollarında başka biri olarak tanıyorlardı, dışarıda başka. Dışarısı... O çalıştığı köklü kurumun, demiryollarının dışını böyle adlandırıyordu. Mesai saatlerinin dışı... Dairenin dışı... Cenderenin dışı... Burhan, dışarıya çıktığında kendisinin bambaşka bir adam olduğunu hissediyordu. Bilhassa epeyce alkollü olduğu zamanlarda, dışarıda yeni bir insanla tanıştığında kendini demiryollarında bir Yol Kontrolörü olarak tanıttığına pek rastlanmazdı. Böyle ortamlarda kendisini tanıtmak için kullandığı sıfat her zaman "yazar" dı. Doğrusu bu yalan da değildi. İlkokul yıllarından beri düzenlendiğinden haberdar olduğu bütün şiir, hikâye ve kompozisyon yarışmalarına büyük bir umut ve ciddiyetle eser gönderirdi. Yarışma şartnamelerini dikkatle inceler, şartnamedeki kurallara harfiyen uygun bir biçimde nüshalar hazırlar, postaya verir ve hayaller kurardı... Hele ilk aldığı ödülü hiç unutmuyordu. "Ormanın dili" isimli bir şiir yazmıştı ve ilkokul öğrencileri arasında açılan yarışmada şiiri ikinciliğe layık görülmüştü. Kırmızı kadifeyle kaplanmış bir muhafaza içinde pırıl pırıl pirinç bir plaket. Ortaokulda, lisede ve üniversitede de yarışmalara katılmayı düzenli olarak sürdürdü. Bugüne kadar o kadar çok yarışmaya katılmıştı ki, sayısını bile hatırlamıyordu artık.

Yarışmalarda jüri üyeleri genellikle Burhan'ın eşsiz eserlerini mansiyona layık görürlerdi. Bu güne kadar en azından yirmi mansiyon ödülü almıştı. "Mansiyon"... Doğrusunu söy-

lemek gerekirse ilk kez mansiyon aldığında bu sözcüğün anlamını tam olarak bilmiyordu. Türk Dil Kurumu sözlüğünü açıp bakmıştı. Mansiyon sözcüğünün karşısında; “Bir yarışmada konulan ödüle uygun görülmemekle birlikte, anılmaya değer bulunan kimseye veya esere verilen derece” yazıyordu. Gençlik yıllarında insanın katıldığı bir yarışmadan mansiyon alması pek fena bir duygu değildi. En azından, bir başlangıç olarak algılanıp kabul edilebilirdi mansiyon ödülü gençken. Bir sonraki yarışmada daha iyi bir ödül alabilirim ümidi hâlâ korunabiliyordu, mansiyondan alınan güç ve teşvikle. Ama yaş ilerledikçe, adının yanında bu sözcüğü duyma git gide sinir bozucu bir hâl almaya başlıyordu. En son birkaç ay önce Kayserili gazeteci şair Hikmet Alageyik anısına ailesi tarafından düzenlenen geleneksel şiir yarışmasında “Siz Çok İyi Bilirsiniz” adlı şiiri, yine mansiyona değer görülmüştü. Ödül çeyrek cumhuriyet altınıydı. Ödül töreni için Kayseri’ye trenle gitti. Yolda, yemekli vagona bir şiir daha yazma fırsatı buldu. İki kadeh rakı da içti. Çeyrek altınını alıp geldi. Ertesi sabah bozdurup parayla kredi kartı borcunun bir kısmını ödedi. Neşesi yerine gelmişti.

Burhan’ın edebi bir başarıya ulaşabilmesi için enikonu emek harcaması şarttı. Heyhat! Hayat herkese eşit davranmıyordu işte. Kimileri ağzında gümüş kaşıkla dünyaya geliyordu. Kimileriye Burhan gibi kendi kendini, tırnaklarıyla kazıyarak, bazen taş üstüne taş koyarak, bazen fazlalıklarını yontarak bir heykel gibi inşa etmek zorunda kalıyordu.

Dostoyevski, Burhan’ın romanlarını en beğendiği, hayatını en takdir ettiği yazardı. Kendi buruk hayat hikâyesini Dostoyevski’ninkine çok benzetirdi çünkü. Hele işte tam da şu anda bu benzerlik fikri Burhan’a fazlasıyla manalı, mesnetli hatta dramatik görünmüştü. Evet, yirmi birinci yüzyılda İstanbul’da yaşayan bir Dostoyevski’ydi o. Şimdi de çağının kibirli Tolstoy’unun pahalı paltosuyla yağmurun altında günlük hayallerini bir saat kurar gibi tekrar tekrar kuruyordu.

Bütün bunları düşünerek fazla da zaman harcayacak hali yoktu. Sahiden acelesi vardı çünkü. Çabuk ve kararlı davranmalıydı fakat suçluymuş ya da bir şeyden kaçıyormuş gibi de görünmemeliydi. Bu duygularla silkindi, kendisine biraz çeki düzen verdi. Mümkün merteye kendinden emin görünmeye gayret ederek hızlı adımlarla yürümeyi sürdürdü. İster istemez yine aynı şeyleri düşünmekten kendini alamadı. Aslında bu yaptığı hiç de doğru bir şey değildi. Hatta düpedüz yüz kızartıcıydı. Yasalara göreyse büyük bir suçtu. Göz göre göre, bile bile, kasten bir kişinin mağduriyetine sebep olmuştu işte. *Hadi canım*, dedi kendi kendine. Sanki karşısındaki Akakiy Akakiyeviç'ti de onun yaptığı bu utanç verici eylemin sonucunda kıymetli paltosunu yitirince kahrından ölüverecekti. Laf... Asıl kendisi Gogol'un memurları gibi acılı ve adaletsiz bir hayatın cenderesindeydi şu koca İstanbul'da, hem de yıllardır. Bir ömür boyu...

Evine nasıl ulaştığını, kapıyı nasıl açtığını, kaç bira içtiğini, nasıl soyunup da kendini saat kaçta yatağa attığını, sabah erkenden nasıl uyanabildiğini, uyandığında ne halde olduğunu, nasıl tıraş olup nasıl giyindiğini hiç ama hiç hatırlamıyordu. Belleğinin kendisine oynadığı bu oyundan dolayı tedirgin olabilir hatta korkuya kapılabilirdi Burhan. Şöyle düşündü sonra; *buna benzer şeyler bütün büyük yazarların başına en azından hayatlarında bir kez gelmiştir*. Hatta bazı büyük yazarlar sabah uyandıklarında kendi isimlerini bile hatırlayamayabilir. Far- kında olduğu tek şey şimdi dairedeki küçük odasında masasının başında öylece oturduğuydu. Alelaide bir mesai günüydü işte... Evrak, imzalar, kaşeler... Gün boyu olup biten sıradan saçmalıkların akşamleyin hiç hatırlanmaması belki de daha güzeldi ve hayatı biraz daha katlanılır kılıyordu.

Tafsilatının kahramanımız Burhan tarafından pek de hatırlan-

lanmadığı o müphem günün akşamında Şube Müdürü Halil İbrahim Bey her nedense daireden vaktinden evvel ayrılmayı uygun görmüştü. Nasıl olduysa hiçbir memura da gereksiz talimatlar vermemişti. Mesai saatlerine saniye şaşmadan riayet eden bu harfendaz amirin daireden vaktinden evvel çıkması yahut daireye geç gelmesi görülmüş, duyulmuş bir şey değildi. Bu pek az rastlanır durumu fırsat bilen Burhan Demiryol, hafta içi her gün hemen her akşam yaptığı gibi saatin altıyı beş geçmesini beklemeden, erkenden yani daha beşi yirmi dakika geçe küçük çalışma masasını derleyip toparladı, evrak çantasını eline aldı, paltosunu giyip Sirkeci Bölge Kontrolörlüğündeki küçük odasından sessizce çıktı...

Çarçabuk tarihi gar binasının hemen önündeki duraktan fazla da beklemeden ilk gelen tramvaya bindi. Bu saatte tramvay nispeten تنها sayılırdı. Bugün de hava dün gece olduğu gibi serindi ama neyse ki yağış yoktu. Dün gece olanların bir bölümünü hayal meyal hatırlamaya başlamıştı işte. Bu akşamdan kalan herkesin başına gelir. Akşamdan kalmışlık duygusunu bilmeyenlere de biz tarif edelim. Hani gece gördüğünüz bir rüyayı günün belirsiz saatlerinde bölük pörçük hatırlayiverirsiniz ya, işte öyle bir şey... Hemen oturduğu yerden kalktı. Paltosunun kollarına ve yakasına korka korka dokundu. Yıllardır ellerinin hatırladığı o sert kumaşı tanıdı. Biraz rahatlamıştı ama emin olması gerekiyordu. Tramvayın penceresine yansıyan suretine biraz korkuyla biraz da tedirginlikle baktı. Evet. Çok şükür üzerindeki kendi eski paltosuydu. On yıl kadar oluyordu Eminönü'ndeki o mağazadan satın alalı... Lacivert kaşe bir palto... Burhan'ın paltosu... Tam da üzerine göreydi. Ne dar, ne bol... Garson beden... Dün gece üzerindeki neydi öyle. Bir an kendi paltosunu orada bırakmış olabileceğini düşünüp üzülmüştü, korkmuştu. Sahip olduğu eşyaları öyle kolay kolay elden çıkaramayanlardandı Burhan. Demek paltosuz gitmişti oraya dün gece... Akılcıca hareket ettiği için kendisiyle her zaman olduğu gibi yine gurur duydu. Yavaş

yavaş taşlar yerine oturuyor, bir şeyler hatırlıyordu artık. Mamafih hatırlamanın da tadını çıkartmak gerekirdi. Şöyle soğuk birkaç bira içerken mesela...

Tramvaydan Kabataş durağında inip, dik Boğazkesen yokuşunu okulu kırmış bir liseli gibi haylaz adımlarla tırmanmaya başladı Burhan. Ellisini çoktan geçmiş olmasına ve günde en az bir paket sigara içmesine rağmen bu dik yokuşu hiç zorlanmadan tırmanabiliyordu. Aslında akşamları mesai- den çıktıktan sonra genellikle hep aynı güzergâhtan yürüyüp Firuzağa'ya çıkar, Çukurcuma'da antikacı dükkânlarının vitrinlerine bakıp, kalabalık İstiklâl Caddesi'ne geçer, Balıkpazarı'dan sapıp, Nevizâde Sokağı'nın sonunda yaklaşık yirmi yıldır müdavimi olduğu ucuz birahaneye giderdi. Genç ve yaşlı kızlarla bakışıp bir kâse Antep fıstığıyla dört beş bira içer, Akyol Sokak'taki babadan kalma evine çakırkeyif bir halde dönerdi.

Eskişehir Devlet Demir Yolları Meslek Lisesi'nden mezun olduktan birkaç yıl sonra başlamıştı vazifeye, dokuzuncu derece bir memur olarak. Ama yaklaşık otuz yıldır pek de içine sindiremiyordu şu memuriyet denen şeyi. Dile kolay... Neredeyse otuz yıl... Akşamları biraz içmeden katlanamıyordu bütün gün olup biten saçmalıklara. Ama az kalmıştı işte. Yüzdüm yüzdüm kuyruğuna geldim diyordu kendi kendine... Gelecek yıl emekli olacaktı. Biraz gecikmiş de olsa istediği gibi bir hayata kavuşabilecekti. İşte o zaman zihninde biriktirdiği romanlar birer şaheser olarak vücut bulup yayınlanacaktı, teker teker...

Demiryollarında çalışan diğer memurlarınkilere pek de benzemiyordu Burhan Demiryol'un gündelik yaşamı. Onun yaşındaki, üniversite mezunu, birinci dereceye gelmiş yirmi küsur yıllık diğer memurlar, vakitlice evlenip barklanıp, çoluk çocuk sahibi olmuşlar, banka kredisiyle aldıkları evlerinin ya da yazlıklarının taksitlerini ödemekle meşguldüler ekseriyetle. Burhan Demiryol ise bu yaşında hâlâ seksenlik babasının de-

yimiyle hep “boş işler” peşindeydi. Bin dokuz yüz seksenden önce sendikacılıkla meşgul olmuştu bir süre. Sonra da demiryolları tiyatrosunu kuran ekibin içinde yer almıştı. Hatta bu amatör tiyatroda Midirfillik adlı bir oyun bile sahnelemişliği vardı. Bu maceradan sonra da, Yol Kontrolörü kadrosunda olmasına rağmen yıllarca Demiryolları Dergisi’nin editörlüğünü üstlenmişti. Bu arada üniversite tahsiline de devam etmişti. Önce iktisat okumuş, yüksek lisansını tamamlamış, ardından bir de kamu yönetimi doktorası vermişti. Fakat kırk yaşından sonra tekrar üniversite sınavlarına girip, Tiyatro Dramaturgi bölümünü kazanması ve dört yıl içinde bu bölümden mezun olabilmesi belki de hayatının akışını tam anlamıyla değiştiren birkaç mühim olaydan biriydi. Çocuğu olacak yaştaki genç sınıf arkadaşlarıyla fakülteye gidip gelmek hayatına gerçekten de hayal edemeyeceği kadar renk katmıştı. Bir de yaşına hürmeten asistanların bile kendisine Burhan Hocam demeleri yok muydu? Bu her şeyden güzeldi.

Gelin görün ki, çalıştığı kurumun başına sekiz yıl kadar önce aşırı muhafazakâr ve sanattan hiç hazzetmeyen bir Genel Müdür atanınca bizim Burhan’ın rahatı iyiden iyiye kaçmıştı. Demiryolları Dergisi’ndeki görevine sudan sebeplerle hemen son verilmişti. Bir de geçen yıl yeni bir Şube Müdürü atanmıştı başına; Halil İbrahim Bey... Boyu devrilesice... Adamın sanki işi gücü yoktu da yalnızca Burhan’la uğraşıyordu. Bu Halil İbrahim Bey, abdestinde namazında biriydi ama yüzünde o eski zaman dindarlarının yüzlerini aydınlatan nurdan eser yoktu. Esmer değildi, pembeye çalışıyordu teni fakat sanki bakışlarında bir karanlık vardı ve bu karanlık tüm yüzünü örtüyordu. Belki işgal ettiği makamın böyle suratsız olmayı gerektirdiğine kalben inandığı için hususi bir gayret sarf ediyordu. Bilinmez... Belki de hiç aklından çıkmayan gizli bir sıkıntısı, ne kadar ibadet ederse etsin, ne kadar tövbe ederse etsin yine de affedilmeyeceğini bildiği bir büyük günahı vardı. Ondan kurtulmanın ve ondan korunmanın tek yolu, mesai saatleri dı-

şında onun varlığını unutmak, onu hiç düşünmemektir. Biz de öyle yapalım ve Burhan'ı en mutlu eden anları naklederek hi-kâyemizi sürdürelim.

Sanatla ilgili bir bölümde yeniden öğrenci olmak, Burhan Demiryol'un iş ortamında yaşadığı bütün olumsuzluklara katlanabilmesine yardımcı oluyordu. Dramaturgi bölümüne girdikten sonra, yazar, çizer, tiyatrocu birçok yeni arkadaş edindi. Canım Beyoğlu'nun tadını kırk yaşından sonra çıkarmaya başlamıştı yani. Öğrencilik nedir bilirsiniz. İnsan eline bir miktar para geçti mi onu bir gecede harcaıverir. Ertesi gün kuruşsuz kalır. İşte böyle zamanlarda sağlam maaşı ve kredi kartları olan bir sınıf arkadaşı çok kıymetlidir. Hatta vazgeçilmezdir. Burhan'ın genç ve parasız sınıf arkadaşlarının gözündeki popülaritesinin nasıl arttığını sizler de tahmin edersiniz. Alkolün, şiirin ve sanatın etkisiyle Beyoğlu'nda romantik anların yaşanmaması mümkün olabilir mi? Yaşanmıştır. Fakat bu yaşanmışlıkların hiçbiri ne yazık ki mutlu bir nihayete ulaşamamıştır.

Nasip kısmet meselesi diyelim, bugüne kadar hiç evlenmemişti Burhan. Bu yaşına kadar birkaç tane sevgilisi olmuştu. Genellikle âşık olduğu kadınlarla uzun uzadıya bir birliktelik yaşamışlığı da yoktu. Çok aşk acısı çekmişti ama hepsi gizli gizli... O böyle şeyleri kimseciklerle paylaşmayanlardandı. Aramızda kalsın, aslında resmi kayıtlara göre başından bir evlilik geçmişti. O da ayrı bir hikâye... Bir gün bir barda tanıştığı genç kızla, hem de hemen birkaç gün içinde evlenivermişti. Hayır, bu tahmin ettiğiniz türden bir yıldırım aşkı değildi. Kız, çiçeği burnunda bir ilkokul öğretmeniydi ve zorunlu hizmetini Silopi'de yapıyordu. İstanbul'a tayin olabilmesi için, İstanbul'da görev yapan bir devlet memuruyla evlenmekten başka seçeneği yoktu. Yüce gönüllü Burhan, bir gün karşılıklı bira içerlerken sırf iyilik olsun diye kıza evlenme teklif etti. Kız, bu sanatçı ruhlu ihtiyardan herhangi bir zarar gelmeyeceğini anlayabilecek kadar tecrübeliydi. Hem gökte aradığını da yerde bulmuştu işte. Alelacele evrakı hazır edip, bir çırpıda evlendi-

ler. Yazışmalar yapıldı. Sonunda kız İstanbul'a tayin oldu ve birkaç ay sonra da daha önce anlaştıkları gibi tek celsede boşandılar. Aslında gerçek bir evlilik değildi bu. Bir kez bile birlikte olmamışlar, aynı evde yaşamamışlardı. Bu, Burhan'ın tuhaf yaşamındaki hikâyelerden yalnızca biriydi.

Lafı daha da fazla uzatmayalım. Biz size Burhan'ın tuhaf hikâyelerini anlatırken Burhan dışarıda özgür bir adam olarak yürüyordu işte. Boğazkesen'den çevik adımlarla tırmanırken kararını verdi. Hızlı hızlı yürüdüğü esnada karar vermek gençlik günlerinden kalma eski bir alışkanlığıydı. Bugün yine her zamanki gibi İstiklal Caddesi'nde bira içip zaman öldürmeyecekti. Zaten günlerden pazartesiydi ve pazartesi günleri İstiklal'deki mekânların pek tadı olmuyordu. Orada bir biraya on lira vermektense evde yarı fiyatına içebilirdi. Görmüş geçirmiş bir devlet memuruna iktisatlı olmak yakışırdı. Köşedeki tekel bayiinden beş bira alıp eve gidecek ve bugün oturup yazacaktı. İçinden gelmişti işte... Nereden okuduğunu anımsamadığı o cümleyi tekrar etti: *Bir yazar her zaman yazmalıdır.* Yürürken acıktığını fark etti. Burhan Demiryol yıllardır yalnız yaşamaya alışmış, tertipli, düzenli, evcimen bir adam olarak iyi yemek yapardı. Fakat bugün içinden mutfağa girmek gelmiyordu. Yolunun üzerinde bir tantunicinin dışarıya koyduğu masalardan birinin başına oturdu. İçi alınmış çeyrek ekmeğe tantuni sipariş etti. Garsonun getirdiği o sarı turşu biberlerden birini ağzına attı. Biber de bayağı acıydı ama hani derler ya "tatlı acı". Bir de ayran söyledi. Tantunisini keyifle birkaç dakikada bitirip kalktı. Yine aynı hızlı adımlarla sevgili evinin yolunu tuttu.

Yemeğin üzerine bir sigara yaktı yürürken. İstanbul'un havasına güvenilir mi? Dün gece kış kıyamet, şimdiyse akşamın bu saatinde hava günlük güneşlikti. Hatta hava sıcaktı. Kışlık ağır kıyafetlerle yürüyenler terliyorlar öfürdeyip pöfürdüyörlardı. Ama öyle fazla terleyen biri değildi Burhan Demiryol. Kısa boyluydu, zayıftı. Boy bir altmış üç, kilo elli... Kilosu otuz

yıldır hemen hemen hiç değışmemişti. Esmerdi. Saçları da biraz kırlaşmış olsa da pek dökölmemişti. Hatta emekli olduğunda uzatıp atkuyruğu yapmayı hayal ediyordu kırlaşmış saçlarını. şimdi hâlâ mecburen her sabah sakal tıraşı, on beş günde bir de ense tıraşı oluyordu. Evet, bir birahaneye gitmeyecekti bugün ama eve giderken birkaç bira almamak da olmazdı. Zaten o her şeyi hesap etmişti. Buz gibi kutu Efes'e bayılırdı. Evinin sokağına saptı. Köşedeki tekeli bayiinden beş kutu bira, iki paket de sigara aldı. Bir de günün gazeteleri. Burhan gazeteleri sabah değil akşam okuyanlardandı. Gazete makalelerini ölkede ve dünyada olup bitenden haberdar olmanın ötesinde kendisini bir yazar olarak besleyecek yeni ve özgün hikâye kıvılcımları bulma gayretinde bir arkeolog edasıyla okurdu. Bazı kupürleri keser, parçalar, geçmiş tarihli ilgisiz kupürlerle kendi aklınca ilişkilendirir, yanlarına notlar alır, manasını bir tek kendisinin anlayacağı işaretler koyardı. Bazen gazete haberlerini ya da köşe yazılarını sesli okur, okuduğu cümlelere sanki kendisine hitap ediliyormuş gibi karşılıklar verirdi. Bu sesli okuma seanslarında yazarlarla tartıştığı, hemfikir olduğu, uzlaştığı bazen de kavga ettiği de olurdu.

Apartmanın önüne gelmişti işte. Sokak kapısını anahtarla açtı, merdivenleri bir delikanlı gibi üçer beşer çıktı. İşte babadan kalma dairesinin kapısına gelmişti. Dün gece ve bu sabah olanların büyük bir bölümünü hatırlamadığından kapıyı açtığında nelerle karşılaşacağı konusunda hâlâ endişeleri vardı. Burhan evden çıkarken kapıyı üç kere kilitleyenlerdendi. Anahatarı yuvasına soktu, sola çevirdi, kapı açıldı. Sabah evden nasıl bir halde çıktıysa kapıyı bir kere bile kilitlememişti. Biraz gıcırdayan kapıyı araladığında antrede, yerde ölü bir adam gibi uzanan devetüyü paltoyu gördü. Etekleri hâlâ ıslaktı ve biraz çamurluydu. Burhan o an dün gece olanı biteni aslında pek istemese de hatırlamaya başladı. Kapıdan girer girmez her şeyi bir kenara bırakıp biraları buzdolabına yerleştirenlerdendi Burhan. Bunun bir mantığı vardı. Her şey bekleyebilirdi ama

biralar soğumamalıydı. Fakat Burhan bu akşam elindekileri, biraları bile kapının ağzına bıraktı, ayakkabılarını bile çıkarmadan yerde yatan paltoyu alıp yatak odasındaki gardırobun en görünmez köşesine sakladı. Göz görmeyince tedirginlikler de ortadan kalkıyordu işte. Biraz rahatlamıştı. Üzerini değiştirdi, biraları buzdolabına yerleştirdi, dolaptan dünden kalma soğuk bir bira aldı. Gazetelerini de almıştı. Boğazı gören penceresinin önündeki koltuğuna yerleşti. Kutuyu açıp birasından soğuk bir yudum içti. İşte şimdi gazete keyfine başlayabilirdi.

Başbakan şöyle demiş, ana muhalefet partisi başkanı böyle demiş, cumhurbaşkanı şöyle demiş... Bu birinci sayfa haberleri Burhan'ın hiç hoşuna gitmezdi. O, üçüncü sayfa haberlerini sevenlerdendi. Aşk cinayetleri, namus cinayetleri, boşandıktan sonra hakkında tedbir kararı alınmış erkeklerin eski eşlerini ve öz evlatlarını katletmeleri... Daha neler, neler... Fakat Burhan'ın okumaktan haz aldığı bu tür haberleri biz burada sizlerle paylaşmayacağız. Zaten bu tür haberlerden haberdar olmamak mümkün değil. Bununla birlikte Burhan magazin haberlerinden de hoşlananlardandır. Hele o magazin haberleri edebiyat ve sanat camiasıyla ilgiliyse...

Burhan gazetenin sayfalarını çevirdi ve O'nun fotoğrafıyla karşılaşınca öylece kaldı. Ne manşeti, ne spotu, ne de haberi okudu göz ucuyla. Gazeteyi önündeki sehpa üzerine bıraktı. Birasını başına dikip lıkır lıkır içti. Ayağa kalktı. Çalışma masasının çekmecesinden kâğıt makasını çıkarttı. O'nun adının geçtiği her haberi saklayanlardandı. Makası sehpa üzerine koyup koltuğuna oturdu. Gazetesini eline alıp, O'nunla ilgili o haberi okumaya başladı.

Sanat dünyasının son günlerde en çok konuştuğu konu, gittiği bir davette paltosu kaybolan ünlü yazar Orhan Pamuk oldu. Pamuk'un kaybolan paltosu için 1.500 dolar, cebindeki notları için de 1.500 dolar olmak üzere toplam 3000 dolar para istediği iddia ediliyor.

"Tamam, o palto belli ki kaliteli bir palto. Ama benim bildiğim hiçbir palto 1.500 dolar etmez. Düpedüz yalan söylüyor. Haydi, 1.500 TL diyelim... Ama o el kadar not defteri... Ona da 1.500 dolar istiyor kıtıpiyoz!" diye düşündü Burhan, bu satırları okurken. Hatta o not defteri şu anda kendisindeydi. Şimdi, şu an ayrıntılar netleşmişti. Dün gece eve gelince bütün o notları teker teker okumuştı Burhan. Hiçbiri beş para etmezdi. Neymiş; Çukurcuma'da bir bina satın alacakmış önce, sonra yine Çukurcuma'daki antikacılardan boku püsürü toplayacakmış, sonra bu beş para etmez abuk sabuk şeylere baka baka bir roman yazacakmış. Sonra topladığı şeylerle o satın aldığı binada bir müze kuracakmış; Masumiyet Müzesi... Kitabı alandan on, müzeye gelenden yirmi dolar alacakmış! Edebiyatın Deli Dumrul'u!"

Sakinleşmeye çalışarak bir yudum daha bira içti. Okumaya devam etti.

OLAY, 25 Aralık akşamı Yıldız Sarayı Silahhane binasında, sanat tarihi profesörü N. A.'nın hazırladığı Hasbahçe kitabı için verilen davet sırasında gerçekleşti. N. A.'nın "Hasbahçe, Osmanlı Kültüründe Bahçe ve Çiçek" adlı kitabı, ...'ın sponsorluğunda yayınlanmış ve kitabın yayını dolayısıyla da Ö.K.'nin ev sahipliğinde bir davet düzenlenmişti. Bu önemli çalışmanın tanıtım davetine iş, sanat ve edebiyat dünyasından pek çok ünlü isim katılmıştı.

Burhan bu satırları okuyunca biraz utandı, biraz da tedirgin oldu. Şube Müdürü Halil İbrahim Bey'e hak etmeden işgal ettiği mevkiden dolayı bütün galaların, prömiyerlerin, bütün önemli sergilerin açılış kokteyllerinin davetiyeleri gelirdi. Burhan da Şube Müdürü Halil İbrahim Bey'in sekreteri Şermin Hanım'ın masasında duran bu davetiyelere, makama imza için geldiğinde göz atar, gözüne kestirdiği kıymetli davetiyelerden birini Şermin Hanım başka bir işle ilgilenirken sessizce araklar,

sonra da kendi küçük odasında *lütfen cevap verin* numarasını arayıp, karizmatik bir sesle söz konusu etkinliğe katılacağını deklare ederdi... İşte dün gece Yıldız Sarayı'ndaki etkinliğin protokol listesine de adını böyle yazdırmıştı. Burhan gazete-deki haberi okumaya devam etti.

Hava oldukça soğuk olduğu için kapıya kadar arabalarıyla gelenler bile Silahhane binasına paltolarını üzerlerine gi-yerek girmek zorunda kalmışlardı. Davete ilgi oldukça büyük olunca vestiyer ve vestiyer yetkilileri yetersiz kal-mış, çıkışta inanılmaz bir hengâme yaşanmıştı. Pek çok davetli beklemekten sıkılmış, vestiyerin iç tarafına girerek kendi paltolarını kendileri almayı tercih etmişti. Ünlü yazar Orhan Pamuk da davete katılanlar arasındaydı. Çı-kışta uzunca bir süre, paltosunun bulunmasını bekledi. Ancak aranan palto bir türlü bulunamadı. Bunun üzerine başta kitabın yazarı N. A. olmak üzere davet sahipleri Orhan Pamuk'la birlikte herkesin gitmesini beklediler. Paltoyu yanlışlıkla birinin aldığını, kalan paltonun yardı-mıyla kimliğinin anlaşılabileceği umuluyordu. Fakat ves-tiyerde tek bir palto bile kalmayınca, paltonun çalındığına karar verildi. Bu durum ... yetkililerini ve organizasyonu yapan halkla ilişkiler şirketini oldukça üzdü. Olayın üze-rinden bir süre geçince ... yetkilileri, Orhan Pamuk'u ara-yarak çalınan paltosunun masrafını karşılamak istediklerini söylediler. Orhan Pamuk'tan aldıkları cevap, paltosunun yaklaşık 1.500 dolar olduğu yolundaydı. Ancak ceplerinde tuttuğu önemli notlarının da bulunduğunu söyleyen Pa-muk, onlar için de 1.500 dolar istediğini söyledi ve yetki-lileri de bu olayın duyulmaması için sıkı sıkı tembihlemeyi ihmal etmedi. Ancak, muhabirimizin konuyla ilgili görüş-lerini almak için aradığı Orhan Pamuk, konuyla ilgili ko-nuşmak istemediğini belirterek, muhabirimizi azarladı.

Bütün bunları okurken Burhan'ın keyfinden ağzı kulaklarındaydı. Onu neyin bu denli mutlu ettiğini anlamak pek de mümkün değildi. Kutunun dibinde kalan birayı da yudumladı. Sigarasını son bir nefes çekip söndürdü. Hâlâ kendi kendine gülümsüyordu. Kalktı koltuğundan, yatak odasına gitti. Gardıroptan, o sakladığı yerden O'nun paltosunu aldı. O güzelim, pahalı, devetüyü paltoyu... Kucağında o pahalı ve kendisine ait olmayan şeyle gelip pencerenin önündeki koltuğuna oturdu. Hâlâ sırtıyordu. Onu yakından tanıyanlar bu halini görseler aklını yitirdiğini zannedip endişelenirlerdi. O nasıl delice bir gülüştür öyle... Kucağındaki o paltoyu bir kedi sever gibi sevdi bir süre. Elini uzatıp cebinden pahalı not defterini aldı. Son sayfalarına şöyle bir göz attı. Hâlâ gülümsüyordu. Eğer sorumluluk sahibi hikâye anlatıcılar olmasaydık Burhan'ın bağıra çağıra o defterde yazanları okumasına müsaade ederdik. Ama etmiyoruz. Sadece şunu paylaşabiliriz sevgili okurlarımızla; o sayfalarda bir tuhaflık vardı. Bir tuhaflık...

Burhan Demiryol, çakırkeyif olduğu zamanlarda hoşsohbet, hatta esprili bir adam sayılırdı. Hayatta kendisine dert edindiği öyle fazla bir mesele yoktu. Memuriyetten duyduğu rahatsızlık dersenez, düzenli bir işte çalışmanın da avantajları yok değildi. Bir kere şükürler olsun, hayatında hiç öyle ahım şahım bir para sıkıntısı çekmemişti. Bunca sene devlete hizmet ettikten sonra da maaşı fena sayılmazdı. Evi de kendisinin olduğundan tek başına rahat bir hayat sürdüğü söylenebilirdi. Devamlı dırdırıyla başının etini yiyen bir karısı ya da ihtiyaçları bitmek tükenmek bilmeyen çocukları yoktu. Rahat sayılabilecek bu hayatında tek arzusu bir yazar olarak kabul görebilmek ve sadece yazarak yaşayabilmektir. Takıntılı bir adam değildi Burhan Demiryol. Tek takıntısı, O'ydu. Bir kilo demir mi daha ağırdır yoksa bir kilo pamuk mu? Belki de bütün me-

sele buydu.

Saat on iki olmadan uyumayı âdet haline getirmişti. Yatak odasına geçti. Soyundu. Pijamalarını giydi. Kimileri hayatlarına dair mühim bir karar vereceklerinde ya da sakinleşmek istediklerinde kıymet verdikleri bir kitabı ellerine alırlar ve rastgele bir sayfa açarlar. Karşılarına çıkan ilk şiirin, ilk satırın, ilk bölümün, ilk kıssanın kendilerine yol göstereceğine inanırlar. Bazıları Mevlana'nın Mesnevi'sine, bazıları kutsal kitaplara, bazıları Cibran'ın Ermiş'ine bazılarıysa en sevdikleri yazarların eserlerine başvururlar böyle zamanlarda. Burhan da böyle yapmayı sevenlerdendi. Yatağına uzandı. Başucundaki komodinin üzerinde duran Kapital'in üçüncü cildini aldı. Rastgele bir sayfa açtı. Yüz on üçüncü sayfa... Başlık şöyleydi:

III.Genel Görünüm, 1861-65 Pamuk Bunalımı

Tedirgin bir biçimde cildi kapattı ve aldığı yere bıraktı. Belli ki kader ağlarını örmekteydi. Gözlerini sımsıkı yumup uykuya daldı.

Onunla, yaklaşık altı sene önce sürekli alış veriş yaptığı tekel bayiinde karşılaşmıştı. Sabah işe gitmek için evden çıkmış, sigara almak için köşedeki bayiye girmişti. Görür görmez onu tanımıştı. Sanki dükkânın sahibiymiş gibi günlük gazeteleri tezgâhın üzerine sermiş, teker teker hepsine göz gezdirtiyordu. Önce şaşırmıştı onu, orada o halde görünce. Aslında tekel bayiinin sahibi adam gıcık biriydi. Mesela kendisi gelip sabahları böyle bütün günlük gazeteleri karıştırırsa kesin söylenirdi. Ama ona müsamahakâr bir gülümsemeyle bakıyordu. Nasıl sinirlenmişti Burhan bu manzara karşısında... Zengindi, meşhurdu... Evet, daha Nobel almamıştı ama belki de o zamanlar bile Türkiye'nin en zengin yazarıydı. Ne var ki paraya kıyıp da günlük gazeteleri satın almıyordu işte. Gidip bayide okuyordu. Sigarasını aldı, parayı ödedi. Öfkeyle kendini dışarı atmıştı.

Ertesi gün işten çıktıktan sonra Burhan, bira dolu poşetiyle evine doğu yürürken, onunla komşu olduklarını ilk fark ettiği günü anımsadı. Hafta sonuydu, galiba günlerden cumartesiydi. Burhan her hafta sonu yaptığı gibi sabah erkenden kalkıp gazetelerini almış evinin deniz gören penceresinin önünde çay içiyordu. Gazetelerin birinin cumartesi ekinde – galiba Radikal'di gazete – onunla yapılmış bir röportaj vardı. Yeni bir sigara yakıp tam röportajı okumaya başlayacaktı ki gazetede ki büyük fotoğrafta bir şey fark etti. Fotoğrafta, çalışma masasının başında gülümseyerek oturuyordu o. Odada her yer kitap doluydu. Tam arkasındaki pencereden İstanbul boğazı görünüyordu. Kız Kulesi, sonra manzaranın büyük bir bölümünü kaplamış kocaman bir geminin burnu... Gazeteyi indirip şaşkınlıkla kendi penceresinden görülen manzaraya baktı. Sonra bir kere daha gazetede ki fotoğrafa... Kendi evinin penceresinden görünen manzarayla, onun gazetede ki fotoğrafında, çalışma odasının penceresinden görülen manzara aynıydı. İki manzara arasında küçük bir açı farkı vardı yalnızca... Biraz düşündü... Demek arkadaki apartmanda, kendisinden birkaç kat yukarıda oturuyordu. Komşu olduklarını böyle garip bir biçimde fark etmesinin ardından, sokakta daha sık karşılaşmaya başlamışlardı sanki. Son birkaç yıldır hiç karşılaşmıyorlardı artık. Ama biliyordu, bir gün yine bir şekilde yolları kesişecekti.

Evinin bulunduğu apartmanın bir minareninki gibi dar merdivenleri vardı. Çatı katındaydı evi. Merdivenleri döne döne bir solukta çıktı. Onu böyle şeyler yormazdı. Kapıyı açıp evine girince ilk iş olarak biralalarını buzdolabına yerleştirdi her zaman yaptığı gibi. Ceketini, kravatını, gömleğini çıkarttı. Denize bakan penceresinin önündeki koltuğuna oturdu. Bir sigara yaktı. Hayır, henüz bira içmeyecekti. Bir oda bir salon küçük evinin en sevdiği yeri işte bu salondur. Pencerenin önündeki koltuğunun dışında çalışma masası da buradaydı çünkü. Hemen pencerenin sağındaki duvara dayalı duran ahşap ça-

lışma masasının başına oturduğunda da denizi görebiliyordu. Duvarlara monte edilmiş raflarda beş yüz altı yüz kadar kitap vardı. Duvarlarda kitap raflarının arasında Shakespeare'in, Beckett'in, Dostoyevski'nin ve Bukovski'nin çerçevesi fotoğ-rafları asılıydı.

Çalışma masasının üzerinde, rastgele hiçbir şey bulundur-mazdı Burhan. Tersine, her şey, en küçük biblo, kâğıt ağırlığı bile sıkı bir düzenin izlerini taşıymaktaydı. Bir yığın el yazısı müsvedde, bir sayfası kıvrılıp işaretlenmiş Karamazov Kar-deşlerin ikinci cildi, bir dosya içinde özenle saklanmış gazete kupürleri... Yine masanın üzerinde bir kenarda bir kahve ku-pası içinde uçları yeni açılmış bir düzine, sarı renkli arkası sil-gili kurşun kalem vardı. Bütün kalemler her an kendilerine ihtiyaç duyulduğunda kullanılmaya hazır olmalıydı. Zira il-hamın ne zaman geleceği belli olmazdı. Çalışma masasının hemen sağında, yerde büyükçe bir kutu duruyordu. İkea'dan satın aldığı bu kutunun içinde, yani ayak hizasında, zeminde yalnızca onun kitapları vardı. Cevdet Bey ve Oğulları, Kara Kitap, Sessiz Ev, Yeni Hayat, Beyaz Kale, Benim Adım Kırmızı, Kar... Hepsini okumuştu. Hatta bazılarını ikişer üçer kere... Bütün diğer kitaplarına birer mcevhermiş gibi zen gösterir-ken bu kitapların üzerlerini çizerek, karalar, sayfalarına olur olmaz şeyler yazardı. Onun romanlarını raflara koymazdı. Çünkü ondan nefret ediyordu. O, hem Burhan'ın olmak iste-diği kişiydi hem de gerçekte olduğunun tam tersi. Hayat hi-kâyesini de ezbere biliyordu. Onun varlığı, bu dünyanın adil bir yer olmadığının en büyük göstergesiydi. O, şansın hep ha-yata diğerlerinden nde başlayanlara gldğnn yaşayan bir örneğiydi. Onun hayatında her şey kolaydı. Burhan'ın haya-tında ise her şey ama her şey zor...

Bu dünyada onun gibi bir adamın yaşıyor olduğu gerçe-ęine artık katlanamıyordu. Biraz düşündüğünde başına gelen bütün olumsuzlukların, bütün hayal kırıklıklarının, bütün ba-şarısızlıklarının sorumluluğunu ona bağlayabiliyordu. Bu ada-

letsiz dünyanın başarıya ve mutluluğa boğduğu bu adamdan, kendisi gibi şanssız, çaresiz, yüzlerce ve binlerce insan adına intikam almayı hayal ediyordu Burhan. Uzun zamandır evinde yalnız kaldığında yapmaktan en haz aldığı şey, bütün ayrıntılarıyla onu öldürmenin hayalini kurmaktır. Aslında bu ülkede, bu şehirde ondan nefret eden, onun ölmesini isteyen tek kişi Burhan değildi. Ama onun sebepleri ülkedeki o büyük kalabalığın sebeplerinden farklıydı. Kimileri onun bir İsviçre gazetesine verdiği demeçte, "Türkiye'de 30 bin Kürt öldürülmüştür. Bir milyon da Ermeni" demiş olmasından dolayı ölmesi gerektiğini düşünüyordu. Kimileriye tam bir Türk düşmanı olan Harold Pinter'a 1985 yılında Türkiye'ye geldiğinde rehberlik ettiğinden dolayı ondan yirmi beş senedir nefret ederlerdi. Ondan nefret edenler arasında bir röportajında Reşat Ekrem Koçu'nun eşcinsel olduğunu ifşa ettiğinden dolayı öfkelenen İstanbul Ansiklopedisi koleksiyoncuları da vardı, Hintli sevgilisini kıskananlar da.

Bir kere o, tam anlamıyla şişirilmiş bir balondur. M. B. çıkartmıştı foyasını ortaya. O gazete kupürlerini dosyasında saklıyordu:

B., Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı" ve "Beyaz Kale" isimli romanlarının çalıntı olduğunu öne sürdü. Bardakçı, Beyaz Kale'nin "Kanunî Devrinde İstanbul" isimli kitaptan alıntılarını ileri sürdü. M. B., Pamuk'un ünlü "Benim Adım Kırmızı" isimli romanının da çalıntı olduğunu öne sürdü. B., Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı" romanının da Amerika'nın önde gelen yazarlarından Norman Mailer'in "Ancient Evenings" isimli kitabından alıntılarını ileri sürdü.

Aslında onun Türkçe bilmez bir şarlatan olduğunun en büyük belgesi, T. Y.'nin Hürriyet Gösteri dergisinde Kasım 1990'da yayınlanan Kara Kitap eleştirisiydi. O ne muhteşem

bir yazıydı öyle. İnsan okurken mest oluyor, kimi zaman kahkahalara boğuluyordu. Hiçbir zaman eskimeyecek o muhteşem T. Y. eleştirisi belki de yalnızca Burhan'ın çalışma odasında, çerçeveli bir biçimde duvarda asılı duruyordu. Daha ilk paragrafında insanı sarıp sarmalayan muhteşem metin şöyle başlıyordu;

Kötü bir yazar iyi bir romancı olabilir mi? İlk bakışta olmazmış gibi geliyor insana. Ama bunca yıldır Orhan Pamuk'un yapıtlarını göklere çıkaran ünlü eleştirmenlerimize, özellikle de şu son aylarda aynı yazarın Kara Kitap adlı romanı konusunda yazılanlara biraz olsun değer veriyorsanız, bu soruyu “Evet, bazı bazı”, “Evet, neden olmasın?” ya da “Evet, olabilir; hatta iyi bir romancı olabilmek için önce kötü yazar olmak gerekir!” biçiminde yanıtlamanız gerekir.

İşte Burhan'ın ruh ve düşünce dünyasını en iyi ifade eden üslup buydu. İronik, nesnel ve duru... Ne yazık ki ondan kendisi gibi nefret eden herkes böyle seçkin bir üsluba sahip değildi. Yani açıkça söylemek gerekirse cinayet fikri ilk Burhan'ın aklına gelmemiştir. Ama başkaları, hem de sanatsal ve entelektüel duyarlılıktan yoksun bazı ne idüğü belirsiz adamlar ondan erken davranmışlardı. Bu, Burhan'ın başına hep gelirdi. Lale devri hakkında bir roman yazmayı düşünürdü mesela, o daha araştırmalarını tamamlamadan aynı sene dört tane Lale Devri romanı çıkardı piyasaya. Aklına gelen iyi fikirleri hayata geçirmekte hep geç kalırdı Burhan. Birkaç yıldır tüm ülkeyi korku ve tedirginlik içinde bırakan darbe hikâyelerinde de yine onun adı geçiyordu işte. Öyle ya, yıllardır sabırla hazırladığı dosyasında H. D. cinayetinden yargılanan birinin ona yazdığı tehdit mektubunun gazetelerde yayınlanan kopyası da vardı:

Sen bir gecede 500 bin evladını Çanakkale'de şehit veren bir milletin evlatlarıyla çarpışamazsın. Sen Allahuekber Dağları'nda donarak şehit olan 100 bin kahraman evlatlarıyla çarpışamazsın. (Bu cümlede bir sorun vardı ama niyet anlaşılabilirdi.) Sen Yemen ellerine gidip de dönemeyenlerin torunlarıyla çarpışamazsın. Sen dünya haritasını açıp da 'bu dünya iki hükümdara dardır' diyen Yavuz'un evlatlarıyla çarpışamazsın. Cebelitarık Boğazı'nı geçtikten sonra dönmek için gemileri yaktıran Tarık Bin Ziyad'ın torunlarıyla çarpışamazsın. 25 yıldır PKK terörüyle çarpışan kahraman Mehmetçiklerin milletiyle çarpışamazsın. Sende bu meziyet, bu karakter, bu şahsiyet yok. Kendini kandırma. Akıllı ol, canından olma.

Hayır. Bu Burhan'ın kabul edebileceği bir üslup değildi. Evet. Burhan Demiryol, ondan bir gün mutlaka kurtulmalıydı. Bu adamdan, öldürmeyi isteyecek kadar nefret etmesinin en temel sebebi ne miydi Burhan'ın? Tabii ki, içerisinde herhangi bir dramatik motife ya da şiirselliğe rastlanamayacak denli düz ve düzgün biyografisi. Burhan'ın gençlik yıllarında, okumaktan en çok haz aldığı metinler büyük edebiyatçıların biyografileriydi. Ama Tolstoy gibi yazarların biyografileri değildi onu etkileyenler. Daha önce de söyledik, onun en sevdiği yazar tabii ki Dostoyevski'ydı. Tolstoy'u da Dostoyevski vesilesiyle biliyordu. O da, o kadar zengin, şanslı ve başarılı olmasına rağmen düşürmüyordu ya dilinden Dostoyevski'nin adını, yazdığı önsözleri okudukça çileden çıkıyordu Burhan. Aslında biraz edebiyat tarihi okumuş herkes bilirdi. Dostoyevski'nin hayattaki en büyük emeli Tolstoy'un yaşadığına benzer bir konfor içinde yazabilmektir. Burhan'ın öldürmek istediği o herif basbayağı zamanımızın ve ülkemizin Tolstoy'uydu. Burhan'a da tam bir Dostoyevski rolü düşüyordu bu hikâyede. Bir de kitaplarını yayınlatabilseydi...

Kararlıydı Burhan. Bir Dostoyevski olamasa da en azından

bir Dostoyevski karakteri olabilirdi. Burhan'ın hâli Dostoyevski'nin gençlik yıllarındaki halinden bile kötüydü. Dostoyevski gençliğinde fazla para kazanamasa da en azından yazdıklarını yayınlatabiliyordu. Oysa Burhan ilk romanını on yıl kadar önce tamamlamıştı ama henüz bastıramamıştı. İlk romanı *KALBİMİN ÖBÜR YARASI*'nı tam dört yılda demiryollarındaki Robotron marka daktiloda yazmıştı. Romanı bitirdi. Yıllarca bıkmadan usanmadan ülkenin hemen hemen bütün yayınevlerine gönderdi. Devlet demiryollarındaki bütün memurlar bilgisayarla çalışmaya başladı. O Robotron marka daktilo hurdaya çıkıp demirbaş listelerinden silindi. Burhan kendine önce bir masaüstü bilgisayar satın aldı. Romanını o yeni bilgisayarıda temize çekti. Dört yıl sonra o bilgisayar bozuldu. Burhan bu sefer kendisine taksitle bir dizüstü bilgisayar satın aldı. Romanını yeni dizüstü bilgisayarıda tam üç kere daha temize çekti. Her versiyonda adını değiştirdi ilk romanının. Fotokopiler, dosyalar, kargo masrafları... Romanını ülkenin en küçük yayınevlerine bile gönderdi. Bir tek yayınevi bile yüz yirmi beş sayfalık o romanı yayınlamayı kabul etmedi. Ama kararlıydı. En kötü ihtimalle emekli olunca ikramiyesiyle bir yayınevi kuracak ve romanını basacaktı. Tıpkı Dostoyevski gibi, kendi parasıyla basacaktı romanını. Sabredecekti. Altmışına gelene kadar bıkmadan usanmadan uğraşacaktı romanını yayınlamak için. Eğer hâlâ bir yayınevinden çıkartmış olamazsa romanını kendi yayınevini kuracaktı. Kafasına koymuştu bunu. Gerekirse babadan kalma evini bile satabilirdi bu uğurda. Aslında, emekli ikramiyesiyle şöyle küçük bir bakkal dükkânı açsaydı, rengârenk plastik toplar ve balonlar da satan. Belki gelip giden çocuklarla söyleştikçe içinde biriken bu zehirden de kurtulabilirdi. Büyüyünce öyle bir bakkal dükkânı olsun isterdi çocukken aslında...

Kendi kendine düşündükçe sinirlenmişti ya yine istediği gibi çalışmamıştı. Çalar saatini kurdu. Yatağına uzandı. Erkenden küskün bir uykuya daldı.

Mutlaka biri iftira atmış olacaktı Burhan Demiryol'a; çünkü ertesi sabah hem de kendi evinde, henüz tıraş oluyorken tutuklandı. Saat üç aşağı beş yukarı yediyi çeyrek geçiyor olmalıydı. Çalar saatin sesiyle uyanmış, ocağı yakıp çayın suyunu koymuş, haftalık mizah dergilerine göz gezdirerek tuvalet keyfi yapıyordu ki kapını zili çaldı. Ne olursa olsun tuvaletten kalkıp da kapıya bakmaya niyeti yoktu. Kapı zili bir kere daha çaldı. Elindeki mizah dergisini kirli sepetinin üzerine bıraktı. Keyfi kaçmıştı. Temizlendi, kalktı, sifonu çekti. Yine de bakmayacaktı kapıya. Tıraş köpüğüne uzandı, kutuyu çalkalayıp, avucuna sıktı beyaz köpükten. Yanaklarına, boynuna köpük sürmeye başladı. Bu sefer kapı sert bir biçimde yumruklanıyordu. Dışarıdaki her kimse bir yandan zile de basmaya devam ediyordu. Tumturaklı bir küfür savurdu kapıdakine. Biri böyle yaptığında açacağı da olsa açmazdı artık. Tıraş bıçağını kırılmış şakağının altında favori çizgisine dikkatle yerleştirip, aşağıya doğru çekecekken tok bir sesle haykırdı kapıdaki: “Kapıyı açın! Polis!” Yanağını kesmişti.

Alelacele kapıya doğru yürüdü. Anahtarı çevirip kapıyı açtı. Önce dört kişi gördü Burhan. Hepsi sivil giyimliydi. Kirli sakallı, kot pantolonlu, tişörtlü dört genç adam... Burhan onları yolda görse polis olabileceklerine ihtimal vermezdi. Kibarca kimliklerini göstermelerini rica etti kapıdakilerden. Gösterdiler. Evet, polistiler. Sokak kapısının girişinde de belli ki birileri vardı. Telsiz sesleri ve konuşmalar duyuluyordu çünkü. Kapıyı ısrarla çalan, hakkındaki tutuklama kararını gösterdi Burhan'a. Hepsi içeri girdiler. Delil toplamak için evi de aramaları gerekiyordu. Yapacak bir şey yoktu. Gelenler işlerine koyulmuşlardı bile. Burhan da izin isteyip çayı demledi. Kapıyı ısrarla çalan ve tutuklama kararını kendisine gösteren polis memuru işlerinin birkaç saat sürebileceğini söylemişti. Arama ve tutuklama kararında herhangi bir gerekçe göreme-

yince bu işin altında şube müdürü Halil İbrahim Bey'in parmağı olduğundan şüphelendi. Ama yapılacak bir şey yoktu. Burhan görevli memurlara da çay ikram etti. Babasını aramayı düşündü ama sonra vazgeçti. İhtiyar adam şimdi kalp krizi filan geçirebilirdi. Oturup polislerin işlerini bitirmelerini bekledi. Sonra bileklerine kelepçe taktılar. İşte o an Burhan'a bir şeyler oldu. Yanakları kızardı, tansiyonu düştü. Onu bir polis aracına bindirdiler. Saatler rüyadaymış gibi geçti. Emniyette anlamlandıramadığı sorular sordular, o da şuursuzca yanıtladı. Hava karardığında yine polis aracındaydı. Memura şimdi nereye gittiklerini sordu korkarak: "Adalet Bakanlığı Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü" dedi Memur.

İşlemleri yapıp koğuşuna yerleştirildiğinde kendisine gösterilen yatağa attı kendisini hemen ve deliksiz bir uykuya daldı. Sabah saat sekizde gardiyanın sesiyle uyandı. Koğuş sayımı bu saatte yapılıyordu. Öyle deliksiz uyumuştı ki rüya bile görmemişti.

Küçük koğuş iki katlıydı. Sayım alt katta yapılmıştı. Koğuşun bu katında tuvalet, mutfak ve otuz yedi ekran bir televizyon bulunan küçük bir salon vardı. İkinci katta üç yatak bulunuyordu. Demek koğuş üç kişilikti. Ama belli ki şimdilik bu koğuşta Burhan yalnızdı. Gardiyan gittikten sonra giriş katının bir kapıyla avluya açıldığını fark etti. Gardiyan, Burhan'a bu ilk gecesinin sabahında cezaevinin kurallarını kısaca anlatmaya başladı. Henüz tutuklu olduğu için hükümlülerin haklarından yararlanamayacaktı. Bir tutuklu içeride en fazla üç gömlek, beş tişört, iki eşofman, iki takım elbise, bir çift normal, bir çift spor ayakkabı bulundurabilirdi. Kendisini tutuklayan memurlar olacakları bildikleri için küçük bir çanta hazırlamasına izin vermişlerdi. Koğuşlar ve avlu sürekli kameralarla gözetleniyordu ve bu yüzden ışıklar yirmi dört saat açık kalıyordu. Cezaevinde tutuklular için bir kantin vardı. Musluklardan günde dört kere su akıyordu. Banyo için sıcak su ise çarşamba ve cumartesi günleri veriliyordu. Haftada bir kapalı,

ayda bir açık görüş... Telefon hakkı ise haftada bir gün on dakika... İyi de bu ne kadar sürecekti böyle? Hiçbir şey belli değildi. Silivri Cezaevinde tutukluluğu iki yılı bulanlar bile vardı. "Allah kurtarsın," dedi gardiyan çıkarken. "Sağ olun," dedi Burhan.

Bir ay kadar sonra ilk duruşmasına çıkarken sonunda hakkındaki iddianameyi okuma fırsatı bulmuştu Burhan. İddianame şöyleydi;

a) Burhan Demiryol emniyet ifadesinde;

Halen Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü İstanbul 1.Bölge Müdürlüğü'nde Yol Kontrolörü olarak görev yaptığını, soruşturma kapsamındaki kişilerden hiçbirini tanımadığını, Kuvayı Milliye Derneği'ni haberlerden duyduğunu, üyesi olmadığını, kendisinin amatör bir edebiyatçı olduğunu, Orhan Pamuk'a yönelik suikast içerisinde olanları tanımadığını, suikast planlarından haberinin olmadığını, böyle bir plan içerisinde yer almasının söz konusu bile olamayacağını, olayların kendisi dışında geliştiğini, kendisinin amatör bir edebiyatçı olduğunu, birçok yarışmada mansiyon kazandığını, Orhan Pamuk'u bir romancı olarak bazı yönlerden eleştirdiğini ama bununla birlikte kitaplarını ilgiyle okuduğunu, evinde bulunan Kırıkkale marka 9 mm tabancanın kamu görevlisi olması nedeniyle taşıma ruhsatlı ve üzerine zimmetli olduğunu, ilke olarak bireysel silahlanmaya ve her türlü şiddete karşı olduğunu, Refik Restoran'a meraktan gittiğini, Orhan Pamuk'a suikast yapmak amacıyla keşif yapmadığını, ızgara çipura yiyip, bir otuz beşlik rakı içtiğini, bünyesinin alkole dayanıklı olmadığını, restoranda peçeteye çizdiği krokiyi üzerinde çalıştığı yeni romanı için çizdiğini, evinde bulunan evrakın da bu romanıyla ilgili olduğunu, her şeyin hayal mahsulü olduğunu beyan etmiştir.

b) Burhan Demiryol savcılık ifadesinde;

Kolluk ifadesini kabul ettiğini, soruşturma kapsamındaki kişilerden hiçbirini tanımadığını, soruşturma kapsamında “Fuci” lakabıyla anılan kişinin kendisi olmadığını, kendisinin böyle bir lakabının olmadığını, hatırlamadığı bir tarihte tanımadığı birinin kendisini arayıp “Fuci” diye hitap ettiğini, kendisinin aslında yanlış numara deyip telefonu kapatması gerektiğini, fakat o gün de alkollü olduğundan şaka olsun diye tanımadığı kişiyle konuştuğunu, askerliğini yedek subay olarak Erzurum’da yaptığı için “Fuci” sözcüğünün o yörede yeni doğan buzağılara ve bazen de şaka mahiyetinde küçük çocuklara ve insanlara bu şekilde hitap edildiğini bildiğini, kendisinin de ufak tefek olmasının bir rastlantı olduğunu, okul yıllarında kendisinin lakabının “Kotik” olduğunu, hiçbir zaman hiçbir yerde kendisine “Fuci” denilmediğini, Orhan Pamuk’la ilgili eleştiri, haber ve gazete kupürlerini amatör bir edebiyatçı olduğu için biriktirdiğini, gardırobundaki devetüyü paltonun kendisine ait olduğunu, çok sayıda mansiyon kazandığını, soruşturma konusu Ergenekon terör örgütü ile hiçbir ilgisi olmadığını, Orhan Pamuk’un öldürülmesinin planlanması konusunda herhangi bir girişimde bulunmadığını, kendisine bu konuda bir teklifte bulunulmadığını, aleyhe olan beyanları kabul etmediğini, kendisinin Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü İstanbul 1.Bölge Müdürlüğü’nde Yol Kontrolörü olarak görev yapan ve normal bir hayat süren bir insan olduğunu beyan etmiştir.

c) Aramalarda elde edilen deliller;

Şüphelinin İstanbul ili merkezindeki evinde yapılan aramada, T. Y.’nin Hürriyet Gösteri dergisinde Kasım 1990’da yayınlanan Kara Kitap eleştirisinin çerçevelenmiş bir kopyası, 11 Haziran 2002 tarihli Vakit Gazetesine ait “B.’den Orhan Pa-

muk'a Çalıntı Suçlaması" başlıklı haberin bulunduğu gazete kupürü, 9 Ocak 2008 günlü Hürriyet Gazetesine ait "Pamuk'u halledince trilyoneriz oğlum" başlıklı haberin bulunduğu gazete kupürü, 25 Ocak 2007 günlü Hürriyet Gazetesine ait "Orhan Pamuk akıllı olsun" başlıklı haberin bulunduğu gazete kupürü, üzerlerinde küfür ve hakaret dolu notlar bulunan Cevdet Bey ve Oğulları, Kara Kitap, Sessiz Ev, Yeni Hayat, Beyaz Kale, Benim Adım Kırmızı, Kar, Masumiyet Müzesi isimli Orhan Pamuk romanlarının nüshaları, bir adet deve-tüyü palto, Casper marka kişisel bilgisayarın hard diskinde kayıtlı Orhan Pamuk'a ait adreslerin krokileri bulunmuştur.

d) Telefon görüşmeleri;

Tape: 223, 21.07.2008 tarihinde H. K. ile görüşmesinde özetle: H: "N'aber lan Fuci?" Burhan: "Fuci diye sana derler, dana!" H: Nasıl gidiyo? Burhan: İyi gidiyo, senin nasıl gidiyo? H: Aç kulağını da dinle şimdi. Burhan: Açtım, açtım. Anlat bakalım. H: Orhan Kurban Bayramı'nda Türkiye'ye geliyomuş oğlum. Burhan: Hangi Orhan? Orhan Pamuk mu? Ha ha ha... (Güler) H: Oğlum şifreli konuşsana, kafan mı iyi senin? Burhan: İyi iyi, çok iyi kafam... H: "Neyse, Orhan'ı hallederiz, ben, sen, Cemal, toplam 2 trilyon alcaz. Kurban bayramından sonra hazır ol" Burhan: Hallederiz koçum, alayını hallederiz. Haydi öptüm.

Tape: 256, 29.08.2008 tarihinde O. Y. ile görüşmesinden özetle: O.: "Burhan ağbiciğim, nasılsın? Keyfin yerinde mi?" Burhan: "Yok be O.'cuğum. Tatsız. Senin nasıl gidiyor işler?" O.: "Hep aynı Burhan ağbi, ne olsun. İş güç işte..." Burhan: "Ben de öyle evden işe, işten eve..." O.: "Aşk hayatın nasıl gidiyor ağbiciğim? Bir hareket var mı?" Burhan: "Tık yok be O.'cuğum.. Her şey ters senin anlayacağın..." O.: "Yayınevle-rinden haber var mı?" Burhan: Ben anlamadım gitti bu işi. Dört ay önce yine beş ayrı yayınevine verdim romanı. Hiçbi-

rinden bir telefon bile gelmedi." O.: "Akıllı olacaksın ağbi bu piyasada tutunmak için. Bak Orhan Pamuk yine basmış bir tane: Masumiyet Müzesi... Burhan: "Bana o heriften bahsetme! Gıcık oluyorum zaten ona!" O.: "Ağbi çok kızılıyorsun sen şu Orhan Pamuk'a... Burhan: Ben var ya onu bir elime geçirsem biliyorum ne yapacağımı! O.: "Boş ver be ağbi... Sen takma kafana bu kadar." Burhan: "Buyrun Halil İbrahim Bey? O. , ben seni sonra ararım, tamam mı kardeşim... O.: Tamam Burhan ağbi...

e) Burhan Demiryol'un diğer şüphelilerle örgütsel irtibatı tespit edilmiştir. Şüphelinin de aralarında bulunduğu Orhan Pamuk'un öldürölmesi eylemini icra etmesi düşünülen kişilerin Orhan Pamuk ile şahsi bir husumetleri bulunmadığı, tüm delillerin değerlendirilmesinden anlaşılacağı gibi bu eylemin provakatif bir terör eylemi olacağını bildikleri, maddi menfaat ve eylemden sonra korunup kollanma vaadi ile eylemi kabul ettikleri anlaşılmıştır. Tüm bu açıklamalar ile şüphelinin Ergenekon Terör Örgütüne üye olduğu yönünde hakkında kamu davası açılmasını haklı kılacak derecede şüphe oluşturan delillerin bulunduğu anlaşıldığından Şüpheli Burhan Demiryol'un eylemine uyan TCK'nun 314/2 ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 5. Maddeleri uyarınca cezalandırılması talep edilmiştir.

Edebiyatla, okumakla biraz olsun ilgili olan herkes Dostoyevski'nin Suç ve Ceza romanını bilir. Bu romanı okuyanların, hatta sıkılıp yarım bırakanların bile büyük çoğunluğu Raskolnikov'u da tanır. İşte Burhan yaklaşık dört yıl süren tutukluluk hayatında kendini Raskolnikov'a benzetiyordu. Tutukluluk da askerlik gibi bir şeydi. Birkaç ay sonra alışlıyordu insan. Tutukluluğa birkaç ay içinde alıştıktan sonra büyük bir disiplinle

yeniden yazmaya koyuldu. Bir yıl içinde de başyapıtını tamamlamıştı: "Masumiyet ve Ceza". Romanını kendisiyle daha önce hiç ilgilenmeyen tanınmış yayınevlerinden birine postayla gönderdi. Bir hafta içinde olumlu bir yanıt gelmişti. Bu şaşkınlık verici gelişmeyi yenileri takip etti. Kitabının yayınıyla ilgilenen editör, Esra kendisine yeni mektuplar da yazmaya başlamıştı. Artık hemen her gün mektuplaşıyorlardı. Edebiyat, felsefe ve politika hakkındaki mektuplar zaman içinde daha da romantik bir hâl almaya başlamıştı. Esra onun gerçekten masum olduğuna inanıyordu. Bu geçmiş yüzyıllara aitmiş gibi görünen aşk hikâyesinin ilk kıvılcımları yine Dostoyevski'yle doğrudan ilişkiliydi. Az önce de söyledik. Herkes Dostoyevski'nin Suç ve Ceza romanını bilir. Hâlbuki romanı severek okumuş olanlar dahil, çok az kişi romanın sonunda ne olduğunu hatırlar. Burhan, Esra'ya Suç ve Ceza'nın nasıl bittiğini bir mektubunda doğrudan Dostoyevski'nin satırlarıyla hatırlatmıştı. Ezbere biliyordu Burhan bu son paragrafı.

Mutluluklarının ilk anında, her ikisine de bu yedi yıl bazen yedi gün gibi geliyordu. Hatta Raskolnikov bir yeni hayatın kendisine karşılıksız verilmediğini, buna, gelecekte kendisini bekleyen büyük özveriler karşılığı, çok pahalıya sahip olabileceğini de bilmiyordu. Ama burada yeni bir öykü başlıyor: Bir insanın yavaş yavaş yenilenmesinin, yeni bir hayat bulmasının, bir dünyadan başka bir dünyaya geçmesinin, hiç bilmediği yepyeni bir gerçekle tanışmasının öyküsü... Ve bu öykü yeni bir kitabın konusu olabilir. Bizim şimdiki öykümüzse burada bitiyor.

Gördüğünüz gibi yaşlı bir tefeci kadını baltayla öldüren Raskolnikov bile yedi yıllık mahkûmiyetin ardından, suçunun cezasını çekip yeni ve mutlu bir hayatı hak edebiliyordu. Kimseciklerin kılına bile zarar vermemiş Burhan'ı acaba nasıl bir gelecek bekliyordu... Belki masumiyeti ispatlanıp beraat ede-

cek Burhan. Belki bu yaştan sonra Esra'yla mutlu bir yuva kuracak. Belki hep hayalini kurduğu gibi ünlü bir yazar olacak. Bunlar ancak yeni bir öykünün konusu olabilir. Burhan'ın tuhaf öyküsünün... Peki, onun, Orhan Pamuk'un bütün yaşanan tuhaflıklardan haberi var mıydı sizce?

GELECEĞİ ELİNDEN ALINAN ADAM

“De te fabula narratur!”

Horace

"PERŞEMBE GÜNLERİNİ HİÇ sevmem..."

Nedense iki yıl kadar önce ilk tanıştığımızda bana böyle söylemişti. Günlerden de perşembe filan değildi. Salıydı. Saat de dört buçuktu. Anımsayıverdim. Söylediğine göre beni ona bir tanıdığı tavsiye etmişti. O, yani perşembe günlerini sevmeyen; kimseciklerin okumadığı kitapları okuyan ve çoğumuza göre kötü yaşayan bir adamdı. Ne demişler; kötü yaşarsan kötü ölürsün. Sanki güzel bir ölüm mümkünmüş gibi... Hepimiz güzel bir ölümün hayaliyle avunuyoruz işte.

Esasında hepimiz, onu çok yakından tanıyanlar, arada sırada yolda ya da herhangi bir yerde denk gelip de karşılaştığında selamlaşanlar, mecburiyetten yahut yazgıdan aynı mekânda bulundukları, sevdikleri, hazzetmedikleri, amirleri, memurları, anne babası, kardeşi, tüm hısım akrabaları, eski ve yeni, yakın ve nispeten mesafeli davrandığı arkadaşları, dostları, düşmanları, yani hepimiz, evet istisnasız her birimiz onun çılgınlıklarını yaklaşık iki yıl kadar duymuştuk, dinlemiştik. İsteseniz de istemeseniz de size bu çılgınlardan söz edeceğim. Şöyle

bir an için düşünün. Bir ığlığı tarif ya da tasvir etmek öyle pek de kolay bir iş değildir. Edebiyatın bütün meşru ve gayri-meşru imkânları bazen bir çığlığı tarif etmekte yetersiz kalır. Çünkü hemen şurada, yanı başımızda bir çocuğu boğazlasalar ve o da canhıraş bir çığlık atsa sizin işittiğinizle benim işittiğim çığlık başka başkadır. İşte onun yaklaşık iki yıl boyunca kulaklarımızda çınlayan tuhaf çığlığını şimdi size anlatacağım. ığlıklar arasındaki farklar üzerine şu ana kadar kafa yormamış olabilirsiniz. Fakat başka başka çığlıklar arasındaki kolay anlaşılmaz ve kolay anlatılmaz farkları en iyi bilenler şüphesiz meslek hayatları boyunca sayısız deneme kaydına katılmış dublaj sanatçılarıdır.

Farz edin küçücük bir dublaj stüdyosunda bir mikrofonun başındasınız. Kulaklarınızda da bir kulaklık takılı. Tam karşınızda bulunduğunuz bölümden kalınca bir camla ayrılmış bir oda daha bulunuyor. Orada da seslendirme yönetmeni, teknisyen falan birileri... Onlar sizi istediklerinde duyabiliyorlar ama siz onları yalnızca onlar duymanıza izin verdiklerinde duyabiliyorsunuz. Sonra bir ara kulaklığınıza sesleniyorlar: "Bir ığlık atın lütfen." Derin bir nefes alıyorsunuz. İçinizden gelen ilk yapmacık duyguyla içinizden gelen ilk çığlığı atıyorsunuz. Tahmin edebileceğiniz gibi ne kadar deneyimli, ne kadar işinizin ehli olursanız olun attığınız o çığlık camın ötesindekileri tatmin etmiyor. Talep ya da talimat üzerine atılan her çığlık mecburen biraz otomatiktir çünkü.

Ses geçirmez kalın camın ardındakiler bir süre kendi aralarında yüzlerinde bir memnuniyetsizlik ifadesiyle konuşuyorlar. Siz onları duyamıyorsunuz. Bir düğmeye basıp kulaklığınıza yeniden sesleniyorlar. "İyiymi. Gerçekten de güzel bir ığlıktı. Başlangıç için hiç de fena değil. Ama sanki nasıl söyleyeyim, biraz daha dolu, evet dolu bir çığlık gerekiyor bize. Dolu ve biraz daha beklenmedik bir ığlık... Bir kere daha deneyelim mi?"

Gündelik hayatta bir çığlığı tarif etmek için kullanılacak sı-

fatlar genellikle çok daha sıradandır. Acı bir ılık... Yrek parçalayan bir ılık... Korkunç bir ılık... Ancak tekrar etmek zorundayım. Onun yaklaşık iki yıl süren ılığı bambaşkaydı. Bir insanınkinden çok bir eşyanın ılığını andırıyordu. şimdi, tam da şu anda sorabilirsiniz: Çok mu farklıydı, o yüzden mi kimsecikler duymadı? Esasında o kuru ve tuhaf ılığı hepimiz duyduk ama duymazdan geldik.

Doğrusunu itiraf etmek gerekirse onu en iyi tanıyan kişi bendim. Bu satırları yazma ihtiyacı duymamın belki de en önemli sebebi bu. Annesinden, babasından hatta hayatına giren kadınlardan bile daha iyi tanırdım onu. Saydıklarımından daha yakın değildim ona. Gel gör ki hepsinden daha iyi tanırdım. Çünkü nedense benimle konuşurken ya da bana bir şey anlatırken maskelerini çıkarırdı. İlk zamanlarda soruyordum kendi kendime; "Neden ben?" diye... Bu soruya makul ve mantıklı bir yanıt veremiyordum. Ama artık her şeyin farkındayım. Aslında beni o seçmişti. Kendince bana bir görev vermişti. Bunu sonradan anladım.

Biz, yani onu tanıyan herkes, onun o ilk ılığını duyduğumuzda sizce ne yapmış olabiliriz? Böyle garip bir ılık atan birine yakınları ne yaparsa biz de aynısını yaptık. Bütün ana babalar, kardeşler, arkadaşlar, tanıdıklar gibi yaptık biz de... Akıl verdik. Yol gösterdik. Başka ne yapabiliirdik. Sanayi yönünden daha çok gelişmiş bir ülke, daha az gelişmiş olan ülkeye ancak kendi geleceğinin imgesini gösterir. Biz ona göre nispeten iyi durumdaydık. Ona kendi iyi halimizi aklayan ve kutsayan misaller verdik. Ama hiçbir işe yaramadı yaptıklarımız. Söylediklerimiz bir kulağından girip öbür kulağından çıktı hep. "Her şeyin bir sebebi var, her şey olacağına varır," dedik. "Artık bu lüzumsuz yastan vazgeç. Kendini vahşice acıtarak bir yere varamazsın," dedik. "Acını kabul ediyoruz. Biz senin yanındayız," dedik. Söylediklerimiz bana mısın demedi.

Bir gün yine bana geldi. Yılgındı, bitkindi. Omuzları kmş, benzi sararmıştı. Hayli kilo vermişti. Belli ki açtı. Açlığı-

nın sebebi yoksulluk değildi. Yemek yemeyi unutmuyor, bilinçli bir biçimde reddediyordu. Akşamdan kalmaydı. "Tiyatronun bilir bilmez sözcüleri, önce piyeslerimi sessizlikle öldürmeyi denediler," dedi. Gençlik yıllarından beri piyesler yazardı. Hiç sahnelenmemiş, belki de hiç sahnelenmeyecek piyesler. Birkaçını okumama müsaade etmişti. Mesela bir piyesinin ilk sayfasında şöyle yazıyordu: "Yazar bu piyesin sahnelenmesini sonsuza dek yasaklamıştır." İyi de niye yazıyorsun o zaman diye sormak istedim ama sustum. Sanki bütün ödenekli tiyatrolar, bütün özel tiyatrolar sıraya girmişti onun piyeslerini sahnelemek için. Tabii ki böyle bir şey yoktu. Ona umut vermek istedim. Sahnelenebilecek piyesler de yazabileceğini söyledim. "Şeylerin düzeni..." dedi ve sustu. "Yazıyor musun?" diye sordum. "Yazamıyorum," dedi. "Okuyamıyorum da..." Oysa ben onun kadar çok okuyan biriyle tanışmamıştım hayatımda. "Ama yazabilsem ne yazacağımı biliyorum... Adı şöyle olacak; Proletarya Gazeli..." Şimdi de başına gelenleri politik bir bakış açısıyla dile getirmek gibi manasız bir çaba içine girecekti demek. Bu yaptığı da entelektüel bir gösteriştense başka bir şey değildi.

Benim bir evim var. Urla'da bir yazlığım var. On yaşında bir otomobilim var. Bankada biraz birikmiş param var. Emekliyim, ama bu ülkede iyi sayılabilecek bir emekli maaşım var. Hâlâ da çalışmaya devam ediyorum. Halim vaktim yerinde yani. Ama bir oğlum yok. Yaşım da elliye geçti. Bu saatten sonra baba olmayı filan da düşünmüyorum. Kendisini yazabilecek durumda hissettiğinde kaleme alacağı o "Proletarya Gazeli"nin ana temasını kavrayabilmekten uzak bir adamım ben. Bu başlığı modası geçmiş bulduğumu söylediğimde yüzünde acı bir tebessümle belki de sırf bu sebepten bana şöyle dedi:

"Beni gayriciddiye alıyorsunuz Doktor Bey..."

İşte yine kurallarını kendisinin koyduğu bir oyunu başlatıyordu. Bu onun kahredici, asap bozucu âdetiydi. Hayat denen bu tuhaf piyeste onun rolü kötü oyunlar oynamaktı hep.

Aslında piyesteki rolünü yeteneksiz aktörler gibi kötü oynayanlardandı. Bazen hakikaten ona sinir oluyorum.

Neymiş? Karısından ayrılmış. İyi de olmuş. Beter olsun! Oğlunu yirmi sekiz gündür göremiyormuş, her gece ağlıyor-muş. İşte sırf bu yüzden kendisi kelimenin tam manasıyla hü-zünlü bir proletaryaymış. Karl Marx onurlu işçi sınıfını tanım-lamak için kullanmış olsa da "oğlundan başka yitirecek hiçbir şeyi olmayan adam" demekmiş proletarya. "Sen Marx'ı ne bi-lirsin!" demek geçti içimden ama yine sustum.

Böyle şeyler anlatarak dolaşıyor ortalıkta ve hatırlıyor... Küçük, kıymetsiz şeyler yaşıyor hep. Hiçbiri, hiçbiri kayda değer değil. Hatırlamaya yoğunlaşıyor mütemadiyen. Hatır-lamak bazen birden bire oluyor. Lüzumsuz şeyleri bir kenara bırakınca geriye yalnızca hatırlamak kalıyor. Delirebilir bu adam... Ne var ki yeterince zamanı yok. Delirebilmek için de belirli bir zamana ihtiyacı vardır insanın. Yarım yaşantılar sü-rerek bütün ölümlerden kaçamazsın ki... Yaralandıkça ölmü-yor ya, güçlendiğini zannediyor. Aslında geliştiği filan yok. Yalnızca kusurlarına alışıyor. Onları yavaş yavaş kanıksıyor. Bir kâğıda bir şeyler karalamış. Alelacele elime tutuşturdu gi-derken. Sonra da pimi çekilmiş bir el bombasından kaçır gibi uzaklaştı. Yıpranmış, buruşuk sarı kâğıtta şunlar yazılıydı:

Para biçiminde değerın aşınan ve yıpranan kısmının ye-rine konması

İşe başlamak için eğer,

I. $4.000s+1.000d+1.000a$

II. 2.000s+500d+500a

alırsak, 2.000s metalar kitlesinin aynı değerde metalar ile değişimi 2.000s'nin tamamının I. tarafından üretilen II'nın değişmeyen sermayesinin doğal öğelerine aynı olarak tekrar çevrilmesini öngörür. Ama bu sonuncunun bulun-duğu meta-değer 2.000, sabit sermayenin değer kaybını

telafl eden bir öğeyi de içeriir. Değer kaybını karşılayan bu öğenin derhal ve aynı olarak yerine konulması gerekmemekte, paraya çevrilerek, sabit sermayenin maddi biçimi içerisinde yenilenmesi zamanı gelene kadar bir toplam içerisinde yavaş yavaş birikmektedir. Her yıl şu ya da bu bireysel işte veya şu ya da bu sanayi kolunda sabit sermaye kaybı görülür.

Tıpkı bu üretim kolunda görev yapan kimselerden bir kısmının her yıl ölmesi gibi, sabit sermayenin de bir kısmının her yıl ömrü tükenir ve bunların birikmiş para fonundan aynı olarak yenilenmeleri gerekir.

Bütün bunlar siyah bir tükenmez kalemle yazılmıştı sarı kâğıda. Sonra da kırmızı kalemle şu not düşölmüştü altına:

Ben ne yapmışsam iyi yapmak kastıyla yaptım; muvaffak olamadıysam bunun kabahati niyetimde değildir.

Artık tahmin etmişsinizdir. Ben onun doktoruyum. Ama onu ben ameliyat etmedim. Londra'da Mr. Richardson ameliyat etmiş onu. Kendisiyle telefonda bir kez konuşmuştuk.

"Yapılabilecek bir şey yok," demişti. Birkaç hafta sonra Londra'dan İstanbul'a döndüğünde bizimkinin hâli haraptı. Kendisine Mr. Richardson'u sorduğumda gözlerini kısıp düşündü bir süre. Sonra gülümseyerek; "Bana kestaneli hindiyle Christmas pudding vermelerini söyledi. İyi bir adam ama kötü bir hekim," dedi.

Söyledim ya, İstanbul'a döndüğünde hâli haraptı. Ömrü yeterse büyük bir hikâye yazacakmış... Piyeslerden başka bir şeyler daha yazmışlığı vardı. Sağlığı yerinde olsa belki de yazabilirdi yeniden. Fakat benim bir hekim olarak bundan pek umudum yok. Sormadım ama anlattı. Hikâyesinin kahramanı, hem hikâyeci olmak hem de hikâye kahramanı olmak zor iş diye düşünüyormuş. "Satar mı?" diyecektim, sözümü yuttum.

"Okurlar mı?" diye sordum. Gözlerini uzakta bir noktaya dikti. Şöyle dedi sonra: "Ahmaklar her ülkede var, yani her ülkenin edebiyatını bilenler arasında ahmaklar var. Yabancı kitapları kapışıyorlar. Benden haberleri bile yok. Ben de sözüm ona, bu adamlardan kurulu bir okuyucu kalabalığı bekliyorum. Çok aptallık. Conrad filan ya da James hiçbir şey demiyor onlara. Bütün bunları bildikten sonra ve anlatamadıktan sonra yazmanın ne önemi var? Tatsız bir mücadele. Düşman bile yok."

Artık anlamışsınızdır. Büyük ihtimalle edebi manada bir hırsızdı o ya da bir hırsızın hikâyesini anlatıyordu. Bazen olduğunu anlatıyor bazen de anlattığı oluyordu. Ama artık oyun bitmişti, ölüyordu. Belki de piyesin başından beri ölüyordu. O, esasında kendini parçalayan bir adam. Kişiliğini parçalayan adam. İçindeki farklı bir adam başkalarına davranışlarını durmadan eleştiriyor. Kendine güvenir görünen tavırları hep o içindeki farklı adamın gücüyle oluyor. Sonra ani düşüşler. Hezeyanlar.

Artık itiraf etmemin zamanı geldi. Ben bir hekimim ama ben de bir hikâyeciyim. Bu yaptığımın edebi bir oyun olduğunu düşünmenizi istemem. Merak ögesini canlı tutmak için yapay bir gayret göstermiyorum. Ne yapabilirim? Hatırladıklarımın sırası böyle... Talebelik yıllarımdan beri bir şeyler karalarım. Edebiyat dergilerinde yayınlanmaya değer görülmüş hikâyelerim de vardır, mühim edebiyat yarışmalarında mansiyona layık görülmüş hikâyelerim de... Kendimden ve yaptıklarımın uzun uzun bahsetmekten hoşlanan biri olmadığımı zaten anlamışsınızdır. Yalnız onunla tanıştıktan sonra yazmaya başladığım hikâyeden de söz etmek istiyorum biraz. Nihayetinde ben uzun başlıkları seven bir hikâyeciyim. En meşhur - altı yılda dört dergide yayınlandı- hikâyemin adı, "Karşıdan karşıya geçerken neredeyse ezilecek kadın"dır. Neyse, uzun başlıkları sevsem de lafı fazla uzatmayı sevenlerden değilim. İki yıl kadar önce bir akşamüstü muayeneha-

neme geldi. Hastaydı ve çok yaşamayacağını düşünüyordu. Haksız da sayılmazdı. Bu sebeple geleceği ile ilgili hayaller kuramıyordu. Mesela kış ortasında gazetede yaz tatilini otelimizde geçirin diye bir ilan görse nasıl olsa yazı göremem diye düşünerek ilgilenmiyordu. Uzun uzun anlattım size. Evini, oğlunu, kitaplarını yitirmişti. Hayal kuramıyordu. Ağır hastaydı. Bunu biliyordu. İlk muayenehaneme gelmesinin sebebini bütün diğer hastalarinkiyle aynı sanmıştım. Şarkısı bile var: "Aman doktor, canım gülüm doktor, derdime bir çare... Çaresiz dertlere düştüm, doktor bana bir çare..." Bana müracaat etmesinin sebebi hastalığına şifa bulmak değildi. Sonradan anladım. Ağrıları dindirecek ama hastalıklı düşüncelerini kesintiye uğratmayacak ilaçlar istiyordu benden. Bir de hikâyesini yazmamı...

Daha önce de bahsetmiştim. İyi kötü bir şeyler yazmışlığı vardı. Lakin hayatını idame ettirmek için bir devlet dairesinde çalışanlardandı. Medarı maiyet motorunu sadece yazarak kırmılatamıyordu birçokları gibi. Onu iyi tanıdığım için bunu rahatlıkla söyleyebilirim. Hem memuriyetin küçük ve sınırlı konforlarından vazgeçemeyen hem de memuriyetten her fırsatta yakınan bir adamdı. Doktoru olduğum için sık sık bana gelir ve kendisine iş göremez raporu vermemi isterdi. Ben de verirdim. Bir süre sonra bu raporlar amirlerini rahatsız etmeye başladı. Karşıma oturur, o amirlere ağız dolusu, yakası açılmadık küfürler savururdu. Aslında durumunun ne kadar acıklı olduğunu bana anlatmasına hiç gerek yoktu. Bizim yapmamız gereken şöyle baş başa verip derinlemesine bir biçimde yazgı üzerine konuşmaktı. Bir de ona şunu söylemek isterdim. İnsan edebiyattan o kadar da çok şey beklememeli. Lakin, "Yazgı" ile başlayan bir cümle kurduğumda hemen konuyu değiştirirdi. O yazgıya inanmıyor, sürekli büyük bir haksızlığa uğradığını düşünüyordu. Bu kibir değil de nedir?

Görüşmelerimizde doktoru olarak ona gündelik yaşamıyla ilgili bazı sorular soruyordum. Söylediğine göre uyuyamı-

yordu. Uykuda başka bir adama dönüşeceğinden korkuyordu. Bana sorarsanız iyileşmek de istemiyordu. İçinde bulunduğu kötü durumdan kurtulmak için herhangi bir çaba göstermiyordu. Daha iyi, daha güzel bir hayat değildi istediği. Tek arzusu, kendisini bu hale getirenlerin, gerçek suçluların cezalandırılmasıydı. Ya da herkesin, en çok da okurların onun bu kötü yazgısına ağlaması...

Benden asıl istediği onu kahramanlaştırmamdı. Aslında acıklı destanını kaleme almam için seçmişti beni. Fakat ben bunu yapamam. İnsan yarımıyamalakların hikâyesini ömür boyunca anlatabilir mi? Günlük meselelerin çözülmesinde bir hayalin ne faydası olabilirdi? Benim gibi zavallı bir ruh, bu garip adamın tuhaf ihtiyaçlarını nasıl karşılayabilirdi?

Bir gün benden kâğıdı kalemi elime alıp sadece kelimelerle kendisinin fiziksel tasvirini yapmamı istedi. Resim yapar gibi... Yapmadım. Ameliyat olup Londra'dan dönmüştü. Kısa bir süre sonra beklenen oldu. Öldü. Artık o çocuksu ve şımarık ve entelektüel taleplerini ciddi bir vasiyet olarak kabul etmem gerekiyordu. Belki biraz daha yaşasaydı o anlatabilirdi yarımıyamalakların ve tutunamayanların hikâyelerini. Onu Edirnekapı Sakızağacı Mezarlığına gömdük çarşamba günü. 13 Aralıktı öldüğü gün. Günlerden salıydı. Ölmek için güzel bir gündü onun için. Çünkü o, perşembe günlerini sevmezdi.

"Perşembe günlerini hiç sevmem... Sabah sekizden akşam beşe kadar demek istiyorum. Yüz kere, bin kere alt alta yazmak istiyorum: Perşembe günlerini sevmem... Sonunda insanlar anlasın ne demek istediğimi de sormasınlar gerisini. Can sıkıcı anılarımdan kurtulmak için daha iyi bir yol bilmiyorum. Perşembe günlerini sevmem. Daha ne istiyorsunuz benden? Biliyorum, kimseyi kandıramıyorum: 'Siz gene perşembe günü ne olduğunu anlatmamı bekliyorsunuz.'"

Nedense iki yıl kadar önce ilk tanıştığımızda bana böyle söylemişti. Günlerden de perşembe filan değildi. Salıydı. Saat de dört buçuktu. Anımsayıverdim.

KALP

BU BEMBeyaz ve Ürkütücü ve sessiz koridorda elinde büyük zarflar içinde röntgen filmleri, tahlil sonuçlarıyla beklerken aslında canının istediği tek bir şey cebinden bir sigara çıkarıp yakmak ve dumanını hızlı hızlı ciğerlerine çekmektir. Şu anda, bulunduğu bu yerde olmayacak bir şeydi bu ama başı zonkluyor, elleri uyuşuyor, canı felaket bir biçimde sigara içmek istiyordu. Ama onun beklemesi gerekiyordu. Koridorun farklı yerlerine yerleştirilmiş uçuk mavi renkli plastikten yapılmış üçlü bekleme sandalyelerinden boş olan birine yaklaştı. Üçlü sandalyelerden sol başta olanına sanki birkaç saniye sonra kalkacakmış gibi, bedenini tam yerleştirmeden, sırtını sandalyenin arkasına yaslamadan ilişti. Koridorun ona göre karşı tarafındaki bekleme sandalyelerinde iki orta yaşlı kadın oturuyordu. Onların da ellerinde büyük zarflar içinde, filmler, tahlil sonuçları ve bir sürü ıvır zıvır vardı. Birinin saçları sarıya boyanmıştı. Diğerinin saçlarıysa röfleliydi. Makyajlıydılar. Ev kadını da olabilirlerdi, emekli memur da... Ancak bugün yaptıkları gibi, hastanelere, kliniklere, tıbbi tahlil laboratuvarla-

rına gitmek, belli ki onların gündelik yaşamlarının bir parçasıydı. Şu anki bekleyiş onların yaşamlarında rutin bir sosyal aktivite olduğundan ne tedirgin görünüyorlardı ne de yüzlerinde bir merak ve endişe ifadesinin izi vardı.

Koridor boyunca yan yana sıralanmış kapıların üzerlerindeki yazılara baktı. Birinci efor odası, ikinci efor odası, üçüncü efor odası, birinci eko odası, ikinci eko odası, üçüncü eko odası... Bir alt katta kayıtlarla ve randevularla ilgilenen hemşire yukarıya yani bu kata çıkmasını, beklemesini, sırası geldiğinde, ikinci eko odasından ismiyle çağrılacağını söylemişti. Tamam. Buraya geldiğinden beri hemşirelerin söylediklerini harfiyen yerine getirmişti. Her şey hemşirelerin ona anlattığı gibi olmuş, programda herhangi bir gecikme ve aksaklık yaşanmamıştı. Bekleyecekti. Zaten koridor fazla da kalabalık sayılmazdı. Bu iş bitene kadar sigara falan da yoktu.

Terliyordu. Dışarıda hava cehennem gibi sıcaktı. Bu beyaz ve sessiz koridor klimalarla buz gibi serinletilmişti ama yine de o hâlâ terliyordu. Belki sürekli terlemesinin fazla kilolarıyla bir ilgisi vardı. Ama düşündü, bundan yedi sekiz yıl önce yani şu an olduğundan yaklaşık on kilo daha zayıfken de böyle terlerdi. Alkol. Bünye bu yolla, terleyerek bedendeki zehirden, alkolden kurtulmaya çalışıyor olabilirdi. Birçok yerde, birçok ortamda, mekânın ısısında herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen bir anda bütün bedeninden, özellikle başından ve yüzünden ter fışkırdığını hissederdi. 'Olsun' dedi kendi kendine... Terlemek sağlıklıdır.

Tedirgindi. Başka türlü bir duygu, kendine özgü bir tedirginlikti burada, bu koridorda duyduğu. Örneğin bir jinekologun muayenehanesinin önündeki bekleme salonunda hissedilebilecekler başkaydı. Hatırladı. Bunu da yıllar içinde birkaç kez yaşamıştı. Bir erkeğin, ortada sıra dışı bir durum yoksa bir jinekologun muayenehanesinin bekleme salonunda bulunması olağan değildi. Bu sıra dışı durum da genellikle erkeğin karısının ya da sevgilisinin hamile olmasından başka bir şey

olmaz gençlik yıllarında. Doğal olarak insanı en tedirgin edecek durum da kürtaj için beklemektir. O, bunu farklı kadınlarla defalarca yaşamıştı. Geçmişten gelen sessel bir anı beyinin içinde dönmeye başladı. Bir vakum sesi... Bu sesi, kendisiyle doğrudan ilişkili görsel bir anının takip etmesine izin veremezdi. Başka şeyler düşünmeli, başka şeyler hatırlamalıydı.

“Ya da bir ameliyathanenin önünde beklemek...” diye düşündü sonra, bir önceki düşünceyi aklıdan kovabilmek için. Bunu da birkaç kere yaşamıştı. Hepsi birbirinden korkunç duygulardı. Bir de doğumhanenin önünde beklemek vardı. Onu da yaşamıştı. Kızının doğumunu hatırladı. O da bambaşkaydı, karmaşıktı, muhteşemdi, tarif edilemeyecek denli özeldi. Ama bütün bu bekleyiş duyguları, hepsi birbirinden farklıydı. Şu an içinde bulunduğu bekleme durumu daha önceki yaşamışlıklara kıyasla fazlasıyla özeldi. Diğerlerinde hep birileri, başkaları vardı. Buradaki biraz da diş hekiminin bekleme odasında sıra beklemek gibi bir şeydi... Bu birbirleriyle mekânsal benzerlikleri olan duyguların hepsini defalarca yaşadığını düşündü bir an. Hayatının farklı zamanlarında tekrar tekrar yaşadığı bu birbirinden çok farklı bekleme duygularının arasında tek bir ortak nokta vardı; terlemek... Evet, bütün o bekleyişlerde nedense yine böyle sıırsıklam ter içinde kalıyordu. Bir de bütün bu bekleme mekânlarında hâkim rengin beyaz olduğunu hatırladı. Keşke bir nefes sigara içebilseydi.

Koridorda onun gibi içeriden bir görevlinin çıkıp kendisini çağırmasını bekleyenlerin hepsi de ondan ihtiyardı. Hele bir adam vardı, karşısında tam çaprazında oturan. Yüz yaşında falan olmalıydı. Ne kadar zor soluk alıyordu. Yanındaki elli yaşlarındaki kadın büyük olasılıkla kızıydı. Çok ihtiyar adama karşı ilgili, saygılı ve sevecendi ama böylesi şeyler yaşamaktan dolayı bıkmış olduğu da her halinden anlaşılıyordu. Yani çok ihtiyar adamın o güçlkle aldığı nefeslerden biri son nefesi olsa, pek üzüleceğı söylenemezdi. Böyle bir koridorda bekle-

yenlerin en genci olmak bir şans mıdır yoksa şanssızlık mıdır diye düşündü bir an. Belirli bir yaşı n üzerindeki insanların kalbinde bir sorun olması daha anlaşılabilir, kabul edilebilir ve doğal bir şeydi sanki. Bu yüzden otuz dört yaşında bu koridorda bekliyor olması bir şanssızlık olarak değerlendirilebilirdi.

Eli gömleğinin cebindeki sigara paketine uzandı. Tamam. İçmeyecekti. Sadece kaç sigarası kalmış ona bakacaktı. Tam karşısında oturan saçları röfleli orta yaşlı kadın işaret parmağıyla duvardaki sigara içilmez işaretini gösterdi. Kadını erken davrandığı için mahcup etmek amacıyla paketi bıraktı, diğer ceplerini karıştırdı, pantolon cebinden telefonunu buldu ve zaten baştan beri onu arıyormuş gibi telefondan saati kontrol etti. Kadının sessiz işaretini de görmezlikten gelmeyi ihmal etmemişti. Şimdi daha da fazla terlemişti. Böyle terleyeceğini tahmin ettiği için gelirken köşedeki bayiden bir paket kâğıt mendil aldığını hatırladı. Mendil pantolonunun cebindeydi. Bir mendil çıkartıp alnındaki boynundaki teri sildi.

İkinci eko odasının kapısı açıldı ve içeriden yirmi yaşlarında, sarışın, biraz etine dolgun genç bir hemşire çıktı. Makyajlıydı. Kapıyı içerisi bir an için bile görünmeyecek biçimde ustalıkla kapatıp koridor boyunca yürümeye başladı. Bekleyenler, hemşirenin ağzından sıranın kimde olduğuna dair bir cümle çıkar umuduyla yerlerinden doğrulup dikkatle onu izlemeye başladılar. Ama o, oldukça sakın ve ağır adımlarla koridorda bekleyen kimseyle herhangi bir göz temasına girmeden yürüdü ve merdivenlerden alt kata indi. Çok rahat ve ağır adımlarla yürüyordu. İster istemez hemşirenin beyaz pantolonu içinde bir sağa bir sola savrulan kalçalarına bakmaktan kendini alamadı. Genç kadın gözden kayboldu. Koridordakiler, o kapıyı açıp dışarıya çıkmadan önceki gibi sessiz ve terdirgin beklemeye devam etmeleri gerektiğini anlamışlardı. Şu iş bir an önce bitseydi de dışarıya çıkıp bir sigara içseydi.

Zaman geçirmek için elimdeki büyük zarflardan birinin

içinden herhangi bir tahlil sonucunu çıkarıp, yazılanları okumayı düşündü. Nasıl olsa bir şey anlamayacaktı. Vazgeçti. İyi de bu koridor beklenen bir yerse vakit geçirmek için göz atabileceği bir şeyler olmalıydı. Çevresine bakındı. Evet, sandalyesinin yanındaki küçük bir sehpayı andıran çıkıntının üzerinde bir şeyler vardı. Bir tomar broşür... Hepsinin üzerinde 'i quit smoking' yazıyordu. Yazının hemen altında bir telefon numarası... Broşürün kapağını boydan boya kaplamış yanan bir sigara görüntüsü... Ancak bu sigara görüntüsü hiç de gerçekçi değildi. Bu ayrımı yalnızca iyi tiryakiler fark edebilirdi. Sigara sanki kirlenmiş, kâğıdının rengi de griye dönmüştü. Broşürün kapağını boydan boya kaplayan sigara dumanının rengi de kapkaraydı. Tamam, sigara dumanında binlerce zararlı madde olabilirdi. Ama kimse o bembeyaz hatta maviye çalan sigara dumanının, isli kapkara bir duman olduğunu söyleyemezdi. Sayfayı çevirdi.

Hemen hemen gerçek boyutlarında olduğunu tahmin ettiği bir kalp resmi... Kaslarla, damarlarla, kılcal damarlarla, ince yağ dokularıyla; aslında kasap vitrinlerinde görülebilecek bir şey gibi duruyordu. Bu sigara içmeyen sağlıklı bir insanın kalbiydi. Kıp kırmızı, kanlı canlı bir et yumağı... Yan sayfada ise aynı boyda başka bir kalp... Sigara içen birinin kalbi... O da diğeriyle hemen hemen aynı biçimdeydi ama rengi kırmızıdan kâh kahverengiye, kâh yeşile dönmüştü. Kimi büyük damarlar kalınlaşmış ama içeriye doğru büzülmüş, daralmıştı. Bütün ayrıntıların ötesinde iki resim arasındaki en belirgin fark sigara içene ait olan kalp çürümüş, kokuşmuş, bir et parçası gibiydi. Yazılara baktı. Bir sürü oranlar, tıbbi kavramlar, sloganvari cümleler... Bir kez daha kendisi gibi sigara içen bir zavalıya ait olduğu yazılan çürük kalp resmine bakıp broşürü yerine bıraktı. Canı hâlâ sigara istiyordu. Aslında sigaranın zararlarından söz eden programlar, afisler, ilanlar, hatta 'sigara içmek yasaktır' işaretleri, tiryakiler üzerinde beklenen ve planlanan etkiyi yaratmazlar. Bütün bunlar tiryakilerin akıllarına sigarayla getirir.

Az önce aşıya inen sarışın hemşire birkaç dakika sonra merdivenlerde görüldü. Yine hiç acelesi yokmuş ve buralarda vakit geçirmek için geziniyormuş gibi ağır adımlarla yürüyordu. Kapıyı yavaşça tıkladı ve ikinci eko odasına girdi. İçeri girerken kapıyı çarçabuk kapatmasından mıdır nedir, bekleyenlerin hepsi içeride ne olup bittiğini bir an olsun görebilmek için gözlerini o yana çevirdiler. Ama hemşire bu işi, yani odanın içinin görünmemesini sağlayarak içeri girip çıkmayı çok iyi beceriyordu. Bekleyenler bir an için birbirlerine baktılar. Hepsi anlamıştı ve birbirlerinin de aynı gerçeği anladıklarını fark etmişlerdi. Demek bekleyiş bir süre daha devam edecekti.

Başka şeyler düşünmek gerekiyordu. Bu plastik sandalyede daha fazla böyle tedirgin ve iğreti oturmasının pek bir anlamı yoktu. Elindeki büyük tahlil ve röntgen zarflarını yanındaki sandalyeye bıraktı. Zarflar kayıp yere düşecekken onları iki eliyle yakaladı. Tahlil sonuçlarını elinde sıkı sıkı tutmak yerine öylece sandalyeye bırakmasının bir sorumsuzluk örneği olduğunu düşünmüş olacak, saçları röfleli orta yaşlı kadın onu bakışlarıyla ayıpladı. O kadının bakışlarını fark etmedi ama zarflarını bu kez ilkinden daha dik bir açıyla, daha dengeli bir şekilde sandalyenin üzerine tekrar koydu. Zarflar bu sefer kaymadılar. Geldiğinden ve sandalyeye oturduğundan beri sol omzunda asılı duran kahverengi küçük deri çantasına uzandı. Evet, bu onun küçük çantasıydı. Bir de suni deriden büyük siyah çantası vardı. Bunu, yani küçük olanı bugünkü gibi başka bir işi olduğu zamanlarda yanına alırdı. Cebinden yeni bir kâğıt mendil çıkarıp tekrar terini sildi. Çantasını açtı. Osmanlıca notlarına göz atmaya karar vermişti. Plastik dosyanın içindeki sayfaları çevirdi. İlk sayfada alfabe vardı. Sonra basit imla kaideleri... Ardından A. Ulvi'nin "Büyük Anne" şiiri... Heceleyerek içinden okumaya çalıştı; "Büyük anne neden böyle saçing, başing ağarmış? İhtiyarım çünkü yavrum, ihtiyarlık karlı kış..." Bunlar, Osmanlıca hocasının fotokopiyle çoğaltıp dağıttığı okuma parçalarıydı. Bir sonraki sayfa; "So-

fanın bana söyledikleri” Peyami Safa’nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu’ndan bir parça... Bu metnin büyük bölümünü birkaç gündür çeviriyordu. Bir tek son paragrafı kalmıştı. Yine heceleyerek okumaya başladı:

“Demek annem bir fenalık geçirmiş. Minderin üstünde ıslak buruşuk bir mendil... Demek annem ağlamış. Benim de bu şişeye, iki yastığa ve bir mendile ihtiyacım var. Ben de kordiyal alacağım. Uzanacağım ve ağlayacağım...”

Kordiyal... Doğru ve düzgün okuyabildiğinden emin değildi bu sözcüğü. Ama büyük olasılıkla bir ilaç adıydı. *Kordiyal* olduğuna göre, yine büyük ihtimalle bir tür kalp ilacı olmalıydı. Bu gerçekten de komik bir rastlantıydı. Demek gündemi değiştirme şansı yoktu. İrkildi ama yine de gülümsedi.

İkinci eko odasının kapısı açıldı. Deminki hemşire elinde sarı bir dosyayla göründü. Dosyadan onun adını okudu. Telaşla Osmanlıca notlarını toplayıp çantasına yerleştirmeye başladı. “Hazırlanın. Birazdan sizi alacağım.” Hemşirenin sakın tavırlarına rağmen onun bu denli telaşlanması aslında pek de mantıklı değildi. Genç kadın sanki burada en bol bulunan şey zamanmış gibi davranıyordu. O da bunları düşünüp çantasını daha yavaş toplamaya karar verdi. Hemşire tekrar içeri girdi bu sefer kapıyı birkaç parmak aralık bıraktı. İçeride, kapının hemen yanındaki masanın başında oturuyordu hemşire. Çantasını, notlarını topladı, az önce yanındaki sandalyeye bıraktığı büyük zarfları tekrar alıp çağırılmayı beklemeye başladı. Bu ani gelişim yine onu ter içinde bırakmıştı. Bu kez terini silmeyecekti. Hatta alnından süzülen ter burnunun ucundan dizine damladı. Olsun. Hastaydı.

Hemşire ayağa kalkmadan, kapıyı araladı. Belli ki içerdeki doktor kendisine sıradaki hastayı çağırmasını söylemişti. Az evvel konuşmuş olmalarına rağmen hemşire yine onun yüzüne bakmadı. Tekrar elindeki sarı dosyadan adını okudu. Önceki sefer düzgün bir biçimde okuyabilmiş olmasına rağmen bu kez soyadını okuyamadı. Bunun üzerine adını ve so-

yadını yüksek sesle kendisi söyledi. Evet, dedi hemşire. Adını ve soyadını dosyadan bir kez daha okudu. 'Girin...' Bu sefer karar vermişti. Telaşlı davranmayacaktı. O da tıpkı hemşire gibi ağır adımlarla sanki çok vakti varmış gibi yürüyenekti. Yerinden kalktı, büyük tahlil sonucu zarflarını ağır ağır eline aldı. Omzunda asılı duran çantasını düzeltti. Diğer bekleyenler böyle yavaş hareket ederek bir bakıma kendilerinin de zamanını çaldığı ve haklarına tecavüz ettiği düşüncesiyle ona kınayarak bakıyorlardı. Bu bakışları fark etti ama hiç umursamadı. Hareketlerini daha da yavaşlattı. Bu hâli hemşirenin de dikkatini çekti. Hemşire ilk kez ona dikkatle bakıp tepeden aşağı süzmüştü. Şaşırarak fark etti. Yavaş hareket etmenin ve telaşsız davranmanın insanlar üzerinde iki tür etkisi vardı. Bu genç adam böyle yavaş hareket ediyorsa bir ihtimal önemli biriydi. Ya da dikkate alınması gerekecek denli hastaydı. Ağır adımlarla üzerinde ikinci eko odası yazan kapıya doğru ilerlerken hemşire garip bir saygıyla ayağa kalktı. "Buyurun," dedi, saygılı bir el hareketiyle içeri girmesini işaret ederek. Kapıdan girerken hiç ama hiç terlemediğini şaşırarak fark etti.

İçerisi koridora nazaran ışıksız ve loştu. Küçük, dikdörtgen biçimindeki oda mavi bir paravanla ikiye bölünmüş, odanın tam karşısındaki pencerenin önündeki jalûzi perdeler sıkıca örtülmüştü. Jalûziyi, perdeyi ve bu sözcüğün Fransızcadaki anlamını ve hastane kavramıyla bu fiilin ilişkisizliğini düşündü bir an. Elinde röntgenleri vardı. Bu fiili de düşündü. "Hastalarının fizyolojik mahremiyetlerini röntgenleyen ve onları kıskanç erkek perdeleriyle örtüp sakınan doktorlar..." dedi içinden gülümseyerek. Koridordaki orta yaşlı kadınlar için periyodik bir sosyal etkinlik olan bu rutinlerin, bir bakımdan kendileri için özel ve erotik bir yanının da olabileceğini şimdi anlayabiliyordu. Tekrar gülümsedi. Ama yüzündeki bu gülümseyiş yeni girilen bir mekânda sıcak bir selamlaşma etkisi yapmıştı. Hemşire de şaşırarak gülümsedi.

İçeriye, pencerenin yanında paravanın arkasında, üzerine

kâğıt havlu serilmiş hasta kanepesinin yanında duran büyük eko makinesinin monitörünün ışığı aydınlatıyordu. Doktor eko makinesinin önündeki sandalyesinden kalktı ve onun yüzündeki gülümsemeye karşılık verdi. "Paravanın arkasına geçin; gömleğinizi ve atletinizi çıkarın," dedi. "Elinizdekileri sandalyeye bırakabilirsiniz."

Büyük tahlil sonucu zarflarını kendisine gösterilen sandalyenin yanına, duvara yasladı. Çantasını da onların yanına koydu. Gömleğinin düğmelerini ağır ağır açtı. Gömleğini çıkarıp sandalyenin üzerine koydu. Tüm gün nöbet nöbet gelen terlemelerle sıırsıklam olan atleti sırtına yapışmıştı. Onu tek hamlede çıkarmakta zorlandı ama telaşlanmamaya dikkat etti. Yukarıya sıyırdığı atletini başından çıkarırken, hemşirenin kendisine bakıyor olabileceğini ve kocaman göbeğinin itici görünebileceğini düşünerek karnını içine çekmeyi düşündü. Ama sonra kızın koridorda önünden geçerken dikkat ettiği görüntüsünü hatırladı. Hatırladığı görüntüyü gözünde tekrar canlandırdı. Hemşirenin beyaz pantolonu içindeki koca kalçalarını düşündü. Kızın kalçalarında en az onun göbeğindeki kadar yağ vardı ve insan karnını içeri çekebilirdi ama poposunu böyle bir yöntemle toparlayamazdı. Bir şey daha, hemşireyle aralarında en az on yaş vardı ve kızın böyle giderse on yıl sonra nasıl bir halde olabileceğini tahmin edebiliyordu. Karnını içine çekmedi. Çıkardığı ıslak atletini de sandalyeye, gömleğinin yanına bıraktı. Yeniden beklemeye başladı.

Doktor kibarca, "Sırt üstü uzanın," dedi. O da tam kâğıt havluların üzerine uzanmaya yeltenirken hemşire, "Ayakkabılarınızı çıkarmamışsınız," diye uyardı. Ayakkabılarını çıkartıp doktorun söylediği gibi sırt üstü uzandı. Doktor büyük eko cihazının başında bir şeyler yapıyordu. Şimdi başka bir bekleme biçimi başlamıştı.

O an, birden bire içeri girdiğinden beri hissettiği, düşündüğü ve bunların etkisiyle geliştirdiği, kendisini kendisi yapan davranış biçimini yitirdiğini fark etti. Sonsuza dek burada

böyle uzanabilirdi. Kendisine ne söylenirse büyük bir teslimiyetle yerine getirebilirdi. Koridorda beklerken kafasından uzaklaştırmak için büyük gayret gösterdiği gerçek şu anda bütün bedenini, bütün varlığını kaplamıştı. Büyük bir acz ve ondan doğan teslimiyet içindeydi. Belden yukarısı çıplaktı, odada klima çalışıyordu ama yine aniden bütün bedeninden ter fışkırdığını hissetti. Bedeninin ıslısının yükseldiğini hissediyordu, bir de ıslaklık... Bu ıslaklık yattığı yerde bir iz bırakacaktı. Başka zaman olsa bu düşünce onu utandırırdı. Bu konuda ya da başka herhangi bir konuda yapabileceği hiçbir şey yoktu. Çünkü asıl büyük sorun, kalbiydi. Sanki ilk gençliğinde âşık olduğunda kalbinin hızla çarptığı gibi, sanki yaşamında çok önemli bir dömün noktasındayken tanrıya dua ederken kalbinin pır pır attığı gibi, heyecan, korku, aşk, utanç gibi bir şeydi bu... Bedeninde bir tek kalbini hissediyordu, başka hiçbir şey... Bundan korkması gerektiğini de biliyordu. Ne zaman, nerede okuduğunu unuttuğu bir bilgi vardı kafasında; insan eğer bir organının varlığını hissediyorsa, o organda bir sorun vardır. İşte şimdi, tam şimdi, uzun süredir olduğu gibi kalbini hissediyordu. Bir kalbi vardı. Ama bunu hissetmesi kötü bir şeydi, biliyordu...

İşte bütün bunları bir çırpıda düşünürken ve yalnızca kalbinin sıra dışı sesini dinlerken kim bilir ne kadar çaresiz görünüyordu. Doktor cihazın başında yaptığı işini tamamlamış ve ona dönmüştü. Ne halde olduğunu fark etmişti demek... Büyük bir şefkatle, 'Heyecanlanmayın... Telaşlanacak hiçbir şey yok dedi. Eline aldığı bir tüpten göğsüne, tam kalbinin üzerine bir jel fışkırttı. Serin hatta buz gibi soğuk bir şeydi bu jel... Onu kalbinin üzerinde hissetti. Doktor önce elindeki aygıtla jeli kalbinin üzerinde iyice yaydı. Sonra biraz daha fazla bastırarak ana damarları aradı, gözlerini eko cihazının monitöründen ayırmadan. Doktor, aradığı damarı bulmuş olacak daha bir sabit bastırdı aygıtı, göğsündeki o noktaya. İşte o an, eko cihazından inanılmaz, akıl almaz bir ses gelmeye başladı.

Ses önce tüm odayı ardından kulaklarını, başını ve tüm bedenini sardı, kavradı. Günlerdir bütün bedeninde hissettiği kalbinin atışıyla senkronize bir sestir bu ama bedeninin dışındaydı, ona yabancıydı. Büyük bir hortumdan, hayır hayır, bir su borusundan kalbinin ritmiyle akan kıvamlı bir sıvının gürültüsü, bazen uğultusu, hışırtısı, foşurtusu... Çok sonra anladı ki bu ses, onun küçük ve hasta ve yorgun kalbinin, sağlıklı damarından akan yıllardır içkiyle ve sigarayla kirlettiği kanının sesiydi. Bu sesi böylesi bir volümle, bu kadar uzun süre dinlemek, bu bir ırmak gibi çağıldayan kendi kanının sesini duymak onu hem kendi varlığına yabancılaştırıyor, hem de bu telaşlı ritmin görkemi kendisini küçük, önemsiz bir şey olarak hissetmesine neden oluyordu.

Doktor başka bir damara geçti... O damar sanki bambaşka bir nehirdi. Öyle kendine özgü bir çağlayışı vardı, odayı kaplayan mekanik sesin... Sonra bir diğerine... Bu damarın sesi, çok daha dipten geliyordu. Büyük bir yer altı kaynağı gibi. Kaynayan, fokurdayan bir artezyen gibi... Sonra yan yatırdı onu. Başka bir damarı buldu, dinledi, dinlettirdi... Artık kendi varlığının bir ayrıntısı sanarak çoğu zaman yok saydığı mikro kozmosunun görkemli çağıldamalarını dinlerken kendini kalbinden daha küçük, daha değersiz, daha sıradan bir şey gibi hissediyordu. Her gün, günde bilmem kaç kez tuvalete girdikten sonra sifonu çektiğinde duyduğu sesi düşündü. Damarlarının aygıttan büyüyerek çıkan bu sesi, işte o sestense bile kat be kat büyük, kat be kat tatlı ve estetikti.

Şikâyeti, günlerdir, gece gündüz, yirmi dört saat kalbinin sesini duymasıydı. Şimdiyse, yaklaşık beş dakikadır, kalbinin ve damarlarının ve kanının o damarlarda akışının büyük ve görkemli sesiyle küçülüp küçülüp hiç oluyordu. Sanki bir seldi kanının damarlarında akışının sesi, sanki bir seldi kalbinin sesi... O da tüm varlığıyla bir çöptü selde... Selde çöptü...

“Geçmiş olsun,” dedi doktor. “Kalkabilirsiniz. Jeli silmeniz için hemen şurada kâğıt havlu var.” Yattığı yerden güçlükle

doğruldu. Göğsünü doktorun gösterdiği kâğıt havluyla silmeden, sandalyenin üzerindeki ıslak atletini giydi. Gömleğini giyerken hâlâ az önceki sesler yankılanıyordu başının içinde. Alelacele giyindi, ayakkabılarını giydi, çantasını ve tahlil sonucu zarflarını aldı. Kekeleyerek doktora, “Teşekkür ederim,” diyebildiğinde adam hâlâ eko cihazının monitörüne bakıyordu. Yine ter içinde kapıya yöneldiğinde hemşireye gülümsemeye çalıştı. Hemşire kapıyı açtı. Tam dışarı çıkarken; “Endişelenecek bir şey yok,” dedi doktor. Kalbiniz sağlam... Her şey yolunda... Bu kez ne teşekkür edebildi doktora, ne de gülümseyebildi. Hemşireyse, o daha kapının aralığından süzülür süzülmez kapıyı kapatıverdi, dışarıda bekleyenler içeriye bir anlığına bile göremesinler diye...

**EFEKTÖR KORKUT
ŞAMAR'IN HUSUSİ
ARŞİVİ**

EFEKTÖR KORKUT ŞAMAR, Elmadağ'da Radyoevinin giriş katındaki odasında telefonda konuşuyordu. Bildiğiniz telefon konuşmalarına benzemezdi onun konuşmaları. Masasının başındaki büyük deri koltuğunda yatmakla oturmak arası bir hâl alır, bir eliyle ahizeyi kulağına götürür, diğer eliyle ensesini tatlı tatlı kaşır, bu arada yukarıdaki ayağı hemen hemen yüzünün hizasına gelecek bir biçimde bacak bacak üstüne atardı. Masası ve koltuğu odanın kapısının tam karşısındaydı. Böylelikle hem koridordan gelip geçenleri görür hem de herkese görünürdü. Onun telefonda konuştuğunu sadece odasının bulunduğu koridordakiler değil, üst katta çalışanlar hatta bahçeyi süpüren hizmetliler bile duyabilirdi. Belki kulaklarında bir işitme problemi olduğundan belki de kimlerle nasıl bir tavırla konuştuğunun radyoevinde herkes tarafından duyulmasını istediğinden olacak, Efektör Korkut Şamar telefonda konuşurken adeta bağırırdı.

O gün yine numarayı çevirdikten sonra karşısındakiyle bağırarak konuşmaya başladı:

— Evladım bana Fikret Paşamı bağla... Radyoevinden Efektör Korkut Şamar... Hürmetler Fikret Paşam, nasılsınız?.. Oh, oh... Allah iyilik versin... Ben de çok iyiyim paşam... Eşiniz hanımefendi nasıllar?... Saygılarımı iletin Paşam... Fikret Paşam, sizi niye rahatsız ettim biliyor musunuz?.. Dün, sabahın dördünde kulaklarınızı çınlattım... Evet, evet... Arkadaşlarla balıktaydık yine... Bilin bakalım... Paşam, bir kofanalar yakaladım, vallahi her biri kuzu kadar mübareklerin... Vallahi... Hiç ayırmaz mıyım Fikret Paşam? İki tane... Nereden baksanız dörder beşer kilo çeker tanesi... Afiyet şeker olsun... Paşam, bir zahmet bir asker gönderin de aldırıverin... Buzluk-talar... Tamam paşam... Tabii, tabii... Izgarası iyi olur bunların... İnşallah bir gün birlikte çıkarız Fikret Paşam balığa... Tabii, tabii... Fikret Paşam, bu arada sizden bir ricam olacaktı benim... Estağfurullah... Paşam, bizim bu radyoevinde genç bir teknisyen arkadaşımız, evladımız var... Adı Metin... Metin Çırak... Evet Çırak... Buralı, buralı, İstanbullu... Fikret Paşam, şimdi bu bizim Metin, çok efendi, çok temiz bir çocuk... Babası birkaç yıl önce vefat etmiş, annesine o bakıyor... Âmin, âmin... İş, güç koştururken, bakaya kalmış bu Metin... Şimdi vatani görevini yerine getirmek istiyor. Paşam, sizden ricamız, annesi mağdur olmasın. Şöyle Gölcük filan yakın bir yer ayarlayabilir miyiz mümkünse?.. Çok teşekkür ederiz Fikret Paşam... Ben hemen gönderiyorum çocuğu size... Geldi bana, ağlıyor paşam; "Korkut ağbi, yapsan yapsan sen yaparsın bu işi," diye... Ben de dedim; "Tabii... Fikret Paşam kırmaz beni." Çok sağ olun paşam, Allah sizi başımızdan eksik etmesin... Şoförünüzü mü gönderiyorsunuz? Tamam, paşam, ben de hanımı arıyorum şimdi... Şoför gelsin, alsın kofanalarınızı... Bizim evi bilir o zaten... Hürmetler Fikret Paşam... Orduvine geldiğinizde bir alo deyin, koşar gelirim yanınıza... Çok teşekkür ederim...

Efektör Korkut Şamar'ın odasında ayakta el pençe divan bekleyen genç teknisyen Metin, konuşmaları pür dikkat din-

lemişti. Vallahi bu Korkut ağabey yaman adamdı. İşini iki dakikada halletmişti işte. Korkut şamar telefonu kapatınca genę teknisyen Metin ellerine sarıldı öpmek için. Allah razı olsunu Korkut ağabeyden...

Efektör Korkut şamar ismini, yaşı otuzun üzerinde olan herkes bilir. Radyo Tiyatrosu, Arkası Yarın, Çocuk Bahęesi, Mikrofonda Tiyatro... Bir nesil, televizyon denilen aptal kutusu evlerin salonlarını işgal etmeden evvel bunlarla büyümüştü. Bütün bu oyunların başlarındaki ve sonlarındaki anonslarda, oyunun yazarının, yönetmeninin, en son da efektörünün adı okunurdu. Bu yüzden radyolu yıllarda yaşıyıp da onun adını duymamış olmak pek mümkün değildi. Aslında radyolarda ondan daha mahir, daha yetkin, daha usta efektörler de vardı. Ama adının farklılığından ve akılda kalıcılığından olacak, onun şöhreti diğerlerinden fazlaydı.

Bedia Muvahhit'le bile çalışmıştı, gerisini siz düşünün... Çünkü ülkenin bütün tiyatro sanatçılarının yolu bir zamanlar radyoevindeki Radyo Oyunu stüdyosundan geçerdi. Korkut şamar'ın en meşhur yazarla, yönetmenle, oyuncuyla çalışırken bile kendisine has bir üslubu vardı. Kayıt başlayınca stüdyonun tek patronu oydu sanki... Diyelim ki bir yönetmen Almanya'da uzun süre Brecht üzerine uzmanlaşıp Türkiye'ye gelsin. Rejisor olarak görevlendirildiği bir Radyo Tiyatrosunda da, orada öğrendiklerini tatbik etmeye yeltensin. Mesela illüzyonu kırmak için dramatik bir sahnede abartılı bir nokta müzik istesin. Korkut şamar hemen itiraz ederdi: "Sunı olur." Çünkü o su katılmamış bir gerçeklik etkisinden yanaydı her zaman. Bu yüzden de onun sunı bulacağı bir efektin bir radyo oyununda duyulduğuna pek rastlanılmamıştı.

şehrin tiyatrolarında her daim başrol oynayan yıldız oyuncular bile ondan çekinirdi. Farz edelim yarım sayfalık bir tiradı var oyuncunun. Rolüne yoğunlaşıp mikrofon karşısında oynamaya başladığında, hem de duygusunun dorukta olduğu bir anda Korkut şamar çat diye kaydı kesebilir ve elini başına

götürerek oyuncuya baştan başlamasını işaret edebilirdi. Hatta bunu arka arkaya üç kere, beş kere, on kere tekrar edebilirdi. Kimse cesaret edip de neden kaydı kesip baştan aldıklarını sora-
mazdı. Biri buna cüret ettiğinde; “P’lerin patlıyor,” ya da “S’lerin ıslık çalıyor,” türünde, bir oyuncu için fazlasıyla aş-
ğılayıcı bir gerekçeyle karşılaşır ve yerin dibine geçerdi çünkü. Bu sebeple ona itiraz edilmezdi. Boyun eğilirdi.

Yıllar sonra tabii herkes gibi Efektör Korkut Şamar da ihti-
yarladı. Biraksalar ölene kadar radyoevindeki odasında bağıra
çağıra telefonda konuşmaya devam edebilirdi ama yaş had-
dinden emekli edildi. Emekliliğinin ilk yıllarında vakit geçir-
mek için eski dostlarıyla sık sık balığa çıktı. Arada bir radyo
nostaljisi konulu televizyon ve radyo programlarına konuk
olarak davet edildi. Birkaç gazeteci onunla hayattayken röpor-
taj yapmayı akıl ettiler.

Ses kayıt teknolojileri alıp başını gitmişti artık. Radyoevine
de gencecik çocuklar gelmişti. Hepsi üç yaşından beri bilgisa-
yarla yatıp bilgisayarla kalkan bu gençler dijital kayıt ve mon-
tajı gözleri kapalı yapılabiliyorlardı. Hele efektörlük denen
sanat iyice ayağa düşmüştü. Artık, sabahın köründe Nagra
omuzda, Haydarpaşa garına gidip Kurtalan Ekspresinin sesini
kaydetmeler, İstanbul’un bütün vapurlarının sefer saatlerine
göre seslerini ayrı ayrı bantlarda tasnif etmeler yoktu. Girive-
riyordu bu yeni zıpçıktılar internete, efekt sitelerinden istedik-
leri sesi anında indiriveriyorlardı. Yahut akıllı telefonlarıyla
her an, her yerde her sesin kaydını yapılabiliyorlardı.

Bütün bunların pek de önemi yoktu artık. Çünkü emekli
olduktan birkaç yıl sonra ani bir kalp krizi geçirip ölüverdi
Efektör Korkut Şamar. Radyoevinin önünde bir cenaze töreni
düzenlendi. Radyoevine Silahlı Kuvvetlere mensup muvazzaf
generallerden bu kadar çok çelenk geldiği şimdiye kadar gö-
rölmüş şey değildi. Birkaç gazetede birkaç satırlık haberler
çıktı.

Artık iyiden iyiye ihtiyarlayan Efektör Korkut Şamar’ın ka-

rısı Serpil Hanım, kocasını kaybettikten sonra İstanbul'da yalnız yaşamayı manasız bulmaya başlamıştı. Samsun'da bir kızları vardı. Annesini bundan böyle birlikte yaşamak için yanına davet etti. Birkaç gün sonra kızı gelecek Serpil Hanım'ı Samsun'a götürecekti. Serpil Hanım öteberisini toplamaya başladı. Kocasıyla kırk yıl birlikte kullandıkları eşyalar ona daha da hüzün veriyordu. Zaten kızının evi de küçük sayılırdı. Birçok şeyi elden çıkarmaya karar verdi. Özellikle rahmetli kocasının odasında ne idüğü belirsiz bir sürü ıvır zıvır vardı. Yıllardır bir köşede duran kolilere baktı önce. Büyük ihtimalle içlerinde kocasının dar bantları vardı. Kolilerin birinin üzerinde rahmetlinin el yazısıyla "Efektör Korkut Şamar'ın Hususi Arşivi" yazılıydı. Serpil Hanım koliyi dikkatle açtı. İçinde kutularıyla birlikte altmış kadar elli feetlik Zonal marka dar bant vardı. Her bandın üzerinde bir etiket yapıştırılmıştı. Rastgele birini eline aldı Serpil Hanım. "Ziverbey 14.03.1971... Kocasını defalarca izlemişti bu işi yaparken. Bandı kutusundan çıkartıp odadaki makara teyplerden birine taktı. Play tuşuna bastı. Bandı biraz ileri aldı, gelen sesi dinlemeye başladı; "Burası Genelkurmay'a bağlı Kontrgerilla örgütüdür. Şu andan itibaren esirimizsiniz." Biraz daha ileri aldı bandı. Genç bir adamın korkunç çığlığı duyuldu. Serpil Hanım hemen stop tuşuna bastı makinenin. Bandı çıkartıp kutusuna koydu.

Bunlar ihtilal günlerinden kalmaydı. O an hatırladı Serpil Hanım. Korkut Bey daha otuzunda bile değildi o zamanlar. Mesleğini çok severdi. Kimi gün sabahın beşinde, kimi gün de gece yarısından sonra kapıları çalınırdı. Bazen bir teğmen, bazen bir yüzbaşı gelirdi. Korkut Bey de Nagra'sını, bantlarını alıp kapının önünde bekleyen askeri araca binerdi subayla birlikte. Günlerce eve gelmediği de oluyordu bazen. Serpil Hanım, eve döndüğünde ne olduğunu sorduğunda, kendisine askerlerin ziyadesiyle itimat ettiğini ve çok mühim bir vazifesi olduğunu söylerdi yalnızca. Elindeki dar bandın tamamını dinlemeyi düşündü. Sonra vazgeçti. Bir eskici çağırıp evdeki

bütün öteberiyi üç otuza elden çıkarttı. Eskici makara teypleri, eski mikrofonları, koliler dolusu ses bandını kamyonetine yükledi. Çukurcuma'daki dükkânına götürdü.

DEMOKRASİNİN SON TANRISI

“Eğer insanlar Tanrı olsaydı, kendilerini demokratik olarak yönetebilirlerdi. İnsanlar Tanrı olmadıklarına göre, mükemmel bir devlet insanlara göre değildir.”

Jean-Jacques Rousseau

BUGÜN ONUN İÇİN uzun ve yorucu bir gün olmuştu. Aslında kolonide hukuki meselelere bu kadar fazla vakit harcanmasına ender rastlanıyordu. Seçilip göreve başlayalı daha bir yıl bile olmamıştı. Ama evet, bugün yoğun bir gündü. Şimdi onu, yani hikâyemizin başkahramanını ayrıntılı bir biçimde tanıtmamız gerek. Tabii ki bu tanıtma faslına eski zaman romanlarındaki gibi karakterin doğumundan iki yıl kadar önce anne ve babasının neler yaptığını ayrıntılı olarak anlatarak başlamayacağız. Bu hikâyeye aslında yaşandığı günlerden iki bin yıl kadar önce anlatılsaydı söze şöyle de başlayabilirdik:

“O, kalmak istedikleri halde gitmek zorunda olanların, hareketlerini acemileştiren telaşıyla, acele ettiğine sonradan pişman olacağını bile bile kapıya doğru yürüdü.”

Böyle olmadı tabii. Seçildiği gün de, bugün de... Kendisi için özel olarak tasarlanmış tekerlekli sandalyesindeydi gün boyu. Önce birkaç ticari davayı karara bağladı. Ardından, aslında kolonide öyle pek sık rastlanmayan türden bir şiddet suçuyla ilgili delilleri inceledi. Davalının ve davacının ifadelerini

değerlendirdi. Fakat asıl yorucu olan sendikali koloni emekçilerinin, bütün koloni emekçileri için geçerli olan birim saat ücretinin arttırılması yönündeki talepleriydi. Komşu kolonilerin ve konfederasyonun verilerini karşılaştırdı. Son aylarda ithal temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarındaki artışı değerlendirdi. Evet, enerji ve iletişim bedellerinde de hafif bir yükselme vardı. Emekçiler haklıydı. Saat ücretlerinin yüzde dört oranında artması gerekiyordu. Gerekeni yaptı. Yasayı değiştirdi. İşçi ücretlerinde gerekli artış gerçekleşti. Birkaç yeni yayını yasakladı. Akşam haberlerini sansürledi. Emekçi eylemlerine ana haber bülteninde bu kadar fazla yer verilmesi pek doğru değildi. Okul öncesi eğitim programı için geliştirilen yeni projeyi onayladı. Proje yürürlüğe girdi. Biraz bekledi. Yeni bir şey yoktu. Demek bugün de sona ermişti. Özel ihtiyaçlarını görmek için görevlendirilmiş yurttaş, tekerlekli sandalyesini hareket ettiriyordu herhalde. Bunu hayal meyal hissetti. Birkaç saniye sonra bir serinliğin farkına vardı. Belki de dışarı çıkmışlardı. Yüzünü yalayan serin rüzgâr, ona geçmiş günleri anımsattı. Yaklaşık bir yıl önce olanları düşündü o an. Gün boyu düşünmekten ne kadar da çok yorulmuştu oysa. Ama hatırlamak sanki onu rahatlatıyor, belki de dinlendiriyordu. Yüzünde belli belirsiz bir gülümseme mi vardı neydi? Artık kararını vermişti. Yarın Koloninin ana bilgi işlem sunucusuna bağlandığında, şöyle bir yasa ilan edecekti. Demokrasinin son Tanrısı için küçük bir yasa. Tanrı her gün temiz havaya çıkarılacaktı. Hele o gün böyle tatlı bir rüzgâr varsa kesinlikle...

İşte seçilmişti. Bunun olmasını ne hayal etmiş, ne özlemiş, ne de talep etmişti. Seçilmekten korktuğu da yoktu. En yakın rakibiyle arasındaki oy farkı 3.033'tü. Bu ezici oy farkı, çok değil yaklaşık doksan gün sonra onu yaşam boyunca bu düzenli Ada Kolonisinde Demokrasinin Son Tanrısı yapacaktı.

Geçen yılbaşı, yani üç ay sekiz gün önce kırk dördüne basmıştı. M., aslında adını da aile adını da bugün unutmalıydı. Bundan sonra yalnızca adının baş harfi, geçmişteki aile adının bilinmezliğini vurgulayan ve onu anonimleştiren “Kim” sözcüğü ve oy oranıyla anılacak. Öleceği güne kadar ve daha da sonrasında... Doksan gün sonra Yeni Koloni Demokrasisinin ilanının 125. yıldönümü tüm adada törenlerle kutlanacak ve Son Demokrasi Tanrısının ölümünün ardından halkoyuyla seçilen M., Demokrasinin Son Tanrısı ilan edilecekti.

İnsanoğlu son üç yüz yıl içinde yerkürenin yıkıcı iklimsel dönüşümlerine ayak uydurmayı öğrenebilmişti. İnsanlık bilgisinin sonsuza dek sürebilmesi için, nüfusları onar bin yurttaşı geçemeyen altmış demokratik ada kolonisinin bu gezegen için yeterli olduğu yüz yirmi beş yıldır tartışılmayan bir gerçektir. Evet, hâlâ ortalama sekiz yüz elli yılda bir ana karaların yerleri, elli, yüz ya da iki yüz yılda bir yerkabuğu yapısı, yüz ila iki yüz yılda bir iklim düzeni değişiyordu ve gelecekte de değişecekti. Ama bütün bu düzensiz görünen düzende milyarlarca insanın yeri yoktu. Binlerce yıl önce Keşiş Dağı diye anılmıştı bu bölge... Sonra uzun bir süre Uludağ diye bilindi. Şimdiyse orta kuzey okyanusundaki koloni adalarından biriydi. İşte o, artık bu adanın seçilmiş demokrasi tanrısıydı.

Bu sistemde seçilmek, istenen ya da istenmeyen bir şey değildi. Bilgi birikimi ve becerileri belirli bir seviyenin üstünde olan ve bir önceki demokrasi tanrısı öldüğünde kırk yaşının üstünde olan herkes bu seçim için adaydı. Her vatandaşın bir oy hakkı vardı ve dijital olarak gerçekleşen oylama birkaç saniyede sonuçlanıyordu. Seçim belki de işin en kolay yanıydı. Çünkü seçim sonuçlarının resmen ilan edilmesinin hemen ardından seçilen için doksan günlük oldukça zor bir süreç başlıyordu.

M.’ye seçildiği bildirildi. Görevliler hemen kendisini koloninin bilim ve sağlık merkezine götürdüler. Bir gün önce, zevkleri, zaafı, arzuları, alışkanlıkları, kompleksleri, sırları,

düşleri, aşırılıkları, öfkeleri, kör inançları olan bir insandan bütün sistemin kaderini tayin edecek bir tanrı yaratmak o kadar da kolay değildi. Öncelikle her konuda doğru, adil ve demokrat bir zihniyetle karar verebilmesi için arınması gerek-mektedir. Bu katarsis, öyle sadece psikolojik bir süreç değildi. Bir dizi zahmetli cerrahi operasyonu kapsıyordu. Operasyon-lar öncelikle duyu organlarına yönelikti. Gözler, retinaları alı-nıp körleştiriliyor, kulaklar zarlarından arındırılıp duymaz kılınıyordu. Tat alma aygıtı dil, tamamen kesilip alınıyor ve bu arada konuşma yetisi de ortadan kaldırılıyordu. Burun boş-luğunun üst kısmındaki koku almaçları ve duyu sinirleri, yani sarı bölge, lazerle yakılıp hissizleştiriliyordu. İki elinin on par-mağı da kökünden kesiliyordu. Beş duyudan arındırılan Tanrı adayı yine cerrahi bir operasyonla kısırlaştırıldıktan sonra bir aylık bir nekahet dönemiyle yeni beslenme düzenine uyum sağlaması için dinlendiriliyordu. Kendisini bu beslenme dü-zenine hazırlamak için bir böbreği, midesinin yüzde sekseni ve karaciğerinin yüzde altmışı da birer operasyonla alını-yordu. Artık Demokrasinin Son Tanrısı için bilinen anlamda bir beslenmeden söz etmek imkânsızdı. Damardan kan yo-luyla besleniyordu. Beden bu köklü değişime nispeten uyum sağladıktan sonra tanrılık vazifesini yerine getirmesi için en gerekli süreç başlıyordu. Beyin cerrahları müstakbel Tanrının beyninin sekiz farklı bölgesine özel mikro işlemciler yerleşti-riyorlardı. Bu yolla Tanrı koloninin ana bilgi ve veri işlem bil-gisayarına bağlanıyordu. Artık bu merkez veri tabanı ve Demokrasinin Son Tanrısı'nın beyni bir bütün olarak çalışı-yordu. Böylelikle Demokrasinin Son Tanrısı, ana bellekteki bütün bilgilere ulaşabiliyor, kişiler arasındaki uzlaşmazlık-larda bütün delil ve bilgileri doğru bir biçimde değerlendire-biliyor, kararları doğrudan verip, emir ve talimatları uygula-ması gereken birime aracısız ulaştırıyordu. Adaletin kusursuz işlemesi için yasama, yürütme ve yargı olabilecek en mükem-mel uyum içinde işliyordu.

Demokrasinin Son Tanrısı'nın göreve başlayabilmesi için gerekli adsızlaştırma, kimliksizleştirme, köksüzleştirme çalışmaları bütün olarak, Sosyal Arındırma Programı olarak adlandırılıyordu. Öncelikle medeni hukuktan doğan, soy kütüğü, kan bağları, vasilik, evlilik gibi bütün kayıtlar siliniyor, tanrının bütün sosyal bağları ortadan kalkıyordu. Bütün mülkiyet kayıtları silinip tanrının geçmiş yaşamına dair varsa menkul, gayrimenkul bütün varlıkları koloni hazinesine aktarılıyordu. Böylelikle Tanrı her anlamda bütün yurttaşlardan ayrı ama hepsiyle eşit mesafede olabilecek bir mertebeye taşınmış oluyordu. Bir şeyin olması için "Ol!" demesine bile gerek yoktu. Bunu aklından geçirmesi kâfiydi.

Ertesi sabah odasına getirildi ve koloninin ana bilgi ve veri işlem bilgisayarına bağlandı. Ama büyük bir sorun vardı. Veri akışı hiç olmadığı kadar ağırdı ve sık sık kesintiye uğruyordu. Bu nasıl olabilirdi? Sendikalı koloni emekçileri bir gün önce saat ücretlerine yaptığı yüzde dörtlük artışı yeterli bulmadıklarını açıklıyorlardı. Emekçi sendikası tüm kolonide süresiz grev ilan ediyordu. Büyük olasılıkla bu bölücü hareket iki yüz deniz mili batıdaki komşu koloni tarafından destekleniyor diye düşündü ve komşu koloniye bir nota verdi. Bütün ticari anlaşmaları süresiz dondurdu. Enerji üretiminde, bilgi işlem birimlerinde çalışan emekçiler de greve katıldıklarını açıklıyorlardı. Onları bilim, sağlık, eğitim ve temizlik emekçileri takip etti. Güvenlik emekçilerini göreve çağırmaktan başka seçenek kalmamıştı. Hemen bütün kolonide olağanüstü hal ilan etmeye karar verdi. İşte o an koloninin ana bilgi ve veri işlem bilgisayarıyla bağlantısı kesildi. Herhalde bugünkü görevi de sona ermişti. Özel ihtiyaçlarını görmek için görevlendirilmiş yurttaş, tekerlekli sandalyesini hareket ettiriyordu sanki. Bunu hayal meyal hissetti. Birkaç saniye sonra bir serinliğin farkına vardı. Dün kendisi için çıkarttığı temiz hava yasasını hatırladı. Gülümsedi. O rüzgârın tadını çıkartıp anılarıyla oyalanırken dışarıda devrim oluyordu.

MÜRÎDİN ÖLÜMÜ

“Mürîd, mürşidinin yanında cenaze yıkayıcısının elindeki
ölü gibi olmalıdır.”

İmâm-ı Rabbânî

SAAT SABAHIN ÜÇÜNÜ daha birkaç dakika geçiyordu. Arielci İbrahim abdestini alıp Kıztaşı'nın hemen ardındaki evinden çıktı, sabah namazını kılmak için caminin yolunu tuttu. Kırk yaşındaki İbrahim, doğma büyüme Fatihliydi ve küçük dükkânında yirmi yıldır açık deterjan satıyordu. Gece içi kıyıldığında bir parça ekmeğin arasına peynir koyup yeseydi böyle olmazdı biliyordu ama o kalkıp akşamdan kalan yarım tencere etli kuru fasulyeyi bir somun ekmekle mideye indirip öyle yatmıştı. Sabahın serinliği biraz uykusunu açmıştı ama bağırsaklarındaki rahatsız edici hareket, Arielci İbrahim'i sıkıntı içinde bırakıyordu. Caminin kapısında sabahın bu saatinde bekleyen çarşafli dilenci kadınlardan birine bir lira sadaka verip caminin kapısından avluya girdi. Diğer müritlerle selamlaştı. Ayakkabılarını çıkarttı. İçeri sağ ayağıyla girip, ayakkabılarını yere yakın bir rafa yerleştirdi. Yeşil halıların üzerinde saf tutanlara katıldı.

Birkaç dakika içinde küçük cami tıklım tıklım olmuştu. Kalabalık cemaat içinde ister istemez yavaş yavaş ilerliyordu. Ka-

pidan yeni girenlerle saflar sıklaşıyor, herkes birkaç adım ilerliyordu. Ezan-ı Muhammediye başladığında Arielci İbrahim önden ikinci safa kadar ilerlemişti. Sonra sağ taraftan Efendi Hazretleri görüldü. Yanından geçtikleri eline sarılıyor, öpüyor, önünde saygıyla eğiliyordu. Efendi Hazretleri de yerini alınca namaz başladı.

Arielci İbrahim, "Niyet ettim bugünkü sabah namazının sünnetini kılmaya," deyip namaza durdu. Hemen ellerini yukarıya kaldırıp "Allahu Ekber" diye tekbir getirdi. Ondan sonra ellerini bağladı ve "Sübhanেকে allahümme ve bihamdike ve tebarekesmüke ve tealâ ceddüke ve la ilahe gayrük'ü okudu. Arkasından eûzü besmele çekip Fatiha suresiyle devam etti, "Amîn," dedi. Arkasından "Allahu Ekber," deyip rükûa vardı. Derken birden bire... Hikâyelerde bu "derken birden bire"lere sık sık rastlanır. Hikâyecilerin hakları var: Hayat beklenmedik şeylerle öylesine dolu ki... Derken birden bire yüzü buruştu, bağırsaklarında biriken sıkıntı büyük bir gürültüyle tam da rükûdayken bedenini terk etti.

Evet, efendim aslında herkes osurur. En güzel, en çıtı pıtı genç kızdan, beş yaşındaki çocuğa kadar herkes... Hatta Efendi Hazretleri bile mutlaka osuruyordu. Ama kimsenin camide, namazın tam da orta yerinde böyle osurduğuna rastlanmamıştır herhalde. Aptesti kaçmıştı her şeyden önce. Hemen namazı terk etmeliydi. Cemaatten arka saflardan birkaç kişi homurdanmıştı sanki. Yarım tencere fasulyeyi yatmadan mideye indirmişti ya, bir de kokutmuştu ortalığı. Tam namazı terk edecekti ki, omuz omuza namaz kıldığı saf bir anda hep bir ağızdan "Semiallahülimen hamideh" diyerek doğruldu. Camii, sabah namazında öylesine kalabalıktı ki, namaz kılmayı bilmeyen biri kendini sınıksıkı bir safa bıraksa cemaat onu da kaldırıp indirir namaza katardı.

Arielci İbrahim namazı terk edemedi. Kendini cemaate bıraktı. Sünnetin farzın nasıl bittiğini anlayamadı. İçinden abdestsiz namaza devam ettiği için tövbe edip duruyordu. Na-

mazın sonunda selam verirken Efendi Hazretleri sol omzunun üzerinden kaşları çatık bir biçimde kendisine mi bakmıştı yoksa? Evet, Efendi hazretleri bu saygısızlığı onun yaptığını anlamış olmalıydı. Namaz biter bitmez alelacele camiden çıktı, avludaki şadırvanda abdest aldı. Cemaat dağılmamıştı. İşrak vaktine kadar Efendi Hazretlerinin sohbeti vardı. Arielci İbrahim tövbe edip duruyordu içinden. Tekrar camiye girip, bu kez kapıya yakın bir köşeye sessizce ilişti. Efendi Hazretleri konuşuyordu ama o hiçbir şey duyamıyordu. Akıl fikri yaptığı densizlikteydi.

Arielci İbrahim, gizlice Efendi Harzetlerinin kendisiyle ilgili ne düşündüğünü anlamaya çalışıyordu. “Bana öfkeyle bakıyor. Bunun bir tabiat kanunu olduğunu, istemeden yellendiğimi Efendi Hazretlerine anlatmalıyım,” diye düşündü. “Yoksa Efendi hazretleri bunu bilinçli bir biçimde yaptığımı düşünebilir.”

İbrahim evine dönünce istemeden yaptığı densizliği karısına anlatmadı. Ne yapacağını bilmeden tövbe edip durdu. Vakit namazlarını tek başına evinde kıldı. Sonunda ertesi gün zikirhanesine gidip Efendi Hazretlerinden tekrar tekrar özür dilemeye karar verdi.

Ertesi gün Arielci İbrahim, temiz pak giyinip Efendi Hazretlerinden bizzat af dilemek üzere caminin yolunu tuttu. Efendi Hazretlerinin zikirhanesinin önündeki küçük bekleme bölümü kalabalıktı. On kadar ricacı beklemekte, Efendi Hazretlerinin hizmetinden sorumlu bir mürid ricacılarla bir ön görüşme yapmaktaydı. Arielci İbrahim ona derdini anlattığında adam; “Saçmalama,” diye mırıldanıp bir başka ricacıya dönüp “Sen ne istiyorsun?” diye sordu.

Arielci İbrahim sararıp kaldı. Demek Efendi Hazretleri, hizmetinden sorumlu müridi kendisiyle ilgili tembihlemişti. “Demek ki kızıyor. Beni affetmiyor. Efendi Hazretlerine çok pişman olduğumu anlatmalıyım.”

Efendi Hazretleri’nin hizmetinden sorumlu mürit, son ri-

cacıyla konuşmasını bitirip zikirhanenin kapısına yönelince Arielci İbrahim de arkasından yürüdü; “Efendim,” diye mırıldandı. “Efendi Hazretlerini rahatsız etmek cesaretinde bulunuyorsam, bu yaptığım densizlikten ötürü çok pişman olduğumdandır.”

Efendi Hazretleri’nin, hizmetinden sorumlu müridi öfkeyle suratını astı; “Sen benimle alay mı ediyorsun avanak!” diye gürlledi. Arielci İbrahim, umutsuz, yılgın ve korku içinde evine dönerken şöyle düşündü: “Niye beni anlamıyorlar? Kendimi affettirmem için niye bir fırsat vermiyorlar?”

Arielci İbrahim, evde sabaha kadar uyuyamadı. Ne kadar tövbe etse içi huzur bulmuyordu. Vakit namazlarını yine evde kıldı. Efendi Hazretlerine bir şekilde ulaşp, elini öpüp af dilemekten başka çare bulamıyordu. Ertesi gün yine caminin yolunu tuttu. Efendi Hazretleri’nin zikirhanesinin önündeki küçük bekleme bölümü şansına bugün boştu. Bir köşede beklemeye koyuldu. Bir süre sonra yanında müritlerle beyaz sarıklı, beyaz sakallı Efendi Hazretleri kapıda göründü. Arielci İbrahim hemen yaklaşıp Efendi Hazretlerinin eline yapıştı, öpüp başına koydu. Ağlamaklı bir sesle konuşmaya başladı: “Efendi Hazretleri, evvelki gün sabah namazında istemeden osurduğum için affınıza sığınırım.” Efendi Hazretleri öfkeyle elini çekti. Yüzü öfkeden kireç gibi olmuştu. Bu adam düpedüz kendisiyle dalga mı geçiyordu yoksa?

“Defol!” diye bağırdı Efendi Hazretleri. Maiyetiyle birlikte zikirhanesine yöneldi. Müridler kapıyı arkasından kapattılar.

Arielci İbrahim’in karnında sanki bir şeyler koptu. Gözleri kararmıştı. Hiçbir şey görmeden geri geri yürüyerek kapıdan zar zor sokağa çıktı. Kimseyi görmeden kimseyle selamlaşmadan yürüdü. Evine gelince yatağına uzandı ve öldü...

Ertesi gün cenaze namazını Efendi Hazretleri kıldırdı.

HAYAL HAYAT

ANNESİ, BABASI, ERKEK kardeşi, kuzenleri, eski eşi, eski sevgilileri, şimdiki eşi, oğlu, çocukluk arkadaşları, üniversiteden arkadaşları, iş arkadaşları, arada sırada görüştüğü hocaları, onu sevenler, onun sevdikleri, onu sevmeyenler, onun sevmedikleri, yıllarca dost olduğu halde şimdi görüşmedikleri, tüm tanıdıkları, onu uzaktan ismen tanıyanlar, onu çok yakından tanımış olanlar, bir de ben; hepimiz onun bir yalancı olduğu konusunda hemfikirdik.

Aslında bu hayatta herkes, hemen her dakika bunu yapıyorken; yani politikacılar halka, satıcılar müşterilere, patronlar işçilere, komutanlar askerlere, öğretmenler öğrencilere, doktorlar hastalara, gardiyanlar mahkûmlara, tiyatrocular seyircilere, yazarlar okurlara, vaizler inananlara, erkekler kadınlara, kadınlar erkeklere, anne babalar çocuklarına; sürekli, ama her konuda önemli önemsiz yalanlar söylüyor ve kimse hayatın içine işlemiş bu yalanların o kadar da üzerinde durmuyorken, onun yalanlarının ve yalancılığının herkesin dilinde olması biraz garipti.

Diyelim ki kuş cıvıltıları var, taze bir güneş... Ağaçlara su yürümüş, çiçeklenmişler... Her yer lalelerle bezenmiş. O kal-kıp, "İşte nisan..." dese, inanmazdık. Diyelim ki bir gün, bir-den bire bu dünyada tüm canlıların yaşama hakkı olduğunu fark ediversin. "Hiçbir canlının etini sütünü yemeyeceğim artık. Çünkü hiçbir cana kıyılmasına alet olamam," desin ve öyle de yaşamaya başlasın, hiçbirimiz onu ciddiye almazdık.

İşte bir gün, çok değil, daha birkaç gün önce sabah erken-den üzerine bir beyaz gömlek giymek istedi. Bütün gece uyuyamamıştı. Sözüünü ettiği yakaza halleri de hiçbirimiz için inan-dırıcı değildi. Öyle her gün olmazdı ya, sakal tıraşı oldu er-kenden. Aklında bir beyaz gömlek giymek vardı. Yüzünü yı-karken aynaya baktığında aklına bir resim yapmak düşüncesi geldi. Kimselere, ama kimseciklere benzemeyen bir yüz resmi yapmak. Eşi de, oğlu da uyuyorlardı daha. Gardırobun kapa-ğın açtı, şöyle bir baktı. Beyaz bir gömlek bulamadı. Resim yapmak da zor işti. Önce bir tuval gerekti, boyalar, fırçalar... Yağlı boya da, ha dedin mi kurumazdı. O zaman bir şiir yaz-mayı düşündü. Nasıl olsa kimsecikler okumazdı. Herkesin gördüğünde tanıdığı birisine benzettiği ama kimsenin kime benzettiğini anımsayamadığı bir yüzün şiirini yazmayı dü-şündü. Beyaz bir gömlek yoktu ama siyah bir tane asılıydı gar-dıropta. Siyah gömlek ütülüydü ve temizdi. Gömleği askı-sından alıp, üzerine giydi.

Yatak odasına gidip küçük oğlunu sessizce öptü yanağın-dan. Gürültü yapmamaya özen göstererek, sessiz bir hayalet gibi odalardan süzülerek çıktı evden. Otobüs durağına doğru yürürken bugün cumartesi olmalı diye düşündü. Bugün belki bir bayramdı. Belki bir tatildi. Belki nüfus sayımı vardı, sokağa çıkmak yasaktı. Öyle olmalılarla, olacaklarla dönmüyordu dünya. Bunu hâlâ öğrenememişti. Her zamanki gibi günlerden pazartesiydi işte. Belki de hava sıcaktı. Şöyle kalabalık mı ka-labalık bir otobüs gelse diye düşündü. İçinde insanlar olsa; yaşlılar, gençler, çocuklar, hastalar, sağlıklılar, görenler, gör-

meyenler, işçiler, işsizler, memurlar, öğrenciler... İçi insan dolu bir otobüs gelse, ben de o kalabalığa karışsam diye düşündü. Bekledi. Beklemek her zaman olduğu gibi pek uzun sürdü. Keşke zaman diye bir şey olmasa diye diledi. Ama galiba vardı. Tek bir otobüs geçmedi duraktan. Yoldan geçen bir otomobil bile yoktu. Hayatında hiç otomobil kullanmamıştı o. Otomobili bırak bisiklete bile binmemişti, bir kere bile... Ama hatırladı, o da her çocuk gibi birkaç kere bisiklet hayali kurmuştu. Bir seferinde dedesi söz vermişti ona, bir bisiklet sözü... İlkokulun hiçbir yaz tatilinde olmadı. Ortaokulda olmadı. Lisedeyse artık bisiklet hayali kurulmazdı. Sonra da her dede gibi öldü onunki de. O da bisiklet hayalini unutuverdi bir gün. "Tolstoy'un bisikleti" dedi kendi kendine. Gülümsedi. Böyle aradan zaman geçince unuttuğu çok hayali vardı. Şimdi kırkına geliyordu işte. Bazı geceler hiç uyumadan oturduğunda unuttuğu kimi hayallerini hatırladığı da oluyordu.

Beklediği o kalabalık otobüs bir türlü gelmedi. Fakat bir dolmuş durdu önünde. İçinde şoförden başka kimsecikler yoktu. Otomatik kapı açıldı, o da bindi dolmuşa. Şoföre parasını verip en arka koltuğa oturdu. Dolmuşa son durağa gelene kadar, yol boyunca ondan başka kimsecikler binmedi. Şoför, sermayeyi kurtaramadığı için barut fıçısı gibi olsa yeri yidi ama değildi nedense. Son durakta otomatik kapı açıldı, o da indi sessizce. Sokaklar yine boştu işte. Ne bir simitçi, ne bir tinerci, ne bir bankacı, ne bir polis... Ama lokantaların, mağazaların tabelaları vardı. Yol boyunca sıralanmış banka şubeleri vardı. Artık kimse kimseye mektup yazmıyordu ya posta kutularını onlar dolduruyordu; bankalardan gelen tehdit mektupları... Bir gün oturup, kalemi kâğıdı alıp, bütün o bankalardan gelen tehdit mektuplarına teker teker cevap yazmayı hayal etti. "Sayın... Bankası yetkilileri... Geçen gün mektubunuzu aldım. Size olan borcumu otuz altı gündür ödemediğimden, üzülerek hakkımda hukuki işlem başlatacağınızı yazmışsınız. Ama eğer bu arada ödeme yaptıysam bu mektubu dikkate almamalıy-

mişım. Olur mu efendim? Nasıl ciddiye almam ben sizin mektubunuzu? Ziyadesiyle sevindim... Falan filan, falan filan... Kestane kebab, acele cevap..."

İşte bu dűřüncelerle yürüyerek dairenin önüne kadar gelmişti. Büyük bir daireydi bu. Tabelası, önündeki bayrak direği, kocaman kapısı, kapısında turnikeleri, güvenlik kameraları filan hepsi tamamdı. Dairenin o büyük kapısının önünde durdu. Bu kapı sanki boyu beř metre olan adamlar girebilsin diye yapılmıştı. Büyük kapıdan küçücük girdi içeri. Binanın mimarı zamanında Nazilerden kaçıp gelen bir Alman'dı. Nazilerden kaçıp, koca kapıları, uzun koridorları, yüksek tavanlarıyla tam da Nazilere layık bu binayı tasarlayan mimarı hayal etti. Cebinden kimliğini çıkartıp turnikeye okuttu. Turnikenin metal kolu bir tur döndü ve onu içeri kabul etti. Yüksek tavanlı uzun koridor boyunca yürüyüp yirmi yıldır çalıştığı odasına girdi. Masasının başına oturdu. Bilgisayarın açma kapama düğmesine bastı. Makinenin açılmasını beklerken demlice bir çay içmeyi hayal etti. Dâhili telefondan kantini arayıp bir bardak çay istedi. Çayın daha demlenmediğini söyledi telefona bakan. Yeni koymuşlar ocağa. Yarım saati bulurmuş demlenmesi. O zaman bir orta kahve istedi. Telefonu kapattı. Kahveden de hiç hazzetmezdi. Bilgisayar o bilindik ezgiyle açıldı. "Pencerelere hoş geldiniz..." Bir süre ekrana öylece baktı. Bir sürü sarı klasör resmi... Hepsinin de birer ismi var: İşler 2004, İşler 2005, İşler 2006, İşler 2007, İşler 2008, İşler 2009, İşler 2010... Bir de diğerlerinden ayrı tek başına bir başka klasör. Üzerinde "Kalbimin öbür yarası" yazıyordu. Bakışları o klasör üzerinde takıldı kaldı. Yıllardır bir roman yazmanın hayalini kuruyordu. Klasörü açtı. İçindeki belgenin üzerini tıkladı: "Herkes kalbinde bir yarayla doğar. Ömür o yaranın kanayıp durması biraz. Herkes her dokunuşuyla bir başka yara daha bırakır diğerinin kalbinde bir de... Zamanla her yara kabuk tutar. Sonra o, döner gelir hiç beklenmeyen bir zamanda, yollar kesişir. Kaldırır o kabuğu tırnağının ucuyla..."

Yara yeniden kanar.” Bana sorarsanız bu kuyruklu bir yalandır. Belgeyi kapattı. Klasörü de... Sonra tutup çöp kutusuna bıraktı hepsini. Az önce sildiği bu roman müsveddesi ilk aşkının hayaliyle ilgiliydi. Başlangıçta dokunaklı bir hikâye olabileceğini düşünmüştü ama karaladıklarını tekrar tekrar okuyup hayallerini bir disiplin içine sokmaya çalıştığında ortaya çıkan, ona artık fazlasıyla suni geliyordu.

Kahvesi gelmişti. Bir yudum içti. Bazen, konu kahveden açıldığında, çocukluğunun geçtiği o şehirde kahve falı baktığının hikâyesini anlatırdı. Hem de parayla fal baktığını, bunu iş edindiğini anlatırdı bir zamanlar. Anlattığına göre bir gün genç bir adamın kahve falına bakmış. Fincanda yüzlerce ama yüzlerce koyun görmüş ama bu gördüklerine hiçbir anlam verememiş. Sonra falına baktığı adamın babasının öleceğini görmüş güya fincanın içinde... Birkaç gün sonra adamın babası gerçekten ölmesin mi? Ölen baba da hayvancılıkla uğraşmış ve falına baktığı adama büyük bir sürü miras kalmış. İşte baktığı bu falla onun falcı şöhreti ayyuka çıkmış. Güya bu adamın bir sevgilisi varmış, bu kadın hamileymiş. Çocuğu aldırıp aldırmamak konusunda ona danışmışlar. O da aldırmayın demiş. Aradan on yıl kadar geçince bizimkinin çocukluğunun geçtiği şehre yolu düşmüş. Bir de ne görsün? Yıllar önce falına baktığı adam, yanında o zamanlar sevgilisi olan kadınla ve sekiz dokuz yaşlarında bir çocukla yolda yürüyormuş... Daha neler neler... Bence bu da hepimize anlattığı bütün anıları gibi yalandı. Olup bitenleri bir de babasının ya da kardeşinin ağzından dinleseniz, “Pes doğrusu,” derdiniz.

Kahvesini bitirdiğinde ağzında acı bir tat kaldı. Fincanını kapatmadı. Bilgisayarı kapattı. İş bitmişti. Odasından çıktı, yüksek tavanlı uzun koridor boyunca yürüdü. Dairede henüz kimsecikler yoktu. Bir tek girişteki güvenlik görevlisi bilgisayarın başında oturuyordu. Gözü takıldı. Bilgisayar ekranını büyük bir resim kaplıyordu. Resimde geceydi. Bir hilal vardı gökyüzünde, bir kayanın üzerinde bir kurt uluyordu. Kıpır-

mızı kandan bir göl vardı zeminde. Kan gölünün üzerinde de hilalin yansıması...

Kimliğini turnikedeki okutup dairenin devler kapısından çıktı. Nereye gittiğini biliyormuş, sanki hayatında her zaman kararlıymış gibi bir hali vardı. Ama işin aslı hiç de öyle değildi. Neden hâlâ sokaklarda kimsecikler yok diye düşünerek yürürken, mutsuz ve telaşlı iki hamalın taşıdığı büyük bir aynada kendi yansımasını gördü. Okurlar bu sahneyi bir yerlerden hatırlayacaktır. İşte onun yalancılığının bir delili daha...

Ağır adımlarla yürüyüp dar ve tenha sokaklardan, dar ve tenha sokaklara geçti. Sokakların sessizliğine, ana caddelerin sessizliği katıldı. Hava güneşliydi, aydınlıktı ama sokaklarda serin bir rüzgâr dolanıyordu. O ise tam da bu anda beyaz bir mantonun hayalini kuruyordu. Uzun, aydınlık, büyük düğmeli, geniş yakalı... Belki de bir kürk manto... İşte tam da bunların hayalini kurarken bir mağazanın önünden geçiyordu. Durup baktı, vitrinde bir tek manto bile yoktu. Sadece kot ceketler... Hepsi birbirinin aynı kot ceketler... Üşüyordu. Seçme şansı yoktu. Zaten seçme şansı diye bir şey de yoktu onun için hayatta. Mağazaya girip kendine bir kot ceket satın aldı. Poşete koydurmadı. Hemen üzerine giydi. Siyah gömleğinin üzerinde ancak beline gelen yeni kot ceketle mağazadan çıkıp yoluna devam etti. Satıcıysa böyle uyumsuz bir tercihte ısrar etmesini, günün bu saatinde sarhoş olabileceğine yordu.

Şimdi karar vermesi gerekiyordu. Rıhtıma doğru mu gidecekti, yoksa kuleye doğru mu? Böyle yürüdüğünde bir üçüncü güzergâh yoktu onun için. Ya biri, ya diğeri... Aslında o, denizi görmenin, kokusunu içine çekmenin hayalini kuruyordu ama ara sokaklardan birine girince kendini beklemediği bir anda hemen kulenin dibinde buldu. Bu ona hep olurdu.

Aslında buraya sık gelirdi. Gelirdi, ama kuleye hiç çıkmazdı. Neden böyle saçma bir şey yaptığını soranlara da, insanın bir kuleye çıktığında o kulenin görüntüsünden mahrum

kalacağını söylerdi. Her geldiğinde, kulenin dibindeki banklardan birine oturup kimseyle konuşmadan saatlerce sigara üstüne sigara içerdi. Sanırım, başkalarının konuştuklarını dinlerdi. Belki de sadece hiçbir zaman gerçekleşmeyecek hayaller kurardı. Kurduğu hayaller arasında o kulenin en tepesinde olmak var mıydı bilmiyorum ama bu sefer farklı bir şey yaptı. Kulenin kapısından içeri girdi. Bir bilet satın aldı. Asansörün gelmesini bekledi. Gelince binip restoran katına çıktı. Hiç müşterisi yoktu. Bir duble votka istedi garsondan. Votkasını acele etmeden içti. Söylemeyeceğim, araya girmeyeceğim diyorum kendi kendime ama dayanamıyorum. Şimdi bile o şairin oğlunu taklit ediyordu. Bunu yapmayı belki de daha önce de hayal etmişti. Votkasını bitirip hesabı ödedi. Yürüdü balkona çıktı. Bir tek turist bile yoktu balkonda. Ne taş korkuluğa ne de tellere aldırıldı. Hiç kimse beklemezdi ondan böylesi bir çeviklik. Atladı.

“İnanmam,” dedi annesi, “Bu da yalan. Hayatta inanmam. Çünkü çocukluğundan beri yüksekte korkardı.” Doğruydum. Hem de ne korkmak... Fakat annesinin bana öfkelenmesinin hiçbir manası yoktu. Ben sadece oğlunun kurduğu hayallerin birinden geçiyordum.

DEKORASYON

ANLATICI, ÖYKÜNÜN SONUNU başında anlatmaya karar verdi. Bu keyfi bir karar. Çünkü kimsenin haz almasına izin veremeyecek denli bencil biri o. Şöyle:

Adam ve kadın... İki sevgili. Evdeler. Salonda, üçlü koltukta oturuyorlar. Yerde az önce fırlatılıp duvara çarpınca kırılan cep telefonunun parçaları var. Ağlamışlar. Bu, yüzlerinden anlaşılıyor.

Adamın elinde bir tabanca... Makine Kimya Endüstrisi yapımı Gümüşay 357 Magnum. İçinde altı kurşun var. Silah sağ elinde. Silahı sağ baldırına dayayıp tetiğe basıyor. Kurşun bacağı delip yere, ardından sekip karşı duvara çarpıyor. Önce kan yok. Barut kokusu var. Birkaç saniye sonra kurşunun çıktığı yerden kan sızıyor. Adam silahı kadının sol baldırına dayıyor. Ateş ediyor. Kurşun kadının bacağına delip koltuğa saplanıyor. Kadın bir çığlık atıp, donup kalıyor. Adam silahı sol koluna dayayıp basıyor tetiğe. Kolu sarsılıyor. Kurşun koldan sonra camı delip dışarı çıkıyor. Sıra kadının kolunda bu sefer... Kadının sol koluna sıkıyor dördüncü kurşunu. Kadının kolu

daha ince ya, kemik de kırılıyor. Kurşun kolun ardından yine koltuğa gömülüyor.

Sıra beşinci kurşunda şimdi... Sondan bir önceki kurşunda yani... Artık koltuk ikisinin kanıyla kızıla boyandı. Adam silahlı kadının alnına dayıyor. İkisi de ağlamaya başlıyor yenisinden. Birbirlerinin gözlerine bakıyor ikisi de. Adam gözlerini yumup, başını sağa çeviriyor. Tetik düşüyor. (Anlatıcı o kadar da vahşi değil. Kadının beyninin nasıl parçalandığını, et, kan ve kemik parçalarının sağa sola nasıl saçıldığını anlatmayacak yani.) Adam silaha bakıyor. Kadından geri kalanlara bakıyor. Silahta kalan son kurşunu düşünüyor. Silahı şakağına dayıyor. Vaz geçiyor sonra kendini öldürmekten. Son kurşunu tavana sıkıyor.

İşte bunları hayal ediyor adam, Beşiktaş'ta sevgilisini terk edip sokakta kaldığında abisinin oturması için satın aldığı altmış metrekareselik evin, duvarları sarıya boyalı salonunda rakısını içerken. "İçki bitmeden, uyku gelmese," diyor sonra. Gerçek bir anıyla kurmaca bir anı arasında hiçbir fark yok çünkü. Şiddet düşleri kurarak kendini sağaltıyor. Her korkak gibi. Adamın tabancası bile yok aslında. (Anlatıcı burada kullanacak bir sıfat bulamadı.) Her ... gibi. (Ama cümleyi yazmadan da edemedi.)

Kadın kapıyı çalmadı. Anahtarıyla kilidi açtı, girdi içeri. Bundan doğal ne olabilirdi ki, kendi eviydi girdiği. Yaklaşık bir yıldır sevgilisiyle birlikte yaşıyorlardı bu evde. Ama o, evi kendi evi gibi hissediyor, hissetmekle de kalmayıp öyle yaşıyordu.

Kadın eve girdi, kapıyı kapattı. Ev bıraktığı gibi değildi. Sağda solda boş bira kutuları göze çarpıyordu. Yürüdü, salona girdi. Ortadaki sehpanın üzerinde, dibinde birkaç parmak kalmış bir şişe beyaz şarap, iki de kadeh vardı. Bir kısa Marlboro

light, bir de kısa Camel paketi... Kül tablası dolu... Üçlü koltuğa oturdu kadın. Sehpaya bakıyor, bakmak bir tür okumaya dönüşüyordu. Kadehlerden birinde kırmızı ruj izi... Marlboro light, sevgilisi hayatta bu sigarayı içmezdi. Dikkatle baktı, sigara filtresinde de aynı ruj izi vardı.

Bir koku duydu o an. Koltuğu kokladı. Ucuz bir kadın kokusuydu, onu da okudu. İki gündür eve gelmemişti. Gelmeyeceğini haber de vermemişti sevgilisine. Onun gelme ihtimali olduğu halde sevgilisi hem de onun evine bir kadınla gelmişti demek. Buna inanamadı. Sonra düşündü. Bir alkolikti o, her şeyi yapabilirdi. Kadehleri, şişeyi aldı, mutfağa gitti, şişeyi çöpe attı, kadehleri evyeye bıraktı. Tekrar salona döndü, boş bira kutularını topladı yerden gidip onları da çöpe attı. Yalnızca bir kez okuduktan sonra siliyordu bu mektubu. Ama düşünüyordu. Öfkeleniyordu. Sakinmiş gibi davranıyordu, sanki birileri onu izliyormuş gibi. Evde yalnız olmasına rağmen böyle yapması hiç de garip değildi aslında. Kadın bir oyuncuydu. Sigara paketlerini ve kül tablasını da aldı. Yarı dolu yarı boş paketleri de çöpe attı. Kadın sigara içmezdi. Arada sırada ortam olursa esrar... O da kırk yılda bir. Tutku ve günah... Bunlar için esrar işe yarardı çünkü. Kül tablasını da döktü, evyeye bıraktı.

Yorgundu. Duş mu alsam, yoksa hemen yatsam mı diye düşündü. Yatmaya karar verdi. Yatak odasına gitti. Soyundu. Eşofmanını giydi. Çıplak yatmayı sevmezdi. Seviştikten sonra bile hemen giyinirdi. Yatağa uzandı, düşünüyordu. Baş ağrıyordu. "Müzik," dedi kendi kendine. Müzik onu dinlendirirdi. Kalkıp salona gitti. Müzik setinin yanındaki CD'ler darmadağınaktı. Onları düzgünce üst üste dizdi. CD çaları açtı. İçinde Cohen'in CD'si vardı. Sevgilisi nefret ederdi Cohen'den... Hatırladı. CD çaların kapağını kapattı. Tuşa bastı. Cohen söylemeye başladı. Waiting for the miracle... Kadın mucizelere inanmazdı aslında. İngilizce de bilmezdi. Anlamadan severdi Cohen'i ve başka bir sürü şarkıcıyı. Sevgilisi anlardı, bu yüz-

den sevmezdi. Mucizelere inanmasına, küçük sıradan mucizelerle yaşamasına rağmen sevmezdi.

Yatağa uzandı. Kendi yatağına... Müziği dinliyor ve düşünüyordu. Aldatılmak böyle bir şey miydi? Bağırıp çağırması mı gerekirdi? Delirip krizler geçirmesi mi? Ama onu görececek, seyredecek kimse yoktu. Bunları yapacaktı. Bir süre sonra... Başkalarının yanında... Karşısında...

İçip içip karşıma çıkma derdi sevgilisine. Kendisinin bir karşısı, huzuru olduğunu düşünürdü yani. Kadın, "Bakalım şimdi karşıma ne yüzle çıkacak?" diye düşündü yatağında. Soğuk ve ıslak bir şey değdi eline. Kalkıp baktı. Kullanılmış bir prezervatif. Onlar sevişirken prezervatif kullanmazlardı.

Adam kapının önünde durdu, elindeki içi dolu market poşetlerini yere bıraktı, zili uzun uzun çaldı. Ama kapıyı açan olmadı. Bunun üzerine zili çalmayı bıraktı kapıyı şifreli bir biçimde çaldı bu kez. Düm düm teke tek, düm teke tek... Düm düm teke tek, düm teke tek... Kapıyı yine açan olmadı. Cebinden anahtarını çıkardı, kapıyı açtı. İçerisi temizdi ama havasızdı. Yere bıraktığı poşetleri aldı, salona geçti, televizyonun karşısındaki üçlü koltuğa oturdu, poşetleri iki yanına bıraktı. Gömlek cebinden bir paket kısa Camel çıkardı, bir sigara yakıp alelacele, paketi önündeki sehpanın üzerine bıraktı.

Sağındaki poşetten bir kutu Efes alıp açtı, kafasına dikti. Bu adamın akşamın bu saatine kadar içtiği on üçüncü biraydı. Kutuyu sehpaye koydu, sağındaki poşetten önce bir şişe beyaz şarap, ardından bir kutu kısa Marlboro light çıkardı, sehpanın üzerine koydu... Giriş kapısının hemen solundaydı mutfak. Hızla oraya gitti, raftan iki şarap kadehi aldı, sehpaye koydu, yerine oturdu yeniden. Tirbüşonu unutmuştu. "Hassiktir," dedi, birasını kafasına dikti, gidip türbüşonu aldı. Yine koltuğa

oturdu. Şarabı açtı. İki kadehi de doldurdu. Birini kafasına dikti. Bu tadı sevmediği yüzünü buruşturduğundan anlaşılabilirlikti.

Sağdaki poşetten ambalajıyla birlikte bir ruj çıkardı. Evirdi, çevirdi, kapağını açtı. Dibini yavaşça çevirdi, kırmızı yükseldi. Dudaklarını boyadı ciddi ciddi. Sonra kendine bir Marlboro light yaktı. Bir nefes çekti. Bir şeye benzemiyordu. Filtresi rujlanmış sigarayı kül tablasına bıraktı, yansın, sönsün, öylece bitsin diye. Sonra diğer kadehten bir yudum şarap içti. Onu da öylece bıraktı. Baktı, kadehteki dudak izi onu tatmin etmemişti. Kadehi döndüre döndüre ve birçok yerine iz bırakarak şarabı içti. Evet. Şimdi olmuştu.

Kendine baktı. Anlamsız bir tişört vardı üzerinde. Yatak odasına gitti. Gardırobun kapağını açtı. Beyaz bir gömlek aldı. Tişörtü çıkardı. Onu giydi. Salona gidip koltuğa oturdu yeniden. Temiz gömleğin, omzuna koluna dudağını sildi. Artık keyifle birasını içebilirdi. Keyif mi? İçerken süreçten keyif almazdı o. Kutuyu başına dikti. Bira bitti. Kutuyu buruşturup bir köşeye fırlattı. Soldaki poşetten bir bira daha aldı, açtı, dikti... Bir Camel daha yaktı. Aklına geldi. Sağdaki poşetten boktan bir kadın deodorantı çıkardı. Sağa sola, koltuğa gelişigüzel sıktı. Kutusunu sehpayaya koydu. Yine dikti birasını, sigarasını içti.

Birden her sarhoş gibi ağlamaya başladı adam. Ona herif diyenler bile bu halini görseler ona acırlar hatta onu severlerdi. Yine sağdaki poşete uzandı. Bir kutu prezervatifti aradığı. Buldu, kutuyu açtı. Bir prezervatif çıkardı kutudan.

Sigarası ağzında, bir elinde bira diğerinde prezervatif, yatak odasına gitti. Soyundu, yatağa uzandı. Kendiyle oynamaya başladı. Geçmişten anlar, görüntüler getirmeye çalıştı aklına, olmuyordu. Komşunun liseli kızını düşündü. Prezervatifi taktı. Biraz debelendikten sonra boşaldı. Prezervatifi çıkardı. Yatağın üzerine bıraktı. Kalktı, giyindi tekrar. Salona gitti. Müzik setinin yanında üst üste düzgünce dizilmiş CD'ler

vardı. Hepsini dağıttı. Hiç dinlemediği, hiç dinlemeden nefret ettiği bir CD. Cohen... Cohen'i aygıtı yerleştirdi. Çalmaya başladı. Bir kutu bira daha açtı. Deodorantı, poşete attı. İviri zıvırı topladı, poşete koydu. Birasını içti. Bir sigara yaktı. Poşeti alıp, çıkıp gitti evden. İçerde hâlâ Cohen çalışıyordu. Matah bir halt ettiğini düşünen aptal bir adamın rahatlığıyla yürüyordu.

Boş evde Cohen'in şarkıları ard arda çaldı durdu.

Sabah kadın geldi. Aslında saat on ikiye geliyordu. Sabah değildi yani. Ama kadın hep bu saatlerde uyandığı için anlatan sabah demeyi tercih etti.

TİPİK BİR KOÇ ERKEĞİ

EVDE OLMAK. ASLINDA eskiden düşlediğim özlediğim bir şeydi bu. Bütün gün o yataktan kalkıp bu koltuğa uzanmak, canım çektiğinde hatta çekmediğinde bile doyasıya tıkmak, şurayı burayı özellikle de onun eşyalarını kurcalamak, arada sırada pencereden bakıp bu soğukta oradan oraya koşuşturan ve benim kadar şanslı olmayanları seyredip rahat ve güvende olmanın tadını çıkarmak, günde bir ya da iki kez kapı zilinın çalmasını umursamamak, en çok da bazen canımı yakacak kadar sert ve uzun süre kendimle oynamak aslında ilk günlerde hoşuma gidiyor ve bütün bunlar bende güvenli, sıradan ama rahat bir yaşam sürüyorum duygusu yaratıyordu.

Birazdan gelir. Kapıyı anahtarıyla açar. Ama bu sefer her akşam yaptığı gibi bana ilgi göstermeyecek, hızla yatak odasına gidip soyunmaya başlayacak. Bana kızgın. Dün yaptıklarım yüzünden. İşten çıkıp arkadaşı Yeşim'le, o çatlak feministle gelmişlerdi eve. O da Yeşim'in dengesiz biri olduğunu düşünürdü aslında ama dün geldiklerinde yaptıklarımın utanmış, mahcup olmuştu. Kendisine her regl olduğunda

sanki muhteşem bir iş başarmış gibi saygı ve hayranlık gösterilmesini bekleyen bir kaçık. Aslında ona saldırdığım doğrudu. Öyle davranmaya da bilirdim. Ama benden söz ederken yaka silkip dudak bükerek, 'İşte tipik bir koç erkeği,' dediğinde, bende film kopmuştu.

İşte geldi. Anahtarıyla kapıyı açtı. Ayakkabılarını çıkarıyor şimdi. Ben olduğum yerde kımıldamadan onu seyrediyorum. Size söylemiştim. Yatak odasına gitti, kapıyı da kapattı. Böyle durumlarda her zamanki gibi davranmamı bekliyor, eminim. Usulca yanına gidip ona sokulacağım. Hayır, ben onu sevmem. Bilirsiniz, her ilişkinin kendine özgü kuralları, oyunları vardır. Sevişilecekse onun istediği zaman, onun istediği gibi olmalıdır her şey. Benim üzerime düşense yanına sokulup, onun dokunmasını beklemek... Eğer istemiyorsa, beni iter. İstiyorsa, gerisini bilirsiniz.

Yapmam gerekeni yapıyorum. Yine kalkıp yanına gidiyorum yani. Zaten gün boyu yalnızdım. Hem birkaç saat sonra da uyuyacağız. Kaprislerle, oyunlarla, mücadelelerle zaman harcamayı sevmem. Bunlar çok gereksiz şeyler çünkü. Tamam, kabul ediyorum. Ben tipik bir koç erkeğiyim.

Yatağa uzanmış. Oda karanlık. Yanındayım. Sessizce ona sokuldum. Yanındaki yastığın üzerine uzattığı kolunun altından başımı göğsüne yasladım. Kırgın bir tavırla, sanki istemeye istemeye elini boynumun üzerine koydu. Laf! Oynuyor yine! Bir kadın eğer gerçekten istemiyorsa arkasını dönebilir. Ya da daha sert, daha soğuk, daha gerçek bir tavırla erkeğini itebilir. Ama öyle yapmıyor. Beni okşuyor. Demek ki sevişeceğiz. Bütün gün kendimle oynayıp durmuştum ama yine de tahrik oluyorum. Teninin kokusunu seviyorum. Göğüslerini, karnını, kalçalarını, bacaklarını, ellerini... Sıcak ve yumuşak... O da bana dokunmayı seviyor. Sevmese dokunmaz, öyle değil mi? Ama şimdi neden itti beni? Bu kadın deli! Demek bu gece de salonda uyuyacağım.

Evde olmak. Sabah, öğlen, akşam, gece, yine sabah... Ama

eskiden dışarıda olan bendim. Bu evde birlikte yaşamamızı o istemişti. O da benden önce uzun süre evde, bu evde yalnız yaşamış. Yani bana öyle anlatmıştı. Söyledikleri bana o kadar da inandırıcı gelmemişti aslında. Eskiden, yani benden önce işten çıkar çıkmaz evine gelirmiş. Bir şeyler atıştırır, sonra salondaki kalorifer peteğinin önündeki kırmızı minderin üzerine yerleşir, kimi zaman televizyon seyreder, kimi zaman da kitap, gazete, dergi okur, saat ilerleyip gece olunca da kendi halinden ve yalnızlığından kederlenip ağlar, bir süre sonra da uykuya dalmış. Aslında bunu herkes bilir. Ağlarken, gözyaşları daha kurumadan uykuya dalmak güzeldir.

Salona geldim ve kalorifer peteğinin önündeki o koca kırmızı minderin üzerine uzandım. Televizyon gün boyu olduğu gibi açık ama sesi kapalı... Pencere ve televizyon iyi ki var. Öfkeliyim. Gerginim. Sevişmek, daha doğrusu boşalmak istiyorum. En iyisi uyumak... Ama geçmişi düşünmek istemiyorum. Düşününce özlemeye başlıyorum çünkü geçmişi.

Kadınlar, erkeklerini eğitmek, evcilleştirmek için her yolu dener. Hepsinin de kendilerine özgü ama birbirlerininkinden hiç de farklı olmayan bilindik, bazen masum bazen kallesçe yolları vardır. Erkeği eğitmek ve evcilleştirmek için başvurdukları en kalles yöntemse, kendilerini eğitilmiş ve evcilleşmiş gibi göstermeleridir.

Şimdi uyuyorum ve düş görüyorum. Ama düşümü size anlatmayacağım.

Sabah erkenden uyandım. Kafam sanki hiç uyumamışım, onca zaman geçmemiş gibi karışık. Ben neden salondayım? O niye yanımda değil? Ben neden yatak odasında, yatağımızda, onun yanında değilim? Peki, o yatak odasında mı? Yoksa gitti mi? Ben o kadar geç mi uyandım? Hepsi aynı anda geçti aklımdan bütün bu soruların. Sonra parça parça, yavaş yavaş dün gece olanları anımsadım. Son günlerde hemen her sabah bunu yaşıyorum. Ona kalsa tüm sorun bende. Önemli olan bu saçmalığın sorumlusunun kim olduğu değil ki...

Önemli olan ikimizin elbirliğiyle bir geceyi daha ziyan etmemiz. Hepsi bu.

Yattığım yerden kalkıp hızla ama sessiz olmaya özen göstererek yatak odasına gittim. Kapının önüne geldiğinde tek düşündüğüm orada olup olmadığıydı. Kapı aralık. İtersem gıcırdayabilir. İçerdeyse bu sesle uyanabilir. Aralığından süzuldüm. İçerisi karanlık. Perdeleri kapalı tutar, karanlıkta uyur. İşte orada. Demek çok erken uyanmışım. Koca yatağın duvara yakın kenarına kıvrılmış uyuyor. Yataktayım. Sessizce yorganın altına girdim. Yine kat kat örtünmüş. Yatak nasıl da ısınmış. Hemen dokunursam ürkebilir. Böyle zamanlarda, sanki bir gece önce hiçbir şey olmamış, birbirimize küsmemişiz, benimle sevişmedi diye öfkelenmemişim gibi yapmayı, yani yüz-süz davranmayı tercih ederim ben. Çünkü bu her zaman işe yarar ve daha önce de söylediğim gibi ben zaman harcamayı sevmem. Çünkü birazdan gidecek, ben de şüpheyle onun eşyalarını kurcalayacağım. Şüpheleniyorum ondan. Belki başka bir erkek var. Benimle sevişmemesinin nedeni bu... Benim evde olmam onu mutlu ediyor ama dışarıda, dışarıda başka şeyler... Belki de saçmalıyorum. Ama yine de, benden gizlediği bir şeyler olduğundan eminim. Şimdi ondan tiksindim. Kokusunu duyuyorum. Ben temizim, o pis. Çünkü ben evdeyim.

Sarılmaya yeltenmemin ardından olanlar, her zamanki gibi hızlı ve bilindikti. Yaşadıklarımızı size tekrar anlatmayacağım. Çünkü anlatırken tekrar etmek sıkıcıdır. Fakat yaşam bizim için tekrardan ibaretti. Sözü fazla uzatmıyorum. Yine her sabah yaptığı gibi, gitti.

Şimdi yine evdeyim ve yalnızım. Saat de daha çok erken. Ama içinde bulunduğum durumun avunulacak bir yönü de var. Akşama yine gelecek. İşte yine eski bir tekrarla avunuyorum. Aslında benim özlediğim, her gün başka bir şey, farklı bir şey yaşamaktı... Başka kadınlar tanımak. Güzel, çirkin, duygulu, aptal, akıllı, komik, ağırbaşlı, zalim, anaç; bir sürü kadınla sevişmek... Benim durumumdaki bir erkeğin yapabi-

leceği tek şey, gözlerini kapatıp varsaymaktır aslında olmayanı... Dışarı çıkmak istiyorum. Sokağa... Pis, soğuk, güvenilirmez yerlere gitmek istiyorum. Karşılaştıklarına, yaşadıklarına, başıma gelenlere, şaşırmak istiyorum. Ben bu evden tiksiniyorum. Evde olmak şüphe demek çünkü... Sokakta kimseden şüphelenmezsin. Sokakta pisliğin, karmaşanın, riskin, her türlü tehlikenin, açlığın ve fakat sonsuz doyum ihtimalinin içinde kimseden bir şey ummaz, beklemezsin çünkü. İstedliğini, ihtiyaç duyduğunu sana ya verirler ya da vermezler. Çünkü burası sokaktır. Vermek istediğini ya da istemediğini ya kabul edip alırlar ya reddederler ya da çalarlar. Sokakta aç kalabilirsin, yaralanabilirsin, tecavüze uğrayabilirsin, hatta ölebilirsin. Ama şüphelenmezsin, evdeki gibi.

Evdeyim. Her şeyini ezberlediğim bu evin dibindeyim. Tekrar... Tekrar... Beni tiksindiren kâğıtları, fotoğrafları, giysileri, eşyaları parçalayabilirim. Ama bunu yapmak, sürekli tekrar edecek gerçeklerin yok olmasını sağlamıyor. Biliyorum. Çünkü çok denedim daha önce. Çok kere altını üstüne getirdim bu cenderenin. Ama o kalktı, tekrar topladı. Kırdıklarımı yapıştırdı, onardı; yırtıklarımı, söktüklerimi dikti; devirdiklerimi düzeltti; kirlettiklerimi temizledi, bozduklarımı onarttı ve her seferinde bu evi tekrar eski haline getirdi. Hatta kendimi yaraladım, onu yaraladım... Ya sardı yaraları ya zamana bıraktı ama bir biçimde sağalttı. Tekrar her şeyi olması gerektiği hâle getirdi. Neyin nasıl olması gerektiğinin kuralını koyan da oydu ama. Artık anlamışsınızdır beni ne çok sevdiğini.

Televizyona bakıyorum. Geçen yıl yayınlanmış ama pek de beğenilmemiş bir dizinin tekrarı. Günün bu saatinde zaten hep böyle yapıyorlar. Ben artık delirmiyorum. Sıkıntıdan, miskinlikten kımıldayamıyorum. Zaten kımıldamamı gerektirecek bir şey de yok ortada. Bekliyorum. Onu...

Elbise askısında hiç kullanmadığı, çiçekli hasır şapkaları var. Yeşil, sarı, kırmızı, komik, abartılı şapkalar. Onları parçalamak istiyorum. İşte yine dışarı, sokağa çıkma arzum depre-

şiyor. Başka kadınlar, başka evler, başka sokaklar, başka kadınlar... Yemek yiyorum. Sonra belki biraz da uyurum. Kendimi yordum çünkü.

Birazdan gelir, kapıyı anahtarıyla açar. Ama yine her zaman yaptığı gibi bana ilgi göstermeyecek. Hızla yatak odasına gidip soyunmaya başlayacak. Bu tekrar için sizden özür dilerim. Sıkıcı olduğumun farkındayım. Ama yaşarken tekrar edenlerin, anlatırken de bunu yapmaktan başka şansları yok. Bu söylediğimi keşke daha güzel, daha anlaşılır, daha iyi bir cümleyle dile getirebilseydim.

Ben yine televizyonun karşısında, kalorifer peteğinin önündeki o kırmızı minderin üzerindeyim. Evet, söylediğim gibi kapıyı açtı. Ona bakmayacağım. Bana ilgi göstermezse ki biliyorum göstermeyecek; ona geceyi zehir edeceğim bu sefer. Görecek gününü. Ona bakmıyorum. Ama hissediyorum, bir farklılık var bugün. Ayakkabılarını çıkarttı, montunu astı, bana doğru geliyor. Yaklaştı, yanıma oturdu. Bana dokunuyor. Biraz daha bekleyeceğim. Bana sarılacak ve ben de onu dün gece bana yaptığı biçimde, sanki pis bir şeymiş gibi iteceğim. Bekliyorum. İşte sarılıyor. Güzel şeyler söylemeye çalışıyor. Bunu hiç beceremez. Teninin o güzel, o pembe, o sütlü kokusunu duyuyorum. Az önce karar verdiğim şeyi yapmaktan vazgeçmek, tüm varlığımı, tüm bedenimi ona teslim etmek istiyorum şimdi. Onu seviyorum. Ama ben başka kadınları da istiyorum. Aslında ne sevdiğimi, bana nasıl dokunmasından hoşlandığımı ne kadar da iyi biliyor. Bu beni mutlu etmeli aslında ama ben aksine öfkeleniyorum. Öpüyor beni. Şaşkınım. Ama bunu neden yaptığını düşünerek zaman harcayamam. Anın tadını çıkarmam gerek. Tek bir söz söylemeden yatak odasına gidiyoruz şimdi. Yatağa uzandı, ben de yanına... Heyecanlandım. Günlerdir böyle birlikte girmemiştik yatağa. Aklıma yine o şüpheler saplandı. Düşünmemeye karar verdim. Düşünmedim. Önce onun o güzel ayaklarına yaklaştırdım başımı. Dilimi ayak parmaklarında gezdirdim ağır ağır. İnliyor. Sonra

bacaklarına geliyor sıra. Teninde bir süt tadı var sanki. Bunu seviyorum. Ne güzel bir gece bu... Bu ne güzel bir gece...

Sabah alelacele ama bu kez birlikte çıktık evden. Otomobilde akındım. Korkuyla bakıyordum her şeye. Uzun zamandır dışarı ıkmamıtım çünkü. Sonra oraya gittik. Bunu, bana o kadar iyi, o kadar yakın davranmasından anlamalıydım. fkeliydim. Korkuyordum. Gerisini anımsamıyorum. Sanırım uykuya dalıyorum. Ama tatlı bir uyku değil bu.

Karanlık. Sıcak. Sonra buz gibi bir serinlik... Sonra yine ateş...

nce güneş var. Dıarıdayım. Yeşil imenler, kuşlar, bir sürü sinek... Yalnız başıma aylak aylak dolaıyorum. Büyük talar var. Birileri koymuş sanki onları buraya. Sonra birden bire yok oluyorum. Kendimi göremiyorum. imenleri, alıları, kuları, sinekleri görebiliyorum hâlâ. Gne de hâlâ tepede. Ben nereye kayboldum peki? u ağacın arkasına mı gizlendim? Gizlenebildim mi? Sonra bir bulut gelip güneşi örtüyor. Hava kararmıyor da grileiyor sanki. Ben kendimi hâlâ bulamıyorum. Taları bulabiliyorum. Onlar oldukları yerde öylece duruyor çünkü. Şimdi onu da görüyorum. O da beni arıyor da bulamıyor sanki. Siyah bir elbise giymiş. Elinde de küçük bir tas. Talardan birinin üzerine oturuyor. Gözleri hâlâ beni arıyor. Tas sol elinde. Sağ elinin parmaklarıyla yakasından balayıp beline kadar inen düğmeleri çözmeye balıyor ağır ağır. Sol memesini avuçlayıp dışarı çıkardı imdi. Tası memesine yaklatırdı. Meme ucunu iki parmağının arasında sıkıtırıp elini göğsüne doğru bastırdı. Toprak rengi tasın içine bembeyaz bir süt damlamaya baladı memesinin ucundan. Sanki biraz canı yanıyor ama yine glmseyan gözleri beni arıyor. Ilık beyaz damlaları görüyorum ama ben yokum ortada... Ben neredeyim? Bir de sineklerin sesleri var tabii.

İrkilerek uyanıyorum ama her yanıma uyumuş. Yanı başımda duruyor. Sevgiyle bana bakıyor. Gözleri sıcak. Elinde bir kâse süt var. Bana uzatıyor. İçiyorum. Ağır ağır içiyorum. Evdeyim. Kaloriferin önündeki o kırmızı minderin üzerindeyim. Sakinim. Rahatım. Huzurluyum. Televizyon açık ama sesi kapalı... Pencereden dışarı baksam mı diyorum bir an. Vazgeçiyorum. Sakin sakin sütümü içiyorum.

Telefon çalıyor, ben irkiliyorum. O kalkıp açıyor. Arayan Yeşim. Şunları konuşuyorlar sonra:

-Nasılsın canım?

-İyiyim. Sen?

-Ben de... Bizimki nasıl, kendine gelebildi mi?

- Şimdi uyandı. Kötü gibi, sanki canı yanıyor. Nasıl söyleyeyim, pişman oldum ben.

-Saçmalama canım, doğru olanı yaptın sen. Hatırlamıyor musun, nasıl hırçınlaşmıştı. Yüzümdeki yaralar hâlâ geçmedi.

-Sence farkına varmış mıdır?

-Sanmam. Hastalandı falan sanıyordur o şimdi kendini. Yarın öbür gün güzel güzel oynamaya başlarsınız yine.

-Yoksa onu sokağa mı salsaydım diyorum. Belki o zaman daha mutlu olurdu.

-Artık bunu düşünme. Her şey daha güzel olacak. Hem bunun geri dönüşü de yok.

-Evet, yok.

-Artık o tam bir ev kedisi...

-O kedi değil Yeşim. O, Pisican... Tipik bir koç erkeği...

ÖYKÜNÜN BİTTİĞİ YER

İHTİYAR YAZAR, BU yapış yapış sıcak yaz gecesinde yaklaşık yarım asırdır yılın beş ayını geçirdiği tatil kasabasındaki yazlığının balkonunda oturmuş, belki de üç yüzüncü kısa öyküsünü yazmaktaydı. İyi bir kısa öykünün nasıl yazılacağını ondan daha iyi kim bilebilirdi? Kırk beş yıldır evli olduğu karısı son on yıldır onun yazdığı öyküleri okumuyordu. Şimdi yatak odasında bavulunu hazırlıyordu. İki buçuk saat sonra otobüse binip İstanbul'a dönecekti. Aralarında bir sorun yoktu. Tartışmış da değillerdi. Karısının yakın bir arkadaşı hastalanmış, İstanbul'da hastaneye kaldırılmıştı. O da arkadaşının yanında olmak istiyordu. Yazın bitmesine daha en azından bir buçuk ay vardı. Arkadaşıyla ilgilendikten sonra tekrar yazlığa dönecekti zaten. Fakat ihtiyar yazar böyle gidip gelmelerden, dostluk ve akrabalıktan doğan bilindik sorumluluklardan pek hazzetmezdi. Aslında pek de içinden gelmediği halde, karısı İstanbul'a dönmesi gerektiğini haber verdiğinde, bu gece yeni bir öykü üzerine çalışması gerektiğini söyleyivermişti. Evet, karısı on yıldır öykülerini okumuyordu ama yazdığı öykünün

ne hakkında olduğunu ona hâlâ sorardı. O da bir cümleyle anlatırdı karısına, yeni öyküsünün ne hakkında olduğunu.

Aslında biraz heyecanlıydı. Öğleden sonra yürüyüşe çıktığında sahildeki kafede üç tek rakı içmişti. Esmer güzelce bir garson kız vardı. Kız, birkaç öykü kitabını okumuş, ihtiyar yazara fazlaca ilgili davranıyordu. İçmeyip de ne yapsındı? Bunu karısına söylememişti. Son beş yıldır doktorlar rakıyı yasaklamışlardı çünkü. O da fırsat buldukça gizli gizli içiyordu. Balkonda, acı biberlerin ekili olduğu saksının arkasında bir şişe rakısı vardı. Siyah plastik poşetin içinde bir paket sigara ve çakmak da vardı. Burası onun son zulasıydı. Karısı gidince şöyle iki kadeh daha içerdi.

Balkondaki masasında defterini açmış çalışıyordu ihtiyar yazar. Bir saatten beri son öyküsünün ne hakkında olacağını düşünüyordu. Öykülerini yıllardır önce el yazısıyla kaleme alır, ardından temize çekerti. Şunları not etmişti defterine: İnanç, bilginin bittiği yerde başlar. Cesaretin bittiği yerde esaret başlar. Sözün bittiği yerde savaş başlar. Umutların bittiği yerde hüznün başlar. Sözün bittiği yerde yol başlar. Ahenk, veznin bittiği yerde başlar. Özgürlük korkunun bittiği yerde başlar. Hayallerin bittiği yerde gerçekler başlar. Adaletin bittiği yerde anarşi başlar. Sözün bittiği an karikatür başlar. Lafın bittiği yerde, icraat başlar. Umudun bittiği yerde sabır başlar. Kardeşliğin bittiği yerde düşmanlık başlar. Tutkunun bittiği yerde mutluluk başlar. Birinin özgürlüğünün bittiği yerde diğerinin özgürlüğü başlar... Daha bir sürü zırvalık...

İyi bir kısa öykünün nasıl yazılacağını ondan daha iyi bilen bir başka yaşayan yazar yoktu ülkede. Dile kolay, ilk öykü kitabı yayınlanalı neredeyse altmış sene oluyordu. Bilindik, beklenmedik sürprizler, acıtıcı trajediler, insana dair kadim sınıfsal acılar, mitolojik ve tarihi unsurlar onun sanatında yalnızca birer motif olarak yer alabilirdi. Asıl olan, öykünün nasıl başlayıp nerede bittiğiydi. Öykü dediğin, bittiği yerde başlamalıydı. Okur, okumayı bitirdiğinde öykü devam etmeliydi.

Yılların verdiği deneyimle artık öyle ustalaşmıştı ki, hayatın içindeki en sıradan durumları ve anları bu mantığa, yani, “öykü bittiği yerde başlar” düşüncesine göre kendi özgün üslubuyla anlatabiliyordu. Önce bütün dürüstlüğüyle, o an ne olup bitiyorsa onu yazarak başlamakta yanaydı. Böylece sarı, samimi, inandırıcı bir gerçeklik atmosferi yaratmış oluyordu. Sonra artık işin içine kurmaca olan giriyordu. Bu da onun için artık çocuk oyuncağıydı. Finali, yani öykünün nasıl biteceğini, daha doğrusu bittiği yerden nasıl başlayacağını en başından tasarladığı için dört başı mahmur kısa öyküsü ustalıklarla tamamlanmış oluyordu.

Yeni bir öykü üzerinde çalıştığını söylediği için karısı onu hiç rahatsız etmeden sessizce son hazırlıklarını tamamlamıştı. Telefonla duraktan çağırdığı taksi gelip kapının önünde durunca yanına geldi ve vedalaştılar. İlaçlarını düzenli içmesini, vakitlice uyumasını tembih etti. Küçük valizini kendi taşıyıp kapının önünde bekleyen taksiye binen karısının ardından el salladı. Taksi uzaklaştı. İleriden sağa dönüp ana caddeye çıkınca zulasından rakısını, sigarasını ve çakmağını çıkartıp masasına yerleştirdi. Çocukça bir sevinç içindeydi. Alt kattaki mutfığa inip kadehlerini, bir sürahi suyunu, bir kâse buzunu, bir dilim karpuzunu alıp güzelce sofrasını kurdu.

Bir kadeh rakı hazırladı, hem de duble. Öyle tek filan değil. Koca bir yudum aldı rakısından. Sigarasını yakıp derin bir nefes çekti. İşte şimdi öyküsünü yazabilirdi. Buz gibi karpuzdan çatalıyla bir parça kesip ağzına attı. Öğle vakti kafede kendisine servis yapan şu esmer kız geldi aklına. Tatlı bir şeydi. Şimdi kalkıp tıraş olup yine o kafeye mi gitseydi rakı içmeye? “Neden olmasın?” dedi kendi kendine. Hem iyi bir öyküye otobiyografik motifler de yakışırdı. Olgunluk dönemindeki bilge bir öykücünün gencecik bir esmer güzeliyle yaşadığı aşk... Kadehindeki rakıyı bir dikişte bitirdi. Sigarasını içerken bir kadeh daha rakı hazırladı kendisine. Havanın bu kadar bunaltıcı olmasına rağmen birden bire bir enerji, beklenmedik

bir çeviklik gelmişti ihtiyar yazara. Rakısını da sigarasını da alıp banyoya gitti, güzelce tıraş olmaya başladı ıslık çalarak. Evet, iki kadeh de sahildeki o kafede içecekti. Kendisini hayatın akışına bırakacaktı, hikâyesini de... Bir yudum daha rakı içip, bir nefes daha aldı sigarasından. Çenesindeki et beninin etrafındaki sakalları dikkatle keserken göğsünde bir sıkışma hissetti. Nefesi daraldı. Bir anda alnında boncuk boncuk buz gibi bir ter birikmişti. Sol kolundan bir ağrı başladı, serçe parmağına doğru indi. Daha fazla dayanamayıp yığıldı kaldı lavabonun önünde.

Kafedeki esmer güzeli garson kızın adı Merve'ydi. O da bir şeyler yazıyordu. Bu güzel tatil kasabasının sanatsever belediye başkanı, son yıllarını burada geçirmeyi tercih eden büyük edebiyatçı anısına bir kısa öykü yarışması düzenlemeyi uygun görecekti. Merve bu yarışmada belki önümüzdeki yıl mansiyon alacaktı.

İstanbul'da, soğuk bir gecede, katıldığı bir davette Orhan Pamuk'un paltosu çalınır. Paltoyu çalan, kendisini "yirmi birinci yüzyılda İstanbul'da yaşayan bir Dostoyevski, Orhan Pamuk'u ise kibirli bir Tolstoy" olarak gören, Burhan'dır. Pamuk'un hem komşusu, hem de içsel bir rakibi olan Burhan, paltoyu çaldıktan sonra cebinden çıkan notlar üzerinden bir hesaplaşmaya girişir.

Edebiyatın çıldırtıcı iç rekabetini anlatırken hayranlıkla düşmanlık arasında gidip gelen ve çoklukla Burhan'ın kendisine duyduğu başarısızlık öfkesini biçimlendirişine tanık olduğumuz, şaşırtıcı bir olay örgüsü ve etkileyici anlatımıyla Orhan Pamuk'u Öldürmek, yalnızca edebiyatın değil, düşlerin de nelerle uzanabileceğinin güzel bir örneği...

El Âlemin Sözleri, Mestur, Aşk Yolunda Bir Derviş: Yunus Emre kitaplarıyla tanınan Kıvanç Nalça'dan, farklı lezzette, yazarların gizli dünyalarına açılan etkileyici bir anlatı...

₺12,00

www.altinbilek yayinlari.com

altın bilek yayınları
edebiyat • öykü

9 786059 824545

facebook.com/altinbilek yayinlari

twitter.com/altinbilek yayinlari